

วารสารที่ดิน

ปีที่ ๖๕ ฉบับที่ ๔ เดือน กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒

คณะผู้จัดทำวารสารที่ดิน

เจ้าของ กองแผนงาน กรมที่ดิน

คณะกรรมการอำนวยการ

อธิบดี	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ	กรรมการ
รองอธิบดี	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนัก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกอง	กรรมการ
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
เลขาธิการกรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ : นายวรวิทย์ หลายพูนสวัสดิ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวอัจฉรา สันติปริชาจิตต์

นางอภิวรรณ สวัสดิ์

นางโสมนัส ทรัพย์สินเสริม

กองบรรณาธิการ : นายณัฐพล ทิพย์มนตรี

นายวัชร มาลัยมาตร

นางดวงรัตน์ จันทระประดิษฐ์

นายณัฐฐิติพัฒน์ กุลเพิ่มทวีรัชต์

นายสงวน มณีรัตนศักดิ์

นางสาวอนงค์นาถ กาญจนเพ็ญ

นายทวีศักดิ์ ทรงอยู่

นางอนุช กาญจนาลัย

นางแมนเขียน เซาว์ศิลป์

นางสมหมาย บุญธรรมชนะรุ่ง

นางสาวญาณารินทร์ แข็งแรง

นายรพีพัทธ์ เหล่าประวัตกุล

ฝ่ายศิลป์ : นางสาวพัทยา มีสมมต

นางสาวกมลพร ทักษิณาสถาพร นางสาวธนรัตน์ จ้างประเสริฐ

ฝ่ายจัดการ

นางสาวอัจฉรา อุ่นใจ นางสาวพรทิพย์ รัตนพันธ์

นางนันทกา หลอดแก้ว นางสาวชญาธร ปการโรจน์

นางภคนันท์ ภูคังน้ำ นางสาวประภาพร พิมพ์ปิง

นางสาวพนิดา เต็งทับทิม นายนนท์ ไต่บุรินทร์

สถานที่ติดต่อ

กองแผนงาน กรมที่ดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารที่ดิน
เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ
กรมที่ดินและบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

ปทบรรณาธิการ

วารสารที่ดิน ปีที่ ๖๕ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒ ตรงกับวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ซึ่งตลอดเวลาแห่งการทรงพระอิสริยยศสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ต่างๆ ทรงตรากตรำพระวรกาย เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของพสกนิกรทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ยิ่งความปลาบปลื้มแก่พสกนิกร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ปวงข้าพระพุทธเจ้าในนามกองบรรณาธิการวารสารที่ดิน ขอถวายพระพรชัยมงคล ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ขอพระองค์ทรงมีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง มีพระชนมพรรษายิ่งยืนนาน

วารสารฉบับนี้ยังมีคอลัมน์ที่น่าสนใจอีกหลายคอลัมน์ เช่น “การวัดสอบถ่วงแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน” ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบถ่วงสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การใช้ถ่วงสำรวจแบบประมวลผลรวมมีความละเอียดถูกต้องตามมาตรฐาน ส่งผลให้ประชาชนและหน่วยงานภายนอกเกิดความเชื่อถือและยอมรับหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดิน

“การใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน” เพื่อเป็นที่ตั้ง “วัด” โดยที่เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นต้น จึงต้องพิจารณาให้รอบคอบไม่ว่าจะเป็นการขอใช้ประโยชน์ หรือการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน

“คำพิพากษาที่เกี่ยวกับกฎหมายจัดสรรที่ดิน และกฎหมายอาคารชุด” ในกรณีที่ศาลฎีกาได้วินิจฉัยถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนิติบุคคลหมู่บ้าน กรณีครบวาระแล้ว แต่ยังไม่มีกรรมการชุดใหม่เข้ามาบริหาร ดังนั้น ในช่วงเวลาดังกล่าวใครมีอำนาจดำเนินการกิจการของนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และเรื่องการประชุมใหญ่ของนิติบุคคลอาคารชุดของผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุดที่พ้นจากตำแหน่ง และในขณะนั้นไม่มีคณะกรรมการควบคุมจัดการนิติบุคคลอาคารชุดที่มีการแต่งตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย การกระทำความผิดว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน ที่นำเรื่องราวของ “การทอผ้าแบบพื้นเมือง” ที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย โดยการถ่ายทอดผ่านลวดลายต่างๆ เช่น การทอผ้าไหมยกดอก การทอชิ้นใหม่ ต่อเติมจนยกดินเงินดินทอง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีสาระดีๆ อีกมากมายที่ได้คัดสรรนำเสนอในวารสารฉบับนี้ โดยกองบรรณาธิการวารสารที่ดินหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะเป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ให้พี่น้องชาวดินไว้ใช้ประกอบการทำงาน รวมถึงสมาชิกไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

(นายวรวิทย์ หลายพูนสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

บรรณาธิการ

CONTENT สารบัญ ปีที่ ๖๕ ฉบับที่ ๔ เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่องน่ารู้...

- ๔ การวัดสอปล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน
- ๒๙ หลักการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๓๙ การขอใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน เพื่อเป็นที่ตั้ง “วัด”
- ๔๓ แนววินิจฉัยเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
- ๔๓ คำพิพากษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายจัดสรรที่ดินและกฎหมายอาคารชุด
- ๔๙ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
- ๖๐ ผลผลิตที่แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์จากการศึกษาอบรม

ข้อคิด...

- ๓/๒ บุญกุศล

หลักกฎหมายจากคดีปกครอง...

- ๓/๓ เรียนรู้กฎหมายที่ดินเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง

คำคม...

- ๓/๘ ความพยายาม

หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง...

- ๓/๙ ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง นโยบายการต่อต้านการรับสินบน เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๔๐ ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน ลงวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๔๑ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๑๕๔๔๓/ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนและการจำนอง อสังหาริมทรัพย์ ในภารกิจของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๔๔ หนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๓/๐๒/ว ๑๑๒ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบว่าด้วยการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ลานगी...

- ๑๐๓/ ทดแทนคุณ

เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน...

- ๑๐๘ พระธาตุขามแก่น
- ๑๑๑ การทอดผ้าแบบพื้นเมือง

ความรู้คู่สุขภาพ...

- ๑๑๔ โรค Lyme (Lyme Disease) กับความทรงจำที่หายไป

ได้รู้ธรรมะ...

- ๑๑๖ การช่วยเหลือผู้อื่น

ภาพเล่าเรื่อง...

- ๑๑๓/ ภาพผู้บริหารประจำเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๖๒

การวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

โดย นายสงวน มณีรัตนศักดิ์
วิศวกรรังวัดชำนาญการพิเศษ
สำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด

ตามที่กรมที่ดินได้ยกเลิกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒) เป็นต้นไปนั้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้กับเจ้าหน้าที่และผู้สนใจทั่วไป จึงขอนำเสนอเรื่องน่ารู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

๑. กล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม คืออะไร ?

กล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม (Total Station) เป็นเครื่องมือ ทางด้านการสำรวจรังวัดที่รวมคุณสมบัติของกล้องวัดมุม (Theodolite) และเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Distance Meter หรือ EDM) เข้าไว้ด้วยกัน สามารถใช้ในการรังวัดมุมและระยะทางระหว่างตำแหน่งที่ต้องการ รวมทั้งสามารถบันทึกข้อมูลผลการรังวัด และจัดเก็บในหน่วยความจำของกล้อง เพื่อส่งออกข้อมูลนำไปต่อยอดใช้งานร่วมกับโปรแกรมอื่นต่อไปได้

๒. ทำไมจึงเรียกว่า “วัดสอบ” มีวิธีการอย่างไร ?

“การวัดสอบ” มาจากคำว่า “Calibration” ในภาษาอังกฤษ หมายถึงการเปรียบเทียบค่าที่วัดได้ สอบทานกับค่ามาตรฐาน เพื่อให้แน่ใจว่าเครื่องมือที่นำมาใช้งาน มีความละเอียดถูกต้องและเชื่อถือได้

การวัดสอบเครื่องมือรังวัดส่วนใหญ่ จะเน้นไปที่การวัดสอบระยะ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ กรมที่ดิน ได้จัดสร้างระยะมาตรฐาน (Baseline) เพื่อการวัดสอบ เครื่องมือรังวัดในพื้นที่ของกรมชลประทาน อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ประกอบด้วยเสาปูน จำนวน ๗ ต้น อยู่บนแนวเส้นตรงเดียวกัน (ระยะจากเสาที่ ๑ ถึงเสาที่ ๗ ประมาณ ๗๘๐ เมตร) และต่อมาได้มีการว่าจ้างบริษัท Comrad Electronic Equipment จากประเทศอังกฤษ มาทำการวัดระยะระหว่างเสาแต่ละต้น เพื่อกำหนดเป็นค่าระยะมาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาฐานที่ได้จัดสร้างขึ้นดังกล่าว ไม่สามารถใช้งานได้แล้วในปัจจุบัน เนื่องจากมีการพัฒนาพื้นที่ภายในกรมชลประทาน ทำให้เกิดมีสิ่งปลูกสร้างที่กีดขวางแนวเล็ง อีกทั้งเสาปูนบางส่วนมีการชำรุดและเบี่ยงเบนออกจากแนวเส้นตรง

เสาระยะมาตรฐาน ที่อาคารจอดรถ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

ปัจจุบันจึงได้มีการจัดสร้างระยะมาตรฐานขึ้นใหม่ ในพื้นที่ชั้น ๔ ของอาคารจอดรถศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดตำแหน่ง จำนวน ๕ จุด บนแนวเส้นตรงเดียวกัน (ระยะจากจุดที่ ๑ ถึง ๕ ประมาณ ๔๓๔ เมตร) ส่วนใหญ่ใช้ในการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม เพื่อให้คำรับรองเครื่องมือรังวัดของสำนักงานช่างรังวัดเอกชน

สำหรับการวัดสอบกล้องสำรวจ แบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน หากกำหนดให้รังวัดและสอบทานค่ากับระยะมาตรฐาน จะสร้างภาระให้กับสำนักงานที่ดิน ในการสรรหาพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานวัดสอบ รวมทั้งอาจต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในการก่อสร้างเสาระยะมาตรฐานทั่วประเทศ กรมที่ดินจึงได้วางแนวทางปฏิบัติให้สำนักงานที่ดินดำเนินการวัดสอบเครื่องมือโดยวิธีอย่างง่าย กล่าวคือ เป็นการวัดระยะโดยสอบทานระยะทั้งหมดกับผลรวมของระยะแต่ละช่วง เพื่อคำนวณค่าความคลาดเคลื่อน ที่มีค่าคงที่และไม่ขึ้นกับระยะทาง (Additive Constant) หากค่าความคลาดเคลื่อนดังกล่าวไม่เกินกว่า ๕ มิลลิเมตร ถือว่าผลการวัดสอบระยะอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้งานได้

๓. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ ในประเด็นอะไรบ้าง ?

(๓.๑) แก้ไขชื่อ “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานที่ดิน” เป็น “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน” เพื่อให้สัมพันธ์กับเครื่องมือรังวัดที่ใช้งาน เนื่องจากปัจจุบันกรมที่ดินได้จัดซื้อกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมมาใช้ในการปฏิบัติงานรังวัด แทนการใช้เครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกลายเป็นเทคโนโลยีที่ล้าสมัยไปแล้ว

เครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์

กล่องสำรวจแบบประมวลผลรวม

(๓.๒) กำหนดให้วัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมทุกเครื่อง ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานรังวัดเฉพาะรายของสำนักงานที่ดิน โดยหมายรวมถึง กล่องที่ยืมใช้จากส่วนกลาง กล่องที่ได้รับบริจาค หรือได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภายนอก และกล่องส่วนบุคคล เพื่อให้กล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีความละเอียดถูกต้องและได้มาตรฐานเหมือนกันทั้งหมด

(๓.๓) **เพิ่มขึ้นขั้นตอนการวัดสอบมุม** ของกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม โดยค่าเฉลี่ยของมุมราบเมื่อส่องด้วยกล้องหน้าซ้ายและกล้องหน้าขวา ต้องแตกต่างกันไม่เกินกว่า ๑๘๐ องศา (+/-) ๒๐ ฟลิปดา

ถาวรวัดมุม

ครั้งที่	ค่าจานองศาราบ กล้องหน้าซ้าย (องศา - ลิปดา - ฟลิปดา)	ค่าจานองศาราบ กล้องหน้าขวา (องศา - ลิปดา - ฟลิปดา)	ผลต่างจากมุม ๑๘๐ องศา คิดค่าเป็นบวก (ฟลิปดา)
๑.	0° 00' 00"	179-59-56	4
๒.	0° 00' 00"	179-59-58	2
๓.	0° 00' 00"	180-00-00	0
๔.	0° 00' 00"	180-00-01	1
๕.	0° 00' 00"	180-00-03	3
ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม (Angular Error หรือ E)		รวม =	10
		เฉลี่ย (÷ 5) =	2

สรุป ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม

☒ ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน (+/-) 20 ฟลิปดา สามารถนำไปใช้งานได้
☐ เกินเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวอย่าง การกรอกแบบบันทึกผลการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

(๓.๔) ปรับปรุงรูปแบบวิธีการรายงานผลการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมจากเดิมที่รายงานในรูปแบบเอกสารและส่งให้กรมที่ดินทราบ เป็นการรายงานผ่านระบบสารสนเทศ โดยไม่ต้องส่งเอกสารใดๆ ให้กรมที่ดิน

“สำนักงานที่ดินจังหวัดเลย”

กล้องที่ต้องการบันทึก SOKKIA/SET05N/EH0350

เพิ่มกล้อง

ลบกล้อง

☒ ครั้งที่ ๑ (เดือนเมษายน พ.ศ.2561) ☒ ครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม พ.ศ.2561)

กล้องยี่ห้อ	SOKKIA	กล้องรุ่น	SET05N
หมายเลขเครื่อง	EH0350	หมายเลขรหัสครุภัณฑ์	6575-027-2183
ค่า Angular Error	ฟลิปดา 1	ค่า K	เมตร 0.005

☒ ค่า K ไม่เกินกว่า (+/-) ๕ มิลลิเมตร และความคลาดเคลื่อนทางมุม ไม่เกิน +/- ๒๐ ฟลิปดา เครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

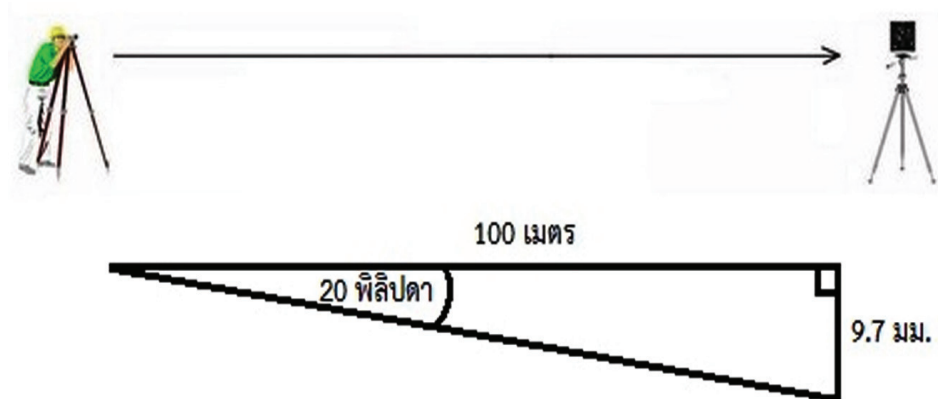
บันทึกข้อมูล

ตัวอย่าง หน้าจอการรายงานผลการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน ผ่านระบบสารสนเทศ

๔. เหตุใดจึงกำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม ไม่เกิน ๒๐ พิลิปดา

ปัจจุบันกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมที่ใช้ในราชการของกรมที่ดิน มีความละเอียดถูกต้องในการวัดมุมตามคุณลักษณะเฉพาะระหว่าง ๒ ถึง ๕ พิลิปดา ในทางปฏิบัติ สามารถทดสอบความละเอียดถูกต้องดังกล่าวได้ โดยใช้เครื่อง Collimator และดำเนินการในห้องปฏิบัติการ

อย่างไรก็ตาม แนวทางการทดสอบมุมสำหรับกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน จะต้องไม่สร้างภาระให้กับช่างรังวัดมากเกินไปจนความจำเป็น แต่ก็ต้องสอดคล้องกับระเบียบกรมที่ดินที่บังคับใช้ในปัจจุบันด้วย ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้กำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม โดยให้ค่าเฉลี่ยของมุมราบ เมื่อส่องด้วยกล้องหน้าซ้ายและกล้องหน้าขวา จะต้องแตกต่างกันไม่เกิน ๑๘๐ องศา (+/-) ๒๐ พิลิปดา โดยเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน ๒๐ พิลิปดา มาจากแนวทางการพิจารณา ดังนี้

ความคลาดเคลื่อนทางมุม	ส่งผลให้เกิดความผิดที่ระยะ ๑๐๐ เมตร	คิดเป็นความละเอียดถูกต้อง (Accuracy) โดยประมาณ
๑ พิลิปดา	๐.๔๘ มิลลิเมตร	๑ : ๒๐๖๒๐๐
๕ พิลิปดา	๒.๔๒ มิลลิเมตร	๑ : ๔๑๒๐๐
๑๐ พิลิปดา	๔.๘๕ มิลลิเมตร	๑ : ๒๐๖๐๐
๒๐ พิลิปดา	๙.๗๐ มิลลิเมตร	๑ : ๑๐๓๐๐
๑ ลิปดา	๒๙.๐๙ มิลลิเมตร	๑ : ๓๔๔๐
๕ ลิปดา	๑๔๕.๔๔ มิลลิเมตร	๑ : ๖๘๘

ตารางเปรียบเทียบความคลาดเคลื่อนทางมุม ที่มีผลต่อค่าความละเอียดถูกต้อง (Accuracy)

จากรูปประกอบและตารางเปรียบเทียบดังกล่าว จะเห็นได้ว่า หากเกิดความผิดพลาดในการวัดมุม ๒๐ พิลิปดา จะส่งผลให้เกิดความผิดที่ระยะ ๑๐๐ เมตร = $100 \times \tan((20/3600) \times (\pi/180))$

= ประมาณ ๙.๗๐ มิลลิเมตร

หรือคิดเป็นความละเอียดถูกต้อง = $9.7 / 100 \times 1000$ หรือประมาณ ๑ : ๑๐๓๐๐

● ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

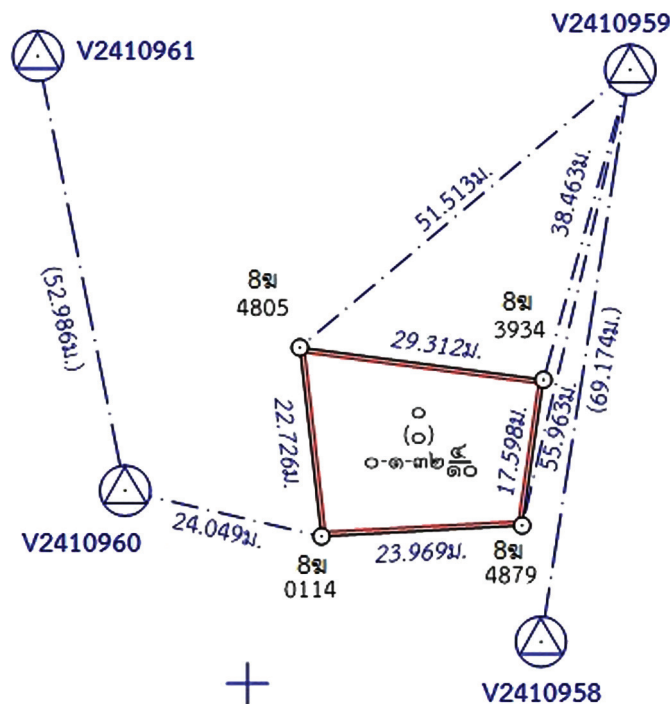
(๑) ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดและทำแผนที่เพื่อเก็บรายละเอียดแปลงที่ดิน โดยวิธีแผนที่ชั้นหนึ่งในระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวดที่ ๒ ข้อ ๑๑. กำหนดค่าความละเอียดถูกต้อง (Accuracy) ของเส้นโครงงานหมุดหลักฐานแผนที่เพื่อเก็บรายละเอียด ต้องไม่ต่ำกว่า ๑ : ๓๐๐๐

(๒) ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดโดยระบบโครงข่ายการรังวัดด้วยดาวเทียมแบบจลน์ (RTK Network) ในงานรังวัดเฉพาะราย พ.ศ. ๒๕๕๔ ภาคผนวก ข. ลำดับที่ ๓. กำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนเชิงตำแหน่ง จากการรังวัดเฉพาะรายโดยระบบโครงข่ายการรังวัดด้วยดาวเทียมแบบจลน์ ในการตรวจสอบค่าพิกัดฉากเดิมและค่าพิกัดฉากใหม่ของหลักเขตที่ดิน เป็น

$$\pm [4 \text{ เซนติเมตร} + (D * 100/5000)]$$

โดย D = ผลรวมของระยะระหว่างหมุดหลักฐานแผนที่ กับระยะโยงยึด หน่วยเป็นเมตร

ซึ่งการกำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในส่วนของค่า $(D * 100/5000)$ มีความหมายว่า การใช้กล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม เพื่อรังวัดเส้นโครงงานหมุดหลักฐานแผนที่เพื่อเก็บรายละเอียด และรังวัดโยงยึดหลักเขตที่ดิน มีเกณฑ์ความละเอียดถูกต้อง ไม่ต่ำกว่า ๑ : ๕๐๐๐

● บทสรุปเรื่องที่พิจารณา

ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดสอบมุม เป็น ๒๐ มิลลิเมตร หรือเทียบเท่า เกณฑ์ความละเอียดถูกต้อง ประมาณ ๑ : ๑๐๓๐๐ ดังกล่าว จึงมีความเหมาะสม และมีความละเอียดถูกต้องดีกว่ามาตรฐานที่ได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบกรมที่ดินปัจจุบัน (๑ : ๓๐๐๐ หรือ ๑ : ๕๐๐๐)

๕. เหตุใดจึงกำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดสอบระยะ ไม่เกิน ๕ มิลลิเมตร

ค่าความละเอียดถูกต้อง (Accuracy) ในการวัดระยะตามคุณลักษณะเฉพาะ (Specification) ของกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม โดยปกติจะแสดงอยู่ในรูปแบบ

(A) + (B) ppm x ระยะทางที่วัดได้

โดยที่ (A) เป็นค่าความคลาดเคลื่อนที่มีค่าคงที่ ไม่ขึ้นกับระยะทาง หรือ Additive Constant (วัดระยะใกล้หรือไกล ความคลาดเคลื่อนเท่ากัน) หน่วยเป็นมิลลิเมตร

(B) ppm x ระยะทางที่วัดได้ เป็นค่าความคลาดเคลื่อนที่แปรผันตามระยะทาง (วัดระยะไกลความคลาดเคลื่อนมาก วัดระยะใกล้ความคลาดเคลื่อนน้อย) ระยะทางที่วัดได้ ใช้หน่วยเป็นมิลลิเมตร

ppm ย่อมาจาก part per million หมายถึง อัตราส่วน ๑ ส่วน ใน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ส่วน

SPECIFICATIONS

			NTS-362L	NTS-365L	NTS-365B	NTS-365S
Distance Measurement						
Max. Range	Single prism		5.0km		2.4km	1.8km
※Object in shade, or sky overcast						
Accuracy	Reflector	Fine	± (2 + 2ppm × D) mm			
(ISO17123-4)		Tracking	± (5 + 2ppm × D) mm			
		IR sheet	± (5 + 2ppm × D) mm			

ตัวอย่าง การแสดงค่าความละเอียดถูกต้อง (Accuracy) ในการวัดระยะของกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม

ตัวอย่าง หากค่าความละเอียดถูกต้องในการวัดระยะของกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม เป็น [๕ มิลลิเมตร + ๕ ppm x ระยะทางที่วัดได้ เป็นมิลลิเมตร]

หมายความว่า หากนำกล้องไปใช้ในการวัดระยะ ๑๐๐ เมตร จะมีค่าความคลาดเคลื่อน

= (+/-) [๕ + ๕ x (๑/๑,๐๐๐,๐๐๐) x ๑๐๐ x ๑๐๐๐] มิลลิเมตร

= (+/-) ๕.๕ มิลลิเมตร

หรือคิดเป็น ความละเอียดถูกต้อง = ๕.๕ / ๑๐๐ x ๑๐๐๐

= ๑ : ๑๘,๑๘๒ โดยประมาณ

ในทางปฏิบัติ ผู้ใช้สามารถวัดระยะในสนามเพื่อทดสอบความละเอียดถูกต้องตามคุณลักษณะเฉพาะของกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม อย่างไรก็ตาม ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้สำนักงานที่ดินดำเนินการวัดสอบเครื่องมือโดยวิธีอย่างง่าย และกำหนดเกณฑ์เฉพาะค่าความคลาดเคลื่อนที่มีค่าคงที่และไม่ขึ้นกับระยะทาง (Additive Constant) เป็น ๕ มิลลิเมตร โดยเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน ๕ มิลลิเมตรนี้ มาจากแนวทางการพิจารณา ดังนี้

เครื่องมือ	ความละเอียดถูกต้องในการวัดระยะ
- เครื่องวัดระยะ ยี่ห้อ SOKKIA รุ่น RED2L	+/- [๕ มิลลิเมตร + ๕ ppm * ระยะ]
- กล้องสำรวจ ยี่ห้อ SOKKIA รุ่น SET2CII	+/- [๓ มิลลิเมตร + ๒ ppm * ระยะ]
- กล้องสำรวจ ยี่ห้อ SOKKIA รุ่น SET3CII	+/- [๓ มิลลิเมตร + ๓ ppm * ระยะ]
- กล้องสำรวจ ยี่ห้อ SOKKIA รุ่น SET4CII	+/- [๕ มิลลิเมตร + ๓ ppm * ระยะ]
- กล้องสำรวจ ยี่ห้อ SOKKIA รุ่น SET65	+/- [๒ มิลลิเมตร + ๒ ppm * ระยะ]
- กล้องสำรวจ ยี่ห้อ SANDING รุ่น STS752	+/- [๒ มิลลิเมตร + ๒ ppm * ระยะ]
- กล้องสำรวจ ยี่ห้อ SOUTH รุ่น NTS-345R6A	+/- [๒ มิลลิเมตร + ๒ ppm * ระยะ]

ตารางแสดงตัวอย่าง ความละเอียดถูกต้องในการวัดระยะของเครื่องมือที่มีใช้ในราชการกรมที่ดิน

เนื่องจากคุณลักษณะเฉพาะของกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมที่ใช้ในราชการของกรมที่ดิน มีค่าคลาดเคลื่อนที่มีค่าคงที่ไม่ขึ้นกับระยะทาง (Additive Constant) ตั้งแต่ ๒ ถึง ๕ มิลลิเมตร ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกในการวัดสอบเครื่องมือ กรมที่ดินจึงได้กำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดระยะที่มีค่าคงที่ไม่ขึ้นกับระยะทางเป็น ๕ มิลลิเมตร สำหรับกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมทั้งหมดเป็นค่าเดียวกัน

นอกจากนี้ หากนำเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดสอบมุม (๒๐ ฟลิปดา) และเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดสอบระยะ (๕ มิลลิเมตร) มาพิจารณาพร้อมกัน

ตัวอย่างเช่น เมื่อรังวัดระหว่างจุดที่ห่างกัน ๑๐๐ เมตร จะเกิดความคลาดเคลื่อนรวมมากที่สุด เป็น $๙.๙' + ๕' = ๑๔.๙'$ มิลลิเมตร หรือคิดเป็นความละเอียดถูกต้อง (Accuracy) = $๑๔.๙' / ๑๐๐ \times ๑๐๐๐$ หรือประมาณ ๑ : ๖๘๐๐ ซึ่งก็ยังมีค่าความละเอียดถูกต้อง ดีกว่ามาตรฐานที่มีการกำหนดในระเบียบกรมที่ดิน ปัจจุบัน (๑ : ๓๐๐๐ หรือ ๑ : ๕๐๐๐)

ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดสอบมุม เป็น ๒๐ ฟลิปดา และกำหนดเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนในการวัดสอบระยะ เป็น ๕ มิลลิเมตร หรือเทียบเท่าเกณฑ์ความละเอียดถูกต้องรวมประมาณ ๑ : ๖,๘๐๐ ดังกล่าว จึงมีความเหมาะสม และมีความละเอียดถูกต้องดีกว่ามาตรฐานที่ได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบกรมที่ดินปัจจุบัน

● บทส่งท้าย

การดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการให้บริการด้านรังวัดของสำนักงานที่ดิน เนื่องจากจะทำให้ช่างรังวัดสามารถใช้เครื่องมือรังวัดในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการรังวัดมีความละเอียดถูกต้องตามมาตรฐาน ส่งผลให้ประชาชนและหน่วยงานภายนอกเกิดความเชื่อถือและยอมรับในหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดิน

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๑๔.๓/ว ๑๒๓๘๔

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓/ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบกลั่นกรองสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด**อ้างถึง** หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๔.๓/ว ๑๑๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕**สิ่งที่ส่งมาด้วย** ๑. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบกลั่นกรองสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. คู่มือการรายงานผลการตรวจสอบกลั่นกรองสำรวจแบบประมวลผลรวม

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานที่ดิน เพื่อให้การใช้เครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ในงานรังวัดเฉพาะรายของสำนักงานที่ดินมีความละเอียดถูกต้องตามมาตรฐาน ส่งผลให้ประชาชนและหน่วยงานภายนอกเกิดความเชื่อถือและยอมรับหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดิน นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่สำนักงานที่ดินถือปฏิบัติในขณะนี้ ไม่ได้ครอบคลุมถึงส่วนวัดมุม ดังนั้น เพื่อให้กลั่นกรองสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน มีความละเอียดถูกต้องตามมาตรฐานการรังวัดและทำแผนที่ จึงให้ยกเลิกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบกลั่นกรองสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยให้สำนักงานที่ดินดำเนินการตรวจสอบกลั่นกรองสำรวจแบบประมวลผลรวม และรายงานผลการตรวจสอบทางระบบสารสนเทศที่เว็บไซต์ <http://dolwms.dol.go.th/qsurvey/> ตามคู่มือการรายงานผลการตรวจสอบกลั่นกรองสำรวจแบบประมวลผลรวม ตั้งแต่รอบการรายงานครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒) เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประยูร รัตนเสนีย์**

(นายประยูร รัตนเสนีย์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๕๘๓

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๙๓

(สำเนา)

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การใช้กล่องสำรวจแบบประมวลผลรวม มีความละเอียดถูกต้องตามมาตรฐาน ส่งผลให้ประชาชนและหน่วยงานภายนอก เกิดความเชื่อถือและยอมรับหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับข้อ ๒ (๑) (๔) และข้อ ๒๒ (๑) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๓/อธิบดีกรมที่ดินจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการวัดสอบเครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๕

บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“กล่องสำรวจแบบประมวลผลรวม” หมายความว่า กล่องสำรวจแบบประมวลผลรวม (Total Station) ทุกเครื่อง ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานรังวัดเฉพาะรายของสำนักงานที่ดิน และให้หมายความรวมถึงกล่องที่สำนักงานที่ดินยืมจากหน่วยงานอื่น หรือได้รับบริจาค หรือเป็นกล่องส่วนบุคคลที่นำมาใช้ปฏิบัติงาน

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

ระยะเวลาและสถานที่ทำการวัดสอบ

ข้อ ๖ ให้สำนักงานที่ดินทำการวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมทุกเครื่อง ปีละ ๒ ครั้ง โดยให้ทำการวัดสอบครั้งแรกในเดือนเมษายน และครั้งที่ ๒ ในเดือนตุลาคมของทุกปี

ข้อ ๗ กรณีมีเหตุสงสัยว่ากล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์พร้อมใช้งานหรือไม่ เช่น ถูกกระแทกกระเทือนจากอุบัติเหตุ หรือภายหลังจากนำเครื่องมือไปซ่อมแซม เป็นต้น ให้ทำการวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมดังกล่าว ก่อนนำไปใช้งาน

ข้อ ๘ ให้สำนักงานที่ดินพิจารณาเลือกสถานที่สำหรับการวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมตามความเหมาะสม โดยมีระยะประมาณ ๑๐๐ เมตร และให้ทำการวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมในวันที่มีสภาพอากาศดี ทั้งนี้ การวัดสอบกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมแต่ละเครื่องต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จทั้งหมดภายในหนึ่งวัน

หมวด ๒

วิธีการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม

ข้อ ๙ กล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม เป้า และปริซึมที่ใช้ในการวัดสอบ ต้องเป็นอุปกรณ์ชุดเดียวกันกับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๐ ให้บันทึกข้อมูลและรายละเอียดในการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม แต่ละเครื่อง เช่น ชื่อสำนักงานที่ดิน หมายเลขเครื่อง รหัสครุภัณฑ์ ค่ามุมและระยะที่ได้จากการวัดสอบ เป็นต้น ลงในแบบบันทึกผลการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

ข้อ ๑๑ ให้กำหนดจุด A และ B บนพื้นราบห่างกันประมาณ ๑๐๐ เมตร และกำหนด จุด C ที่ระยะประมาณกึ่งกลาง โดยให้อยู่บนแนวเส้นตรง AB

ข้อ ๑๒ การวัดสอบมุม ให้ดำเนินการดังนี้

๑๒.๑ ตั้งกล้องที่ จุด A ส่องไปที่เป้า B ด้วยกล้องหน้าซ้าย ตั้งค่าจานองศาราบเป็นศูนย์

๑๒.๒ กลับกล้องเป็นหน้าขวา ส่องไปที่เป้า B และบันทึกค่ามุมจานองศาราบ

๑๒.๓ ทำซ้ำตามข้อ ๑๒.๑ และ ๑๒.๒ จำนวน ๕ ครั้ง

๑๒.๔ ให้คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม (Angular Error หรือ E) โดยที่ E คือ ผลต่างของค่ามุมจานองศาราบของกล้องหน้าขวา กับค่ามุม ๑๘๐ องศา โดยกำหนดให้มีค่าเป็นบวกเสมอ

หากค่า E เฉลี่ยที่ได้จากการวัดสอบ มีค่าไม่เกินกว่า (+/-) ๒๐ พิลิปดา ให้ถือว่าค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุมของเครื่องมืออยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้

ข้อ ๑๓ การวัดสอบระยะ ให้ดำเนินการดังนี้

๑๓.๑ ใช้กล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม ทำการวัดระยะราบ AB, AC และ CB อย่างละ ๕ ครั้ง แล้วหาค่าเฉลี่ยทั้ง ๓ ระยะ

๑๓.๒ การเล็งที่หมายเพื่อวัดระยะทางต้องเล็งให้ตรงเป้าปริซึม และให้เปลี่ยนแนวเล็งไปที่เป้าปริซึมใหม่ทุกครั้ง

๑๓.๓ นำค่าเฉลี่ยของระยะราบ AB, AC และ CB มาคำนวณหาค่าความคลาดเคลื่อนที่มีค่าคงที่ไม่ขึ้นกับระยะทาง (Additive Constant หรือ K) โดยที่

$$K = (AC+CB) - AB$$

๑๓.๔ หากค่า K ที่ได้จากการวัดสอบ มีค่าไม่เกินกว่า (+/-) ๕ มิลลิเมตร ให้ถือว่าค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดระยะของเครื่องมืออยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้

ข้อ ๑๔ กรณีค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม (E) หรือค่าความคลาดเคลื่อนที่มีค่าคงที่ไม่ขึ้นกับระยะทาง (K) มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ให้พิจารณาหาสาเหตุร่วมกับหัวหน้าฝ่ายรังวัด และทำการวัดสอบเครื่องมืออีกครั้ง หากยังคงปรากฏมีค่าความคลาดเคลื่อนเกินเกณฑ์ที่กำหนด ต้องส่งกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมดังกล่าวไปดำเนินการซ่อมแซมแก้ไข ก่อนนำมาใช้งาน

หมวด ๓
การจัดเก็บข้อมูลและรายงานผลการวัดสอบ

ข้อ ๑๕ เมื่อได้ดำเนินการวัดสอบกลับของสำรวจแบบประมวลผลรวมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รายงานผลการวัดสอบกลับของสำรวจแบบประมวลผลรวมทุกเครื่อง ให้กรมที่ดินทราบผ่านทางระบบสารสนเทศกรมที่ดินกำหนด ภายใน ๗ วัน

ข้อ ๑๖ ให้จัดเก็บแบบบันทึกผลการวัดสอบกลับของสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน ตามข้อ ๑๐ ไว้ที่ฝ่ายรังวัดของสำนักงานที่ดิน โดยแยกเก็บเป็นแฟ้มประวัติของเครื่องมือแต่ละชุด เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ในภายหลัง โดยไม่ต้องจัดส่งเอกสารใดๆ ให้กรมที่ดิน

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) ประยูร รัตนเสนีย์
(นายประยูร รัตนเสนีย์)
อธิบดีกรมที่ดิน

แบบบันทึกผลการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

☐ ครั้งที่ ๑ (เดือนเมษายน พ.ศ.)

☐ ครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม พ.ศ.)

สำนักงานที่ดิน

วันที่ทำการวัดสอบ ผู้ทำการวัดสอบ

กล้องสำรวจแบบประมวลผล (Total Station) ยี่ห้อ รุ่น

หมายเลขเครื่อง (Serial Number) รหัสครุภัณฑ์

การวัดมุม

ครั้งที่	ค่าจานองศาราบ กล้องหน้าซ้าย (องศา - ลิปดา - ฟลิปดา)	ค่าจานองศาราบ กล้องหน้าขวา (องศา - ลิปดา - ฟลิปดา)	ผลต่างจากมุม ๑๘๐ องศา คิดค่าเป็นบวก (ฟลิปดา)
๑.	0° 00' 00"		
๒.	0° 00' 00"		
๓.	0° 00' 00"		
๔.	0° 00' 00"		
๕.	0° 00' 00"		
ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม (Angular Error หรือ E)		รวม =	
		เฉลี่ย (÷ 5) =	

สรุป ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม

[] ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน (+/-) 20 ฟลิปดา สามารถนำไปใช้งานได้

[] เกินเกณฑ์มาตรฐาน

การวัดระยะ

ครั้งที่	ระยะราบ A - B (เมตร)	ระยะราบ A - C (เมตร)	ระยะราบ C - B (เมตร)
๑.			
๒.			
๓.			
๔.			
๕.			
ระยะเฉลี่ย			

ค่าความคลาดเคลื่อนที่มีค่าคงที่ไม่ขึ้นกับระยะทาง (Additive Constant หรือ K) =

$$\left(\boxed{}_{AC} + \boxed{}_{CB} \right) - \boxed{}_{AB} = \boxed{}_K \text{ เมตร}$$

สรุป ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดระยะ

[] ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน (+/-) 5 มิลลิเมตร สามารถนำไปใช้งานได้

[] เกินเกณฑ์มาตรฐาน

..... ผู้รายงาน
(.....)

หัวหน้าฝ่ายรังวัด

ตัวอย่าง

แบบบันทึกผลการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

☒ ครั้งที่ ๑ (เดือนเมษายน พ.ศ. 2562) ☐ ครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม พ.ศ.)

สำนักงานที่ดิน จังหวัดอ่างทอง สาขาทดลอง

วันที่ทำการวัดสอบ 20 เม.ย. 62 ผู้ทำการวัดสอบ นายชำนาญ หน่อรังวัด

กล้องสำรวจแบบประมวลผล (Total Station) ยี่ห้อ SOKKIA รุ่น SET 3C II

หมายเลขเครื่อง (Serial Number) 16998 รหัสครุภัณฑ์ 6675-027-0674

การวัดมุม

ครั้งที่	ค่าจานองศาราบ กล้องหน้าซ้าย (องศา - ลิปดา - พิลิปดา)	ค่าจานองศาราบ กล้องหน้าขวา (องศา - ลิปดา - พิลิปดา)	ผลต่างจากมุม ๑๘๐ องศา คิดค่าเป็นบวก (ฟิลิปดา)
๑.	0° 00' 00"	179-59-56	4
๒.	0° 00' 00"	179-59-58	2
๓.	0° 00' 00"	180-00-00	0
๔.	0° 00' 00"	180-00-01	1
๕.	0° 00' 00"	180-00-03	3
ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม		รวม =	10
(Angular Error หรือ E)		เฉลี่ย (÷ 5) =	2

สรุป ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมุม [✓] ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน (+/-) 20 พิลิปดา สามารถนำไปใช้งานได้
[] เกินเกณฑ์มาตรฐาน

การวัดระยะ

ครั้งที่	ระยะราบ A-B (เมตร)	ระยะราบ A-C (เมตร)	ระยะราบ C-B (เมตร)
๑.	100.058	49.980	50.076
๒.	100.059	49.980	50.077
๓.	100.057	49.979	50.078
๔.	100.058	49.978	50.077
๕.	100.057	49.979	50.077
ระยะเฉลี่ย	100.0578	49.9792	50.0770

ค่าความคลาดเคลื่อนที่มีค่าคงที่ไม่ขึ้นกับระยะทาง (Additive Constant หรือ K) =

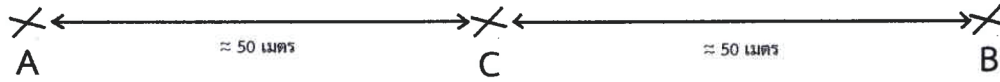
$$\left(\boxed{49.9792}_{AC} + \boxed{50.0770}_{CB} \right) - \boxed{100.0578}_{AB} = \boxed{-0.0016} \text{ K เมตร}$$

สรุป ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดระยะ [✓] ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน (+/-) 5 มิลลิเมตร สามารถนำไปใช้งานได้
[] เกินเกณฑ์มาตรฐาน

นายชำนาญ หน่อรังวัด ผู้รายงาน
(นายเชื้อว ชัยธรรม)
หัวหน้าฝ่ายรังวัด

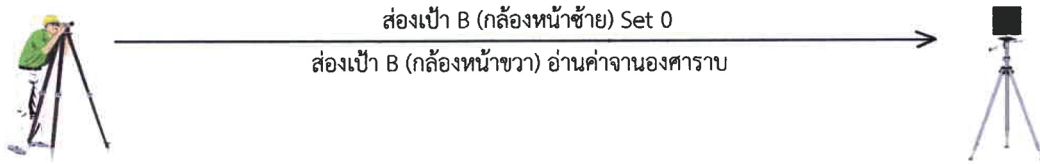
เอกสารแนะนำขั้นตอนในการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม

1. กำหนดจุด A, C และ B บนพื้นดิน ให้อยู่บนแนวเส้นตรงเดียวกัน

การวัดมุม

2. ตั้งกล้องที่จุด A ส่องไปที่เป้า B ด้วยกล้องหน้าซ้าย ตั้งค่าจนวนองศาราบเป็นศูนย์ ($0^{\circ} 00' 00''$)
 กลับกล้องเป็นหน้าขวา ส่องไปที่เป้า B อีกครั้ง อ่านค่าจนวนองศาราบ ทำซ้ำ 5 ครั้ง หาค่าเฉลี่ย

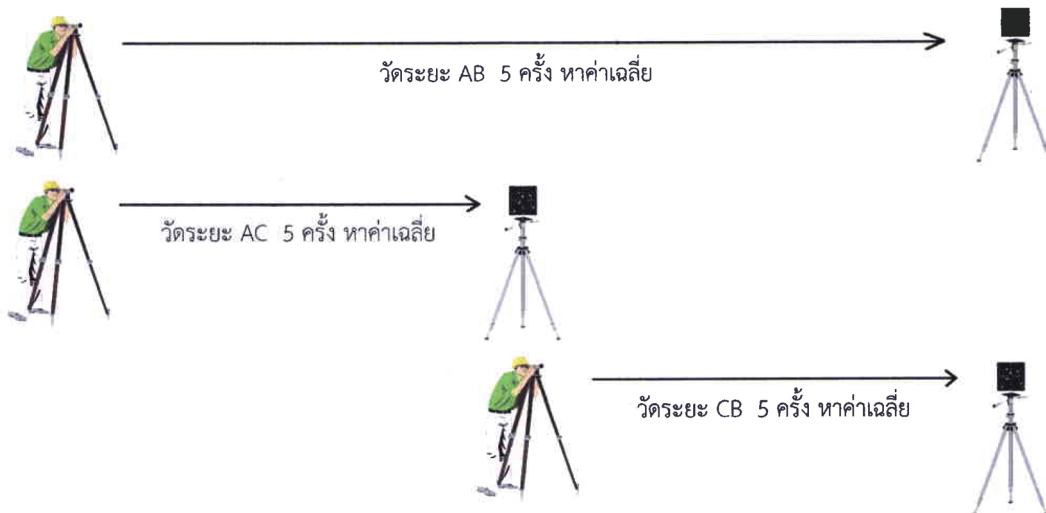

3. ค่าความคลาดเคลื่อนทางมุม = ค่าจนวนองศาราบ - 180°

หากค่าความคลาดเคลื่อน ไม่เกินกว่า ± 20 ฟลิปดา ถือว่ากล้องสำรวจฯ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
 หากค่าความคลาดเคลื่อน เกินกว่า ± 20 ฟลิปดา ให้ส่งกล้องฯ ไปซ่อมก่อนนำมาใช้งาน

การวัดระยะ

4. วัดระยะรอบ AB, AC และ CB ชดละ 5 ครั้ง หาค่าเฉลี่ย

5. คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนทางระยะ (K) จากสูตร $K = (AC+CB) - AB$

หากค่า K ไม่เกินกว่า ± 5 มิลลิเมตร ถือว่ากล้องสำรวจฯ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
 หากค่า K เกินกว่า ± 5 มิลลิเมตร ให้ส่งกล้องฯ ไปซ่อมก่อนนำมาใช้งาน

6. รายงานผลการตรวจสอบกล้องสำรวจฯ ให้กรมที่ดินทราบผ่านทางระบบสารสนเทศ
 สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ สำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด โทร 02-1415883

คู่มือการรายงานผลการตรวจสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม

- การรายงานผลการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม ให้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เดียวกันกับ ระบบการรายงานข้อมูลระยะเวลานัดตรวจวัด (คิวริงวัด) ของสำนักงานที่ดินแบบรายวัน
- ไปที่ <http://dolwms.dol.go.th/qsurvey/>

จะพบว่ามี เมนูใหม่ จำนวน ๒ เมนู

๑. บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง
๒. ผลการตรวจสอบกล้อง

ระบบการรายงานข้อมูลระยะเวลานัดตรวจวัด
(คิวริงวัด) ของสำนักงานที่ดินแบบรายวัน

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

หน้าแรก

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

ยินดีต้อนรับ “สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ”

วันอังคาร ที่ 6 พฤศจิกายน 2561

ตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สำนักงานที่ดินทำการวัดสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เครื่องมือวัดดังกล่าวอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีความละเอียด ถูกต้องเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการรังวัดและกำหนดพื้นที่ของสำนักงานที่ดิน ซึ่งจะก่อให้เกิดการรังวัดที่ได้มี ความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานภายนอก

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

๒๐ เรื่องน่ารู้

- รายการกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน จะใช้ข้อมูลตั้งต้นจากเว็บของสำนักมาตรฐาน และส่งเสริมการรังวัด หากไม่มีข้อมูลกล้องปรากฏในรายการ ให้ทำการเพิ่มข้อมูลกล้องด้วยตนเอง

กรอกรายละเอียด แล้วกดเพิ่มกล้อง

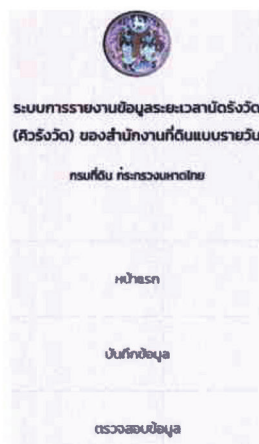
เพิ่มกล้องในสำนักงานที่ดิน

ยี่ห้อ *	SOKKIA
รุ่น *	SET3CII
หมายเลขเครื่อง	16998
หมายเลขรหัสครุภัณฑ์	6675-027-0674/2552

[เพิ่มกล้อง](#)

[ปิด](#)

จะมีรายการกล้องเพิ่มขึ้น ให้เลือกรายการกล้องที่ต้องการ เพื่อกำหนดข้อมูล

“สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ2”

กล้องที่ต้องการบันทึก

===== กรุณาเลือกกล้อง ===== [เพิ่มกล้อง](#) [ลบกล้อง](#)

กล้องที่ต้องการบันทึก

===== กรุณาเลือกกล้อง ===== ▼

===== กรุณาเลือกกล้อง =====

SOKKIA/SET3CII/16998

SOKKIA/SET3CII/1212312121

[เพิ่มกล้อง](#)

[ลบกล้อง](#)

ให้ป้อนค่า Angular error และ ค่า K จากการวัดสอบ ในกรณีที่ยังไม่ได้กรอกข้อมูล หน้าจะแสดงดังรูป

ระบบการรายงานข้อมูลระยะเวลานัดจริงวัด (คือจริงวัด) ของสำนักงานที่ดินแบบรายวัน

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

หน้าแรก

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

ผู้วัดค่า

“สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ2”

กล้องที่ต้องการบันทึก SOKKIA/SET3CII/16998 เพิ่มกล้อง ลบกล้อง

☐ ครั้งที่ ๑ (เดือนเมษายน พ.ศ.2561) ☒ ครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม พ.ศ.2561)

กล้องยี่ห้อ	SOKKIA	กล้องรุ่น	SET3CII
หมายเลขเครื่อง	16998	หมายเลขรหัสครุภัณฑ์	6675-027-0674/2552
ค่า Angular Error	ฟิลิปดา	ค่า K	เมตร
	ความคลาดเคลื่อนของมุม		ความคลาดเคลื่อนของระยะ

ยังไม่ดำเนินการบันทึกข้อมูลการตรวจสอบกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม

บันทึกข้อมูล

ในกรณีที่กรอกข้อมูลแล้ว และค่า Angular error และ ค่า K ไม่เกินเกณฑ์ หน้าจะแสดงดังรูป

ระบบการรายงานข้อมูลระยะเวลานัดจริงวัด (คือจริงวัด) ของสำนักงานที่ดินแบบรายวัน

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

หน้าแรก

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

ผู้วัดค่า

“สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ2”

กล้องที่ต้องการบันทึก SOKKIA/SET3CII/16998 เพิ่มกล้อง ลบกล้อง

☐ ครั้งที่ ๑ (เดือนเมษายน พ.ศ.2561) ☒ ครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม พ.ศ.2561)

กล้องยี่ห้อ	SOKKIA	กล้องรุ่น	SET3CII
หมายเลขเครื่อง	16998	หมายเลขรหัสครุภัณฑ์	6675-027-0674/2552
ค่า Angular Error	ฟิลิปดา	ค่า K	เมตร
	-11		-0.0075

☒ ค่า K ไม่เกินกว่า (+/-) ๔ มิลลิเมตร และความคลาดเคลื่อนทางมุม ไม่เกิน +/- ๒๐ ฟิลิปดา เครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายในเกณฑ์มาตรฐาน

บันทึกข้อมูล

ในกรณีที่กรอกข้อมูลแล้ว และค่า Angular error และ/หรือ ค่า K เกินเกณฑ์ หน้าจอจะแสดงดังรูป

ระบบการรายงานข้อมูลระยะเวลาปิดรังวัด
(สำรวจรังวัด) ของสำนักงานที่ดินแบบรายวัน

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

หน้าแรก

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

ส่งตรวจ

“สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ2”

กล้องที่ต้องการบันทึก SOKKIA/SET3CII/1212312121

เพิ่มกล้อง

ลบกล้อง

☐ ครั้งที่ ๑ (เดือนเมษายน พ.ศ. 2561) ☒ ครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561)

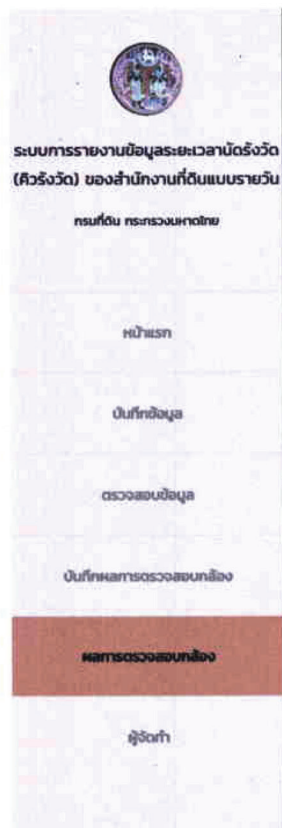
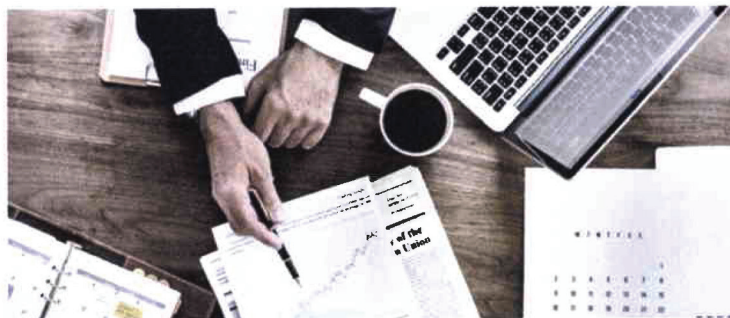
กล้องยี่ห้อ	SOKKIA	กล้องรุ่น	SET3CII
หมายเลขเครื่อง	1212312121	หมายเลขรหัสครุฑกษ	12-123-12-12-1
ค่า Angular Error	ฟิลิปดา 21	ค่า K	เมตัส -0.006

☒ ค่า K เกินกว่า (+/-) ๕ มิลลิเมตร หรือความคลาดเคลื่อนทางมุม เกินกว่าเกินมาตรฐาน ให้วัดทดสอบใหม่ / ดำเนินการซ่อม

บันทึกข้อมูล

การตรวจสอบผลการตรวจสอบกล้อง

๑. เลือกจังหวัดและสำนักงานที่ดิน
๒. เลือกครั้งที่รายงานและปีงบประมาณ
๓. กดที่เครื่องหมายแว่นขยายเพื่อค้นหา

“สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ2”

วันพฤหัสบดี ที่ 4 ตุลาคม 2561

จังหวัด ทร-ย

สำนักงานที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัดทร-ย

ครั้งที่ ครั้งที่ ๑ เดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2561

หากมีข้อมูลจะปรากฏในตาราง

๑. สีแดง = ความคลาดเคลื่อนเกินเกณฑ์ ต้องนำกล้องไปดำเนินการซ่อมแซม

๒. สีเขียว = ความคลาดเคลื่อนอยู่ในเกณฑ์ สามารถนำไปใช้งานได้

ระบบการรายงานข้อมูลระยะเวลานัดจริงวัด (คิวริงวัด) ของสำนักงานที่ดินแบบรายวัน กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

หน้าแรก

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

ผู้จัดทำ

“สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ2”

วันพฤหัสบดี ที่ 4 ตุลาคม 2561

จังหวัด -กรุงเทพมหานคร- สำนักงานที่ดิน -ทุกสำนักงาน-

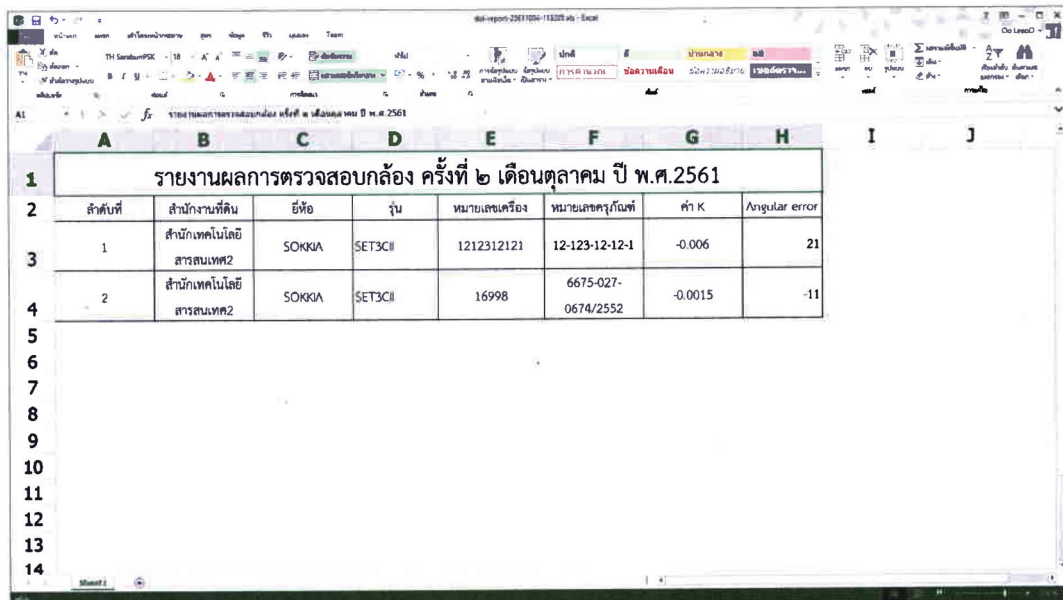
ครั้งที่ ครั้งที่ ๒ เดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2561

ส่งออกข้อมูล

ลำดับที่	สำนักงานที่ดิน	ยี่ห้อ	รุ่น	หมายเลขเครื่อง	หมายเลขครุภัณฑ์	ค่า K	Angular error
1	สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ2	SOKKIA	SET3CII	1212312121	12-123-12-12-1	-0.006	21
2	สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ2	SOKKIA	SET3CII	16998	6675-027-0674/2552	-0.0015	-11

๒๖ เรื่องน่ารู้

การส่งออกเป็นไฟล์ Excel

The screenshot shows an Excel spreadsheet with a table titled "รายงานผลการตรวจสอบกล่อง ครั้งที่ ๒ เดือนตุลาคม ปี พ.ศ.2561". The table has 8 columns: ลำดับที่ (Serial No.), สำนักงานที่ดิน (Land Office), ยี่ห้อ (Brand), รุ่น (Model), หมายเลขเครื่อง (Machine No.), หมายเลขครุภัณฑ์ (Equipment No.), ค่า K (K Value), and Angular error. There are two data rows for inspection results.

ลำดับที่	สำนักงานที่ดิน	ยี่ห้อ	รุ่น	หมายเลขเครื่อง	หมายเลขครุภัณฑ์	ค่า K	Angular error
1	สำนักงานที่ดิน สารสนเทศ2	SOKKA	SET3CII	1212312121	12-123-12-12-1	-0.006	21
2	สำนักงานที่ดิน สารสนเทศ2	SOKKA	SET3CII	16998	6675-027- 0674/2552	-0.0015	-11

ตัวอย่าง รายการกล่องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

**ระบบการรายงานข้อมูลระยะเวลาในวงรีวัด
(คิวริงวัด) ของสำนักงานที่สืบแบบรายวัน**

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

หน้าบ้าน

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบข้อมูล

ผลการตรวจสอบข้อมูล

***** กรุณาแจ้งข้อมูล *****

SOKK1A/SET10N/EM1350

SOKK1A/SET210K/152091

SOKK1A/SET210K/207346

SOKK1A/SET220K/166418

SOKK1A/SET220K/166568

SOKK1A/SET65-KD1124

SOKK1A/SET65-KD1177

SOUTH/NTS34SR6A/176623

SOUTH/NTS34SR6A/176624

SOUTH/NTS34SR6A/176625

***** กรุณาแจ้งข้อมูล *****

“สำนัก

กล้องที่ได้องการบันทึก

ดเลย”

เพื่อกดส่ง ลากส่ง

ตัวอย่าง ในกรณีที่กรอกข้อมูลแล้ว โดยค่า Angular error และ ค่า K อยู่ในเกณฑ์ (ผ่าน)

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

หน้าแรก

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

ผู้จัดทำ

“สำนักงานที่ดินจังหวัดเลย”

กล้องที่ใช้สำหรับการบันทึก SOKKIA/SET05N/EH0350 * [เลือกกล้อง](#) [เลือกกล้อง](#)

☐ ครั้งที่ ๑ (เดือนเมษายน พ.ศ.2561) ☒ ครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม พ.ศ.2561)

กล้องยี่ห้อ	SOKKIA	กล้องรุ่น	SET05N
หมายเลขเครื่อง	EH0350	หมายเลขโทรศัพท์มือถือ	6675-027-2183
ค่า Angular Error	ได้เปล่า	ค่า K	เมตร
	±		0.005

☒ ค่า K ไม่เกินกว่า (+/-) ๕ มิลลิเมตร และความคลาดเคลื่อนทางมุม ไม่เกิน +/- ๒๐ พิลิปดา เครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

[บันทึกข้อมูล](#)

ตัวอย่าง ในกรณีที่กรอกข้อมูลแล้ว โดยค่า Angular error และ ค่า K เกินเกณฑ์

หน้าแรก

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

ผู้จัดทำ

“สำนักงานที่ดินจังหวัดเลย”

กล้องที่ใช้สำหรับการบันทึก SOKKIA * **เลือกกล้อง** **ลบกล้อง**

ครั้งที่ ๑ (เดือนเมษายน พ.ศ. 2561) ☒ ครั้งที่ ๒ (เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561)

กล้องใช้กล้อง SOKKIA กล้องรุ่น SET210K

หมายเลขเครื่อง 152091 หมายเลขโทรศัพท์ 6675-027-1172

ค่า Angular Error ฟิลิปดา 3 ค่า K เมตร 0.006

☒ ค่า K เกินกว่า (+/-) ๔ มิลลิเมตร หรือความคลาดเคลื่อนทางมุม เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ให้อัตโนมัติ / ส่งกองพัสดุ กรมที่ดิน ดำเนินการซ่อม

บันทึกข้อมูล

ตัวอย่าง รายงานกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมของสำนักงานที่ดิน

หน้าแรก

บันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล

บันทึกผลการตรวจสอบกล้อง

ผลการตรวจสอบกล้อง

ผู้จัดทำ

“สำนักงานที่ดินจังหวัดเลย”

จังหวัด เลย

วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑

สำนักงานที่ดิน จังหวัดเลย

ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ประมวลผลรวม

ลำดับที่	สำนักงานที่ดิน	ยี่ห้อ	รุ่น	หมายเลขเครื่อง	หมายเลขโทรศัพท์	ค่า K	Angular error
1	สำนักงานที่ดินจังหวัดเลย	SOKKIA	SET20N	EH0350	6675-027-2183	0.005	1
2	สำนักงานที่ดินจังหวัดเลย	SOKKIA	SET210K	152091	6675-027-1172	0.006	3

หลักการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

โดย นายทวีศักดิ์ ทรงอยู่
เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพะเยา สาขาแม่ใจ
รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองฝึกอบรม

๑. ที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินของรัฐที่เป็นภารกิจหลักของกรมที่ดินไม่ได้ให้คำจำกัดความ “ที่ดินของรัฐ” ว่าหมายถึงที่ดินประเภทใดบ้าง แต่ก็ได้กล่าวถึง “ที่ดินของรัฐ” ไว้ในหลายมาตรา ตัวอย่างเช่น

มาตรา ๒ ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐ

มาตรา ๔ บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา และดำเนินการคุ้มครองป้องกันได้ตามควรแก่กรณี อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ได้

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองอาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- ฯลฯ -

มาตรา ๔ ทวิ ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง หรือที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งได้ถอนสภาพตามมาตรา ๔ (๑) แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะจัดขึ้นทะเบียน เพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการได้

- ฯลฯ -

มาตรา ๔ ตรี ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ อธิบดีอาจจัดให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดงเขตไว้เป็นหลักฐาน

- ฯลฯ -

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้น ถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า

(๒) ทำด้วยประการใดให้เป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ

(๓) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

มาตรา ๑๐ ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง และมีใช้สาธารณสมบัติของแผ่นดิน อันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้นให้อธิบดีมีอำนาจจัดหาผลประโยชน์ ในการจัดหาผลประโยชน์ ให้รวมถึงการจัดทำให้ที่ดินใช้ประโยชน์ได้ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่า และให้เช่าซื้อ

- ฯลฯ -

มาตรา ๑๑ การจัดหาผลประโยชน์ซึ่งที่ดินของรัฐตามนัยดังกล่าวมาในมาตราก่อนนี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์สำหรับรัฐ หรือบำรุงท้องถิ่นก็ได้

-ฯลฯ-

มาตรา ๑๒ ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง รัฐมนตรีมีอำนาจให้สัมปทาน ให้ หรือให้ใช้ในระยะเวลาอันจำกัด

-ฯลฯ-

จากตัวอย่างของบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายที่ดินดังกล่าว ยังไม่อาจทราบและเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่า “ที่ดินของรัฐ” ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หมายความว่าที่ดินประเภทใดบ้าง จึงต้องนำความหมายของที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ มาเปรียบเทียบกับ ซึ่งที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายถึง **“ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน”** แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา

“ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน” ตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดิน ซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

(๓) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า บ่อและโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์”

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทรัพย์สินของแผ่นดินนั้นหาใช่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไปเสียทั้งหมดไม่ เพราะทรัพย์สินใดจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๓๐๔ หรือไม่ จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

๑) ต้องเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน หมายความว่า จะต้องเป็นทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งทรัพย์สินนั้นอาจเป็นสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ก็ได้

๒) ต้องใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งลักษณะอย่างไรจะถือว่าเป็นการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ควรพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

ก. ทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หมายถึง ทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งทางราชการสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ มิได้หมายความว่า สาธารณชนจะเข้าอ้างสิทธิใช้สอยได้เสมอไป แต่สาธารณชนได้รับประโยชน์จากการที่มีผู้แทนของแผ่นดินเป็นผู้ใช้ เช่น สถานที่ราชการ อาวุธยุทโธปกรณ์ สนามบินของกองทัพอากาศ

ข. ทรัพย์สินที่สงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน หมายถึง ทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งเป็นประโยชน์ของพลเมืองโดยตรงอันประชาชนทั่วไปมีสิทธิใช้สอยร่วมกันได้ เช่น ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ซึ่งต่างกับการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ในแง่ที่ว่า ประโยชน์ร่วมกันนี้เป็นประโยชน์ของพลเมืองโดยตรง คือ พลเมืองมีสิทธิเข้าเกี่ยวข้องใช้สอยได้รับประโยชน์ด้วยตนเอง แต่จะใช้เสียคนเดียวมิได้ ต้องใช้ร่วมกัน

“ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา” หมายถึง ทรัพย์สินของแผ่นดินที่ไม่ได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน หมายความว่า การจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้นั้นต้องประกอบด้วยลักษณะดังที่กล่าวไว้ในข้อ ก. และ ข. ถ้าเป็นแต่เพียงทรัพย์สินของแผ่นดินแต่ไม่ได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ทรัพย์สินนั้นยังหาเป็นสาธารณสมบัติ

ของแผ่นดิน ไม่คงเป็นแต่เพียงทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดาเท่านั้น เช่น ที่ดินราชพัสดุที่ปลูกบ้านพักครู โรงเรียนนั้นใช้เพื่อประโยชน์แก่ครูโดยเฉพาะเท่านั้น หากเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนดังเช่นสำนักงานราชการ บ้านเมืองไม่ที่ดินราชพัสดุ ที่ใช้เป็นที่ตั้งบ้านพักครูโรงเรียนจึงไม่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๑๒)

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับความหมายที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ใช้คำว่า **“ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง”** ซึ่งปกติที่ดินของรัฐจะหมายถึงที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทุกประเภทตามมาตรา ๑๓๐๔ (๑), (๒) และ (๓) แต่ประมวลกฎหมายที่ดินได้บัญญัติยกเว้นที่ดินซึ่งบุคคลมีสิทธิครอบครองไว้ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าประมวลกฎหมายที่ดินยอมรับสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลที่ครอบครองที่ดินรกร้างว่างเปล่าตามมาตรา ๑๓๐๔ (๑) และอาจได้มาซึ่งที่ดินตามนัยมาตรา ๑๓๓๔ จึงบัญญัติยกเว้นไว้ และหากกฎหมายประสงค์จะยกเว้นหรือขยายความถึงที่ดินประเภทใดอีกก็จะกำหนดไว้ ในมาตรานั้นๆ ดังเช่น มาตรา ๘ ทวิ **“ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง หรือที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งได้ถอนสภาพตามมาตรา ๘ (๑) แล้ว”** และมาตรา ๑๐ **“ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง และมีใช้สาธารณสมบัติของแผ่นดินอันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น”** ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน นอกจากจะต้องพิจารณาคุณลักษณะทั่วไปตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว จะต้องพิจารณาคุณลักษณะเฉพาะตามประมวลกฎหมายที่ดินด้วย

๒. หลักการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๑) ได้พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๙๔/๒๕๐๓ ประเด็นเกี่ยวกับที่ขายดลิ่งว่า เจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งติดต่อกับที่ขายดลิ่ง หรือที่งอกมีสิทธิเหนือที่ขายดลิ่ง หรือที่งอกนั้นอย่างไรหรือไม่ และทางฝ่ายบ้านเมืองหรือรัฐจะเข้าไปใช้ประโยชน์หรือจัดทำในที่ขายดลิ่งอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เช่น ทำถนนหรือเขื่อนได้เพียงใด โดยมีความเห็นสรุปได้ ดังนี้

ประเด็นเกี่ยวกับที่ขายดลิ่งว่า “เจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งติดต่อกับที่ขายดลิ่งหรือที่งอกมีสิทธิเหนือที่ขายดลิ่งหรือที่งอกนั้นอย่างไรหรือไม่” เห็นว่า ที่ขายดลิ่งย่อมถือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ใดผู้หนึ่งย่อมจะเข้าถือเอากรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองมิได้ แต่เจ้าของที่ดินติดต่อกับที่ขายดลิ่งย่อมมีอำนาจได้รับความสะดวก ความสำราญในลำคลองติดต่อหน้าเขตที่ดินของตน ดังนั้น จึงมีสิทธิขับไล่ผู้ที่มาทำการเพาะปลูกในที่ขายดลิ่งหรือทำการจอดเรือแพในหน้าที่ดินของตนอันเป็นขัดขวางการติดต่อที่สาธารณะของตนได้ เพียงการที่เจ้าของที่ดินติดต่อกับที่ขายดลิ่งนั้นเรียกค่าตอบแทนในการสละประโยชน์หรือความสะดวกในการใช้สิทธิของตนในที่ขายดลิ่งหรือริมน้ำบริเวณหน้าที่ดินของตนก็ย่อมมีสิทธิกระทำได้ แต่ที่ขายดลิ่งย่อมคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ ถ้าหากการเพาะปลูกหรือการจอดเรือแพนั้นๆ เป็นการขัดขวางการใช้สิทธิของบุคคลอื่นในที่ดินสาธารณะบัตินั้นๆ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย...ฯ

ประเด็นเกี่ยวกับที่ชายตลิ่งว่า “ทางฝ่ายบ้านเมืองหรือรัฐจะเข้าไปใช้ประโยชน์หรือจัดทำในที่ชายตลิ่งอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เช่น ทำถนนหรือเขื่อนได้เพียงใด” เห็นว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ นั้นแยกเป็นสองประเภท คือ (ก) สาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งผู้มีอำนาจหน้าที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง และ (ข) สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกันอีกอย่างหนึ่ง ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงสาธารณสมบัติแต่ละประเภทแล้ว ย่อมเห็นได้ว่าการใช้และการจัดการย่อมแตกต่างกันไปโดยสภาพของสาธารณสมบัติ นั้นเอง **สำหรับประเภท (ก) ย่อมมีการใช้ และการจัดการได้กว้างขวางกว่าประเภท (ข) แล้วแต่ว่าผู้มีอำนาจหน้าที่ในการใช้และการจัดการจะเห็นสมควรใช้และการจัดการอย่างใด เพื่อให้เกิดสาธารณประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น** เช่น ทางราชการเห็นว่าสถานที่ราชการแห่งหนึ่งไม่เหมาะสม จะทำการปลูกสร้างและย้ายไปอยู่ใหม่แล้วจัดการให้สถานที่เก่าเกิดรายได้ เพื่อสาธารณประโยชน์ ดังนี้ ก็เห็นว่ากระทำได้ แต่สำหรับสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภท (ข) สภาพของทรัพย์สินนั้นเองแสดงให้เห็นว่าจะใช้และการจัดการได้จำกัดกว่าประเภท (ก) กล่าวคือ การใช้และการจัดการจะต้องมุ่งรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ร่วมกันของประชาชน จะตัดรอนได้ก็แต่เฉพาะเป็นการชั่วคราวหรือบางส่วนบางตอนตามสมควร ทั้งนี้ ต้องแล้วแต่ข้อเท็จจริงเป็น **เรื่องๆ ไป** เช่น ปิดทองสนามหลวงชั่วคราวครั้งชั่วคราว เพื่องานพระเมรุหรือเพื่อมีงานรื่นเริงอื่นๆ ก็ย่อมกระทำได้ แม้ว่าจะเป็นการกระทบกระเทือนสิทธิของประชาชน ซึ่งในขั้นแรกย่อมเดินเข้าออกได้ทั่วไปก็ตาม เพราะเรียกได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะเหมือนกัน และนอกจากนั้น โดยทั่วๆ ไป การใช้และการจัดการที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะต้องพิจารณาถึงข้อผูกมัดที่ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นมีอยู่ด้วย เช่น ที่ดินที่รัฐบาลออกกฎหมายเวนคืนมาโดยระบุว่าเวนคืนเพื่อประโยชน์ใด เป็นต้น การใช้และการจัดการก็จะต้องดำเนินอยู่ภายในขอบเขตแห่งการเวนคืนนั้น

ที่ชายตลิ่งจัดอยู่ในสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภท (ข) ดังกล่าวมาข้างต้น ดังนั้น การใช้ และการจัดการจำต้องกระทำไปโดยมุ่งรักษาประโยชน์ร่วมกันของประชาชนเป็นประการสำคัญ กล่าวคือ การจัดการนั้นๆ ย่อมต้องเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ และทั้งต้องไม่เป็นการตัดรอนสิทธิหรือประโยชน์ของบุคคลใดที่เคยมีเคยได้อยู่จนเกินความจำเป็นด้วย การสร้างถนนลงในที่ชายตลิ่งในลักษณะที่เจ้าของที่ดินติดต่อกับชายตลิ่งยังมีทางเข้าออกติดต่อได้หรือการสร้างเขื่อนลงในที่ชายตลิ่ง ซึ่งประชาชนยังสามารถเข้าถึงลำน้ำนั้นได้อยู่ตามสมควรย่อมเป็นกิจการที่กระทำได้ แต่อย่างไรก็ดี เท่าที่กล่าวมานี้เป็นการพิจารณาทางตัวทรัพย์สินและกิจการประโยชน์สาธารณะว่าจะใช้ จัดการ หรือกระทำได้หรือไม่อย่างใด **แต่เมื่อใดฝ่ายบ้านเมืองหรือรัฐจะให้ผู้ใด เป็นผู้จัดการใช้หรือกระทำการนั้นๆ ก็ย่อมต้องแล้วแต่อำนาจหน้าที่ของบุคคลหรือองค์การนั้นๆ ด้วย** เช่น ในกรณีเทศบาลเป็นผู้กระทำการ นอกจากจะต้องดูว่าทรัพย์สินอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเทศบาลหรือไม่แล้ว ยังต้องดูว่าเทศบาลมีอำนาจจะกระทำแก่ทรัพย์สินนั้นดังประสงค์ได้หรือไม่ เพราะเทศบาลเป็นนิติบุคคลย่อมมีอำนาจกระทำได้แต่เฉพาะภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ของเทศบาล ซึ่งย่อมปรากฏตามพระราชบัญญัติเทศบาลหรือกฎหมายอื่น แล้วแต่กรณี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๖) ได้พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องเสรีจที่ ๒๓๐/๒๕๑๒ ประเด็นเกี่ยวกับมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติวางเกณฑ์ลักษณะของทรัพย์สินที่จะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไว้ ๒ ประการ คือ

- (ก) เป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ไม่ว่าจะขึ้นชนิดใดๆ สหรัมิทรัพย์สินหรือสหรัมิทรัพย์สินและ
- (ข) ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน

ทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ต่างกับทรัพย์สินของแผ่นดินที่สงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน คือ **ทรัพย์สินที่สงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน หมายถึง ทรัพย์สินของแผ่นดิน**

ซึ่งเป็นประโยชน์ของพลเมืองโดยตรงอันประชาชนทั่วไปมีสิทธิใช้สอยร่วมกันได้ เช่น ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ฯลฯ ส่วนทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หมายถึง ทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งทางราชการสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น บ่อม โรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง

จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว สามารถนำมาพิจารณาหลักการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐหรือที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ โดยพิจารณาจากลักษณะของการเข้าใช้ประโยชน์หรือกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการในที่ดินของรัฐ ซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ ๑) การเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยตรง และ ๒) การเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยอ้อม ดังนี้

๑) การเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยตรง หมายความว่า ที่ดินของรัฐที่จะเข้าใช้ประโยชน์ต้องเป็นที่ดินที่มีได้มีการสงวนหวงห้าม หรือมีการสงวนหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน บุคคลสามารถเข้าใช้ประโยชน์หรือดำเนินกิจกรรมในที่ดินของรัฐตามวัตถุประสงค์ของการมีที่ดินของรัฐประเภทนั้นๆ ได้โดยมิต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และการเข้าใช้ประโยชน์จะต้องมิได้มีเจตนายึดถือครอบครองเพื่อตน เช่น การเข้าใช้ประโยชน์ในที่ชายตลิ่งเพื่อลงสู่ทางน้ำ การเข้าใช้ประโยชน์ในที่สาธารณประโยชน์ประจำตำบลหรือหมู่บ้าน การเผาพ ฟังศพในที่ป่าช้าสาธารณประโยชน์ การนำสัตว์ไปเลี้ยงในทุ่งเลี้ยงสัตว์ สาธารณประโยชน์ หรือการเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินรกร้างว่างเปล่าจนกลายเป็นที่สาธารณประโยชน์โดยสภาพของการใช้ประโยชน์ร่วมกัน หลักการดังกล่าวนี้ใช้กับที่ดินตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ (๑) และ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒) การเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยอ้อม หมายความว่า ที่ดินของรัฐที่จะเข้าใช้ประโยชน์เป็นที่ดินที่มีการสงวนหวงห้ามไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองสำหรับการจัดทำบริการสาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ บุคคลไม่สามารถเข้าไปดำเนินกิจกรรมหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะได้รับประโยชน์จากการที่มีผู้แทนของแผ่นดินซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเป็นผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยการจัดตั้งสำนักราชการบ้านเมือง สถานที่สำหรับการจัดทำบริการสาธารณะ บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใช้ประโยชน์โดยผ่านช่องทาง กิจกรรม หรือกิจการของภาครัฐในการบริการสาธารณะ เช่น การติดต่อราชการ หรือการขอรับบริการสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หลักการดังกล่าวนี้ใช้กับที่ดินตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓. หลักการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ

หลักการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐหรือที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน นอกจากหลักการตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๙๕/๒๕๐๓ และเรื่องเสรีจที่ ๒๓๐/๒๕๑๒ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่วางหลักการเพิ่มเติมยืนยันหลักการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐว่าสามารถกระทำได้ ดังนี้

เรื่องเสรีจที่ ๓๙/๓๑/๒๕๓๔ บันทึกเรื่องปัญหาข้อกฎหมาย ตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันไปให้เอกชนใช้ประโยชน์ชั่วคราว)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) เห็นว่า สำหรับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันนั้นเป็นที่ดินที่มีกฎหมายคุ้มครองไว้เป็นพิเศษ การใช้และการจัดการจะต้องมุ่งรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ร่วมกันของประชาชนตามวัตถุประสงค์ที่จัดให้มีที่ดินดังกล่าวเป็นสำคัญ แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ถึงกับเป็นการผูกมัดมิให้มีการจัดการที่จะทำให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและสังคมเสียทีเดียว การให้เอกชนเข้าใช้ประโยชน์ในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานและเป็นการสอดคล้องหรือไม่ขัดขวางต่อการที่พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันจึงสามารถกระทำได้ ส่วนการให้เข้าใช้ประโยชน์ในลักษณะเช่นใด และในระยะเวลายาวเพียงใด จึงจะถูกต้องตามหลักกฎหมายย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่จะต้องพิจารณาเป็น รายกรณีไปสำหรับคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๓๒๓/๒๕๒๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินนั้น ก็อยู่ในบังคับแห่งหลักกฎหมายอย่างเดียวกัน แต่โดยที่อำนาจอนุญาต ตามมาตรา ๙ เป็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ในขณะที่อำนาจอนุญาตตามมาตรา ๑๒ เป็นของรัฐมนตรี การอนุญาตตามมาตรา ๙ โดยความมุ่งหมายของกฎหมายจึงย่อมใช้กับกรณีอื่นเป็นเรื่องเล็กน้อยและต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๒ นั้นด้วย

เรื่องเสรีจที่ ๓๙๖/๒๕๔๙ บันทึกรเรื่อง อำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดินในการอนุญาตให้ใช้ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตกรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) มีความเห็นว่า อำนาจในการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๙/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๔ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตท้องที่จังหวัด สำหรับการอนุญาตให้เข้าไปยึดถือครอบครองรวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเช่าเช่า แม้คำสั่งดังกล่าวจะมีได้ระบุถึงการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครก็ตาม แต่เมื่อได้พิจารณามาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ แล้ว ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงเป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตตามมาตรา ๙ (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินด้วย และแม้ว่าที่ดินดังกล่าวจะเป็นที่ดินประเภทที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ก็สามารถอนุญาตให้เข้าไปยึดถือครอบครองได้ แต่ต้องคำนึงถึงการให้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชนตามวัตถุประสงค์ของที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว และต้องเป็นการอนุญาตในระยะเวลาที่ไม่ยาวนาน และเป็นการสอดคล้องหรือไม่ขัดขวางต่อการที่พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องถอนสภาพที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกันตามมาตรา ๔ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก่อนก็ได้ เพราะมาตรา ๙ ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการอนุญาตให้ยึดถือครอบครองที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ สำหรับการชำระค่าตอบแทนตามมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งบัญญัติให้ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ ต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามวิธีการและอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติจังหวัดนั้น เมื่อได้พิจารณาความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ ประกอบแล้ว ย่อมหมายถึง การเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่กรุงเทพมหานครด้วย แต่กรุงเทพมหานครต้องออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๙ ทวิ เสียก่อน

จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว สามารถนำมาพิจารณาหลักการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ ว่ากรณีใดจะต้องขออนุญาตหรือดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยพิจารณาจากลักษณะของการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลกระทบ

ต่อที่ดินของรัฐ และประโยชน์อันเกิดจากการเข้าใช้ประโยชน์หรือกิจกรรมที่บุคคลเข้าไปดำเนินการในที่ดินของรัฐนั้น ซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ ๑) กิจกรรมเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และ ๒) กิจกรรมเกิดประโยชน์ต่อปัจเจกบุคคล

๑) กิจกรรมเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม หมายความว่า กิจกรรมหรือการกระทำใดๆ ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน โดยกิจกรรมนั้นๆ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางกายภาพของที่ดินในลักษณะที่ดีขึ้น ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้สะดวกยิ่งขึ้น และกิจกรรมดังกล่าวมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ จึงมิต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ตัวอย่างเช่น

(๑) กิจกรรมที่มีผลเป็นการซ่อมแซม บำรุงรักษา ปรับปรุงพัฒนา เช่น ประชาชนร่วมกันก่อสร้างเมรุเผาศพ ก่อสร้างศาลาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในป่าช้าสาธารณประโยชน์ หรือผู้มีหน้าที่และอำนาจ ตามกฎหมายใช้อำนาจหน้าที่ดำเนินการซ่อมแซม บำรุงรักษา หรือปรับปรุงพัฒนาที่สาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบ เช่น ทางบก ทางน้ำ หรือชุดลอกแหล่งน้ำ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการชุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ กิจกรรมที่ได้กระทำต้องเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีได้มีผลเป็นการเปลี่ยนสภาพที่ดินให้แตกต่างไปจากลักษณะของการใช้ประโยชน์ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์เดิมของการมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทนั้นๆ เมื่อกิจกรรมดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน จึงมิต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๒) กิจกรรมที่มีผลเป็นการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่งโดยมิได้เปลี่ยนสถานะทางกฎหมาย หมายถึง การนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ราษฎรได้ใช้ร่วมกันเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่ง ซึ่งหมดความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างนั้น หรือที่ดินดังกล่าวไม่มีสภาพการใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป โดยนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาเพื่อให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นอีกอย่างหนึ่ง โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ถมลำราง หรือคลองสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขินให้เป็นทางสาธารณประโยชน์ หรือนำที่ทำเลเลี้ยงสัตว์มาพัฒนาเป็นสวนสาธารณประโยชน์ กิจกรรมดังกล่าวแม้จะเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม แต่ก็มีผลเป็นการเปลี่ยนสภาพที่ดินให้แตกต่างไปจากลักษณะของการใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์เดิมของการมีสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทนั้นๆ จึงต้องดำเนินการตามนัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่ไม่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

หลักการบริหารจัดการที่สาธารณประโยชน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการไว้ตามหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๙/ว ๑๓๙๕ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๔ เรื่อง กำหนดมาตรการป้องกันการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ ข้อ ๑.๓ “อำเภออาจนำที่ดินสาธารณประโยชน์ใช้เป็นสนามกีฬา หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๔๕๐/๒๔๙๙ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๔๙๙ หรืออาจนำไปใช้เป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจแก่ส่วนรวม เช่น ใช้เป็นแปลงทดลองปลูกพืชชนิดต่างๆ ใช้เป็นสถานที่กลางสำหรับนำสินค้าไปจำหน่าย ใช้เป็นทุ่งปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือใช้บางส่วนเป็นแหล่งน้ำสาธารณะประจำตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๓/๙๔ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๒ และกรณีที่ทำอำเภอจะดำเนินการเช่นนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความเห็นของคณะกรรมการ

กฤษฎีกาเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๔๙๒ ซึ่งตอบข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย เรื่องสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ว่าสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกันโดยสภาพย่อมเป็นทรัพย์สินที่จะใช้หรือจัดการได้โดยมีขอบเขตจำกัด เพราะการใช้และจัดการจะต้องมุ่งรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ร่วมกันของประชาชน จะตัดรอนสิทธิของประชาชนได้เฉพาะเป็นกรณีชั่วคราว หรือบางส่วนบางตอนตามสมควร ทั้งนี้ ต้องแล้วแต่ข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ ไป”

หลักการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ โดยการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนบ้าง แต่เป็นการชั่วคราวชั่วคราว ซึ่งแตกต่างจากหลักการใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินตามนัยมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๔๕๑) ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๒) กิจกรรมเกิดประโยชน์ต่อปัจเจกบุคคล หมายความว่า กิจกรรมหรือการกระทำใดๆ ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์เฉพาะตน หรือเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งมีทั้งกิจกรรมที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน และกิจกรรมที่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน โดยพิจารณาจากการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งสามารถมีได้ ๒ กรณี คือ (๑) การใช้ประโยชน์ชั่วคราว และ (๒) การใช้ประโยชน์ถาวร

(๑) การใช้ประโยชน์ชั่วคราว หมายความว่า กิจกรรมหรือการกระทำใดๆ ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน โดยจะมีผลหรือไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพทางกายภาพของที่ดินหรือไม่ก็ตาม เมื่อกิจกรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในช่วงระยะเวลาจำกัด และยังอยู่บนพื้นฐานหลักการที่ว่า “การใช้และการจัดการจะต้องมุ่งรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ร่วมกันของประชาชน จะตัดรอนสิทธิของประชาชนได้ ก็แต่เฉพาะเป็นการชั่วคราวหรือบางส่วนบางตอนตามสมควร” เช่น การขอใช้ที่ดินของรัฐซึ่งไม่ได้มีผู้ใดมีสิทธิครอบครองในระยะเวลาอันจำกัด การขออนุญาตเข้าไปยึดถือครอบครอง และ/หรือนำทรัพยากรในที่ดินของรัฐ ซึ่งตนเองมิได้มีสิทธิครอบครองไปใช้โดยเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐ (ขุดตักดิน ลูกรัง หรือหินผุ การขุดหรือตูดทราย เก็บขี้ค้างคาว เก็บเปลือกหอย) กรณีดังกล่าวนี้จะต้องขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือขอลัมปทานตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แล้วแต่กรณี

(๒) การใช้ประโยชน์ถาวร หมายความว่า กิจกรรมหรือการกระทำใดๆ ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ไม่สามารถกระทำได้ภายใต้สถานะทางกฎหมายของที่ดินเดิม เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งอย่างถาวร จึงไม่อยู่บนพื้นฐานหลักการที่ว่า “การใช้และการจัดการจะต้องมุ่งรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ร่วมกันของประชาชน จะตัดรอนสิทธิของประชาชนได้ก็แต่เฉพาะเป็นการชั่วคราวหรือบางส่วนบางตอนตามสมควร” กรณีดังกล่าวนี้จะต้องดำเนินการเปลี่ยนสถานะทางกฎหมายของที่ดินตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดไว้ เช่น การโอนหรือการถอนสภาพที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ ตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การขอขึ้นทะเบียนที่ดินเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการตามมาตรา ๔ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ โดยการแลกเปลี่ยน ตามมาตรา ๑๐ และ ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๔. บทสรุป

จากการศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายประกอบความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้เขียนพบว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดินมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑) **ที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน** หมายถึง ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ประมวลกฎหมายที่ดินยอมรับสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลที่ครอบครองที่ดินรกร้างว่าเปล่าตามมาตรา ๑๓๐๔ (๑) และอาจได้มาซึ่งที่ดินตามนัยมาตรา ๑๓๓๔ จึงบัญญัติยกเว้นไว้โดยใช้คำว่า **“ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง”**

๒) **หลักการใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน** แบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

(๑) **การเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยตรง** ใช้กับที่ดินตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ (๑) และ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หากการเข้าใช้ประโยชน์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมีที่ดินของรัฐประเภทนั้นๆ และมีได้มีเจตนายึดถือครอบครองเพื่อตน

(๒) **การเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยอ้อม** ใช้กับที่ดินตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บุคคลไม่สามารถเข้าไปดำเนินกิจกรรมหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะได้รับประโยชน์จากการที่มีผู้แทนของแผ่นดินซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเป็นผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยการจัดตั้งสำนักงานราชการบ้านเมือง สถานที่สำหรับการจัดทำบริการสาธารณะ

๓) **หลักการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน** แบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

(๑) **กิจกรรมเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม** คือ กิจกรรมที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน แต่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางกายภาพของที่ดินในลักษณะที่ดีขึ้น ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้สะดวกยิ่งขึ้น และกิจกรรมดังกล่าวมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ จึงไม่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น กิจกรรมที่มีผลเป็นการซ่อมแซม บำรุงรักษา ปรับปรุงพัฒนา หรือกิจกรรมที่มีผลเป็นการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง

(๒) **กิจกรรมเกิดประโยชน์ต่อปัจเจกบุคคล** คือ กิจกรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์เฉพาะตนหรือเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งมีทั้งกิจกรรมที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน และกิจกรรมที่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน โดยพิจารณาจากการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งสามารถมีได้ ๒ กรณี ดังนี้

ก. **การใช้ประโยชน์ชั่วคราว** คือ กิจกรรมที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของที่ดิน โดยจะมีผลหรือไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพทางกายภาพของที่ดินหรือไม่ก็ตาม เมื่อกิจกรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในช่วงระยะเวลาจำกัด จึงต้องขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือขอสัมปทาน ตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แล้วแต่กรณี

ข. การใช้ประโยชน์ถาวร คือ กิจกรรมที่ไม่สามารถกระทำได้ที่สถานะทางกฎหมายของที่ดินเดิม เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งอย่างถาวร จึงต้องดำเนินการเปลี่ยนสถานะทางกฎหมายของที่ดินตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดไว้ เช่น การโอนหรือการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ ตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การขอขึ้นทะเบียนที่ดินเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการตามมาตรา ๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยการแลกเปลี่ยน ตามมาตรา ๑๐ และ มาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

หลักการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มิได้มีความยุ่งยากซับซ้อน เพียงแต่ผู้ที่เกี่ยวข้องมิได้ทำความเข้าใจในหลักการทางกฎหมายที่สำคัญสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการ ซึ่งหลักการที่ผู้เขียนนำมาบอกกล่าวมิได้เป็นหลักการใหม่ แต่เป็นหลักการที่ถือปฏิบัติกันมานานแล้ว โดยมีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาองรับ ดังนั้น ผู้เขียนจึงหวังเป็น

อย่างยิ่งว่าหลักการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนไม่มากนัก

การใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน เพื่อเป็นที่ตั้ง “วัด”

โดย นายขวัญชัย อรัญเวช
ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินของรัฐ
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๓ กำหนดไว้ว่า “รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด...” จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเห็นได้ว่า แม้จะมีได้กำหนดให้พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของประเทศไทย แต่การที่ได้กำหนดให้ภาครัฐอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาด้วยการส่งเสริม และเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว จึงเปรียบเสมือนการเน้นย้ำให้ประชาชนชาวไทยทุกคนและทุกภาคส่วนได้เล็งเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาช่วยกันส่งเสริมและป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นได้ ดังนั้น การเผยแพร่วิธีการ ขั้นตอนและระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่ถูกต้อง ในการใช้อำนาจเพื่อให้การใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับเป็นที่ตั้ง ก่อสร้างวัดวาอาราม ศาสนสถานได้อย่างถูกต้อง เป็นอีกทางหนึ่งในการส่งเสริมและป้องกันมิให้ “วัด” หรือพุทธศาสนาต้องดำรงอยู่ เกิดข้อครหา หรือติฉินนินทาจากผู้ไม่หวังดี กล่าวหาว่า “วัด” บุกรุกครอบครองที่ดินสาธารณประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมจะได้หมดสิ้นไปด้วย

“ที่สาธารณประโยชน์”^๑ หมายถึง ที่ดินที่ทางราชการได้จัดให้หรือสงวนไว้เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันตามสภาพแห่งพื้นที่นั้น หรือที่ดินที่ประชาชนได้ใช้หรือเคยใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อน ไม่ว่าปัจจุบันจะยังใช้อยู่หรือเลิกใช้แล้วก็ตาม เช่น ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ป่าช้าฝางและเผาตพ ห้วย หนอง ที่ชายตลิ่ง ทางหลวง ทะเลสาบ เป็นต้น ตามกฎหมายถือว่าเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ใดจะเข้ายึดถือครอบครองเพื่อประโยชน์แต่เฉพาะตนนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่^๒ ตามที่ระเบียบและกฎหมายกำหนดไว้ หากฝ่าฝืนจะมีความผิดและได้รับโทษตามมาตรา ๑๐๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๕ บัญญัติให้ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกาเท่านั้น

^๑ ความรู้เกี่ยวกับที่ดิน, “ที่สาธารณประโยชน์”, <http://www.dol.go.th/pages/ที่สาธารณประโยชน์.aspx>, (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒)

^๒ ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า

(๒) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษาหรือ

(๓) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

“วัด” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง สถานที่ทางศาสนา โดยปกติมีโบสถ์ วิหาร และที่อยู่ของสงฆ์หรือนักบวช เป็นต้น ซึ่งในประเทศไทยมีผู้นับถือพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก “วัด” จึงเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน เป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา และเป็นที่ฝึกอบรมจิตใจให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีอยู่ในศีลธรรม ตลอดจนเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจเนื่องในวันสำคัญทางพุทธศาสนาต่างๆ และพิธีกรรมทางศาสนาของประชาชนทั่วไป และหน่วยงานภาครัฐ จึงอาจถือได้ว่า “วัด” เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สังคมที่อยู่ร่วมและใกล้ชิดกับประชาชนไทย มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การขออนุญาตสร้างวัดต้องดำเนินการตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕^๓ ประกอบกับกฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙^๔ ซึ่งกำหนดให้ “วัด” ที่จะสร้างขึ้นต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๖ ไร่ เป็นสถานที่ที่จะใช้สร้างวัด บุคคลที่ประสงค์จะสร้างวัด ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในจังหวัดที่ดินนั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสาร ดังนี้

^๓ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

มาตรา ๓๒ การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณียุบเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดที่ถูกยุบเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง

^๔ กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๕ วัดที่จะสร้างขึ้นต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ที่ดินที่ใช้เป็นสถานที่สร้างวัดต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าหกไร่
- (๒) เป็นสถานที่ที่สมควรเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์และการประกอบศาสนกิจ
- (๓) เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งพันคน
- (๔) มีเหตุผลที่สนับสนุนได้ว่า เมื่อตั้งวัดขึ้นแล้วจะได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริมจากประชาชน
- (๕) ตั้งอยู่ห่างจากวัดอื่นไม่น้อยกว่าสองกิโลเมตร
- (๖) จำนวนเงินและสัมภาระที่จะใช้ในการสร้างวัดรวมกันต้องไม่น้อยกว่าสองแสนบาท

ในกรณีที่มีความจำเป็นตามสภาพแห่งท้องที่ ผู้ขออนุญาตสร้างวัดจะขอยกเว้นหลักเกณฑ์ ตาม (๑) (๓) หรือ (๕) ก็ได้ โดยต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่น จะได้รับจากการสร้างวัดนั้นประกอบไว้กับคำขอสร้างวัดด้วย

ข้อ ๖ ผู้ใดประสงค์จะสร้างวัดในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง ให้ยื่นคำขอสร้างวัดต่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในจังหวัดที่ดินนั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

- (๑) หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

(ก) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่จะใช้สร้างวัด และหนังสือสัญญา ที่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นได้ทำไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งแสดงเจตนาว่า จะยกที่ดินนั้นให้แก่วัดที่ขออนุญาตสร้าง หรือ

(ข) หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐในกรณีที่ดินที่จะใช้สร้างวัดเป็นที่ดินที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐดูแลรักษา

- (๒) แผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่ขออนุญาตสร้างวัด วัดและสถานที่ใกล้เคียงโดยรอบ และเส้นทางคมนาคม

โดยสังเขป

- (๓) แผนผังแสดงเขตที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างภายในที่ดินที่จะใช้สร้างวัด โดยให้แนบแผนผัง ตามแบบ ก.

แบบ ข. หรือแบบ ค. ทำกฎกระทรวงนี้ มาเป็นแนวทางในการสร้างวัดเท่าที่จะทำได้

- หนังสือสัญญาตาม (๑) (ก) ให้เป็นไปตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

๑. หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่จะใช้สร้างวัด และหนังสือสัญญาที่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นได้ทำไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งแสดงเจตนาว่าจะยกที่ดินนั้นให้แก่วัดที่ขออนุญาตสร้าง หรือ

๒. หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐในกรณีที่ดินที่จะใช้สร้างวัดเป็นที่ดินที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐดูแลรักษา

“ที่สาธารณประโยชน์” เป็นหนึ่งในสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งเมื่อขึ้นชื่อว่าเป็น “สาธารณสมบัติของแผ่นดิน” แล้ว บุคคลหรือนิติบุคคลใดๆ จะเข้ายึดถือครอบครองเพื่อประโยชน์เฉพาะตน จึงไม่สามารถกระทำได้ ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติห้ามและมีการกำหนดโทษไว้อย่างชัดเจน แต่ไม่ได้หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลจะไม่สามารถใช้ประโยชน์ในสาธารณสมบัติของแผ่นดินอย่างเช่นที่สาธารณประโยชน์ได้ หากบุคคล หรือนิติบุคคล มีความประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่สาธารณประโยชน์สามารถดำเนินการได้ แต่ต้องกระทำการให้ถูกต้อง ตามขั้นตอน วิธีการที่ระเบียบ กฎหมายกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งการขอใช้ประโยชน์ในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร ขึ้นอยู่กับประเภทของผู้ขอใช้ประโยชน์และลักษณะการใช้ประโยชน์ด้วย ซึ่งในบทความนี้ขอนำเสนอเฉพาะเรื่อง **“การขอใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันเพื่อเป็นที่ตั้ง “วัด” เท่านั้น”**

การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุ นั้น จะต้องดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้ขอจะต้องเป็นทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งในกรณีนี้เป็นการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เป็นที่ตั้งวัด และมีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุเพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ จึงไม่ใช่เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ในราชการ ไม่อาจดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ ทั้งนี้เกี่ยวกับกรณีการนำที่ดินสาธารณประโยชน์ไปสร้างวัด กรมที่ดินและกระทรวงมหาดไทยได้เคยแจ้งผลการพิจารณาให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ^๕ สรุปความได้ว่า การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อสร้างวัดมิใช่เป็นการขอใช้เพื่อประโยชน์ในราชการ และที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ราษฎรเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน แม้มีราษฎรบุกรุกเข้าครอบครองทำประโยชน์และบางส่วนใช้เป็นที่ตั้งวัดแล้วก็ตาม ที่ดินนั้นยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ การที่จะใช้เป็นที่ตั้งวัดย่อมจะกระทำไม่ได้ และแจ้งให้กรมการศาสนาทราบ ว่า การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อสร้างวัด กระทรวงมหาดไทยได้วางหลักเกณฑ์ในการขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๕ ว่าผู้ขอใช้จะต้องเป็นทบวงการเมืองและใช้เพื่อประโยชน์ในราชการเท่านั้น^๖ ประกอบกับคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เคยมีความเห็นในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์เรื่องวัดบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์^๗ ว่าให้กรมการศาสนาทำขั้วมิให้วัดบุกรุกครอบครองหรือก่อสร้างอาคารในที่สาธารณประโยชน์โดยเด็ดขาด

^๕ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓/๑๑/๑๒๒๓๓ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๙ เรื่อง การตั้งวัดในที่ดินสาธารณประโยชน์

^๖ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๓/๑๒/๑๑๔๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๓ เรื่อง การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อสร้างวัด

^๗ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๕/ร.๑๔๙๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ของนายสิงห์ พุ่มหมื่นไวย กับผู้ร่วมร้องทุกข์

หากพบว่ามีการก่อสร้างรูกໍ้าที่สาธารณประโยชน์ก็ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเดิมมีแนวทางการแก้ไขปัญหาเฉพาะกรณีที่มีการสร้างวัดไปแล้วโดยให้ดำเนินการถอนสภาพที่ดิน สาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๘ เพื่อนำไปจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้ส่วนราชการที่มีสถานะเป็นทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ โดยการถอนสภาพที่ดินบริเวณดังกล่าวตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) และนำไปจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยการขายให้กับบุคคลที่มีจิต ศรัทธาซื้อที่ดินเพื่อตั้งวัด ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกา^๔ ได้วินิจฉัยว่า การถอนสภาพหรือโอนที่ดินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันให้เอกชน ในกรณีที่เอกชนจัดหาที่ดินมาให้พลเมือง ใช้ร่วมกันแทนจะต้องกระทำโดยพระราชบัญญัติเท่านั้น แม้ว่ามาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ได้บัญญัติว่า การจัดหาผลประโยชน์ที่ดิน รัฐมนตรีจะมอบให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์ได้ก็ตาม แต่ที่ดินของรัฐที่นำมาจัดหาผลประโยชน์จะต้องเป็นที่ดินซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองและไม่ได้เป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินอันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อน ซึ่งรวมถึงไม่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน อันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันที่ถูกถอนสภาพตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) การที่จะนำที่ดินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันไปแลกเปลี่ยนกับที่ดินของเอกชนโดยวิธีการตรา พระราชกฤษฎีกาถอนสภาพแล้วจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) ดังนั้น การดำเนินการถอนสภาพที่ดิน สาธารณประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเพื่อเป็นที่ตั้งวัดจึงต้องดำเนินการตามแนวทางที่คณะกรรมการ กฤษฎีกาได้วางหลักเกณฑ์ไว้ โดยต้องกระทำการตราพระราชบัญญัติถอนสภาพและโอนโดยพระราชบัญญัติ ฉบับเดียวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาในกรณีได้มีการสร้างวัดไปแล้ว

กรณีที่วัดมีความประสงค์จะขออนุญาตเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างวัด มีลักษณะเป็นการก่อสร้าง สิ่งปลูกสร้าง ถาวรวัตถุอันติดตํึงกับที่ดินเป็นการขัดต่อหลักเกณฑ์ ตามมาตรา ๙ ที่กำหนดให้การอนุญาต ให้เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว จะต้องรื้อถอนได้เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการอนุญาต ดังนั้น จึงไม่สามารถอนุญาตให้วัดเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐได้

^๔ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๔๒๑/๒๕๕๙ เรื่อง การถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

แนววินิจฉัยเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

โดย นายณัฐฐิติพัฒน์ กุลเพิ่มทวีรัชต์
ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

เรื่องที่ ๑ : ที่ดินตกเป็นการยทรัพย์ของที่ดินแปลงอื่นหรือไม่

● ข้อกฎหมาย :

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๓๙๐ ท่านมิให้เจ้าของการยทรัพย์ประกอบกรรมใดๆ อันจะเป็นเหตุให้ประโยชน์แห่งการะจำยอมลดไปหรือเสื่อมความสะดวก

มาตรา ๑๓๙๔ ถ้ามีการแบ่งแยกการยทรัพย์ ท่านว่าการะจำยอมยังคงมีอยู่ทุกส่วนที่แยกออก แต่ถ้าในส่วนใดการะจำยอมนั้นไม่ใช่และใช้ไม่ได้ตามรูปการ ท่านว่าเจ้าของส่วนนั้นจะเรียกให้พ้นจากการะจำยอมก็ได้

มาตรา ๑๓๙๙ การะจำยอมนั้น ถ้ามิได้ใช้สิบปี ท่านว่ายอมสิ้นไป

มาตรา ๑๔๐๐ ถ้าการะจำยอมหมดประโยชน์แก่สามยทรัพย์ใช้รู้ ท่านว่าการะจำยอมนั้นสิ้นไป แต่ถ้าความเป็นไปมีทางให้กลับใช้การะจำยอมได้ใช้รู้ ท่านว่าการะจำยอมนั้นกลับมีขึ้นอีก แต่ต้องยังไม่พ้นอายุความที่ระบุไว้ในมาตราก่อน

ถ้าการะจำยอมยังเป็นประโยชน์แก่สามยทรัพย์อยู่บ้าง แต่เมื่อเทียบกับการะอันตกอยู่แก่การยทรัพย์แล้ว ประโยชน์นั้นน้อยนักใช้รู้ ท่านว่าเจ้าของการยทรัพย์จะขอให้พ้นจากการะจำยอมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ แต่ต้องใช้ค่าทดแทน

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๕ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมาย

● ระเบียบ/คำสั่ง และแนวทางปฏิบัติ :

ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับการะจำยอม
ในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๗ การเขียนชื่อประเภทการจดทะเบียนให้พิจารณาข้อเท็จจริง ดังนี้

(๑) กรณีเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นมาขอจดทะเบียนให้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ต้องตกอยู่ในการะจำยอมทั้งหมดไม่ว่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นนั้นจะมีผู้ถือกรรมสิทธิ์คนเดียวหรือหลายคน แต่ทุกคนยอมให้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นนั้น ตกอยู่ในการะจำยอมทั้งหมดให้เขียนชื่อประเภทว่า “การะจำยอม”

(๒) กรณีเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นมีหลายคน แต่เจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นนั้นบางคนมาขอจดทะเบียนให้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นต้องตกอยู่ในการะจำยอมเฉพาะส่วนของตน ให้เขียนชื่อประเภทว่า “การะจำยอมเฉพาะส่วน”

(๓) กรณีเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นมาขอจดทะเบียนให้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นบางส่วนของตน ต้องตกอยู่ในการะจำยอม ให้เขียนชื่อประเภทว่า “การะจำยอมบางส่วน” หรือ “การะจำยอมเฉพาะเพียงบางส่วน” แล้วแต่กรณี

(๔) กรณีเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นได้จดทะเบียนภาระจำยอมให้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นต้องตกอยู่ในภาระจำยอมไว้แล้ว โดยภาระจำยอมนั้นจะต้องเพียงส่วนหนึ่งแห่งการทรัพย์สิน ต่อมาคู่กรณีมีการตกลงย้ายไปยังส่วนอื่น หรือเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการภาระจำยอมนั้นๆ หรือกรณีมีการแบ่งแยกสามมทรัพย์แล้ว ปรากฏว่าภาระจำยอมนั้นไม่ใช่ หรือใช้ไม่ได้ตามรูปการ เพื่อประโยชน์แก่สามมทรัพย์แปลงแยก คู่กรณีจึงมาขอเปลี่ยนแปลงข้อตกลงภาระจำยอมที่จดทะเบียนไว้เดิม ให้เขียนชื่อประเภทว่า “แก้ไขเปลี่ยนแปลงภาระจำยอม”

(๕) กรณีเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นได้จดทะเบียนภาระจำยอมให้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นต้องตกอยู่ในภาระจำยอมไว้แล้วตั้งแต่สองอสังหาริมทรัพย์ขึ้นไป หรือกรณีที่เจ้าของที่ดินได้จดทะเบียนภาระจำยอมไว้แปลงเดียวแล้วมีการแบ่งแยกที่ดินออกเป็นหลายแปลง ต่อมาคู่กรณีตกลงให้อสังหาริมทรัพย์ใดอสังหาริมทรัพย์หนึ่งพ้นจากภาระจำยอม ให้เขียนชื่อประเภทว่า “ปลดภาระจำยอม” หากเป็นกรณีที่อยู่ในขณะจดทะเบียนแบ่งแยกคู่กรณีตกลงให้ที่ดินแปลงที่แยกออกไปหรือที่ดินแปลงคงเหลือไม่มีภาระจำยอมจะต้องอยู่ ให้เขียนชื่อประเภท “แบ่งแยกในนามเดิม (ปลดภาระจำยอม)” หากเป็นการจดทะเบียนแบ่งแยกเป็นประเภทอื่นให้เป็นไปตามประเภทการจดทะเบียนนั้น

(๖) กรณีเจ้าของที่ดินประสงค์จะแบ่งแยกที่ดินที่ได้จดทะเบียนภาระจำยอมไว้แล้วออกจากกัน โดยในขณะจดทะเบียนแบ่งแยกคู่กรณีตกลงกันให้ที่ดินแปลงคงเหลือหรือแปลงที่แยกออกไป ยังคงมีภาระจำยอมจะต้องอยู่ ให้เขียนชื่อประเภทว่า “แบ่งแยกในนามเดิม (ครอบภาระจำยอม)” หากเป็นการจดทะเบียนแบ่งแยกเป็นประเภทอื่นให้เป็นไปตามประเภทการจดทะเบียนนั้น

(๗) กรณีเจ้าของที่ดินประสงค์จะแบ่งแยกที่ดินที่ได้จดทะเบียนภาระจำยอมไว้แล้วออกจากกัน ตั้งแต่สองแปลงขึ้นไป โดยในขณะจดทะเบียนแบ่งแยกคู่กรณีตกลงกันให้ที่ดินแปลงคงเหลือและแปลงที่แยกออกไปบางแปลงยังคงมีภาระจำยอมจะต้องอยู่ และบางแปลงพ้นจากภาระจำยอมที่จะต้องอยู่ ให้เขียนชื่อประเภทว่า “แบ่งแยกในนามเดิม (ครอบ – ปลดภาระจำยอม)” หากเป็นการจดทะเบียนแบ่งแยกเป็นประเภทอื่นให้เป็นไปตามประเภทการจดทะเบียนนั้น

(๘) กรณีเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นได้จดทะเบียนภาระจำยอมให้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นต้องตกอยู่ในภาระจำยอมแก่ที่ดินแปลงอื่นไว้แล้ว ต่อมาคู่กรณีประสงค์จะให้ภาระจำยอมดังกล่าวหมดไป ให้เขียนชื่อประเภทว่า “เลิกภาระจำยอม” กรณีที่ได้จดทะเบียนภาระจำยอมในแปลงสามมทรัพย์ไว้ ให้ใช้ชื่อประเภทว่า “เลิกภาระจำยอม” เช่นกัน

กรณีมีการจดทะเบียนภาระจำยอมไว้ในอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสามมทรัพย์ ต่อมาเจ้าของสามมทรัพย์ประสงค์เลิกรายการจดทะเบียนภาระจำยอมที่เคยจดทะเบียนไว้ในแปลงสามมทรัพย์เท่านั้น โดยที่ยังไม่มีการเลิกภาระจำยอม ให้เขียนชื่อประเภทว่า “เลิกรายการจดทะเบียนภาระจำยอม”

ข้อ ๑๔ เมื่อได้จดทะเบียนภาระจำยอมไว้แล้ว ถ้าคู่กรณีประสงค์จะเลิกภาระจำยอมต่อกัน ให้ทั้งสองฝ่ายทำบันทึกข้อตกลงและจดทะเบียนเลิกภาระจำยอม ถ้าภาระจำยอมมีการกำหนดระยะเวลาไว้ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวภาระจำยอมเป็นอันยกเลิกไป พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องจดทะเบียนเลิกภาระจำยอมอีก

ในกรณีที่มีการจดทะเบียนภาระจำยอมไว้ในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงแยก เมื่อได้จดทะเบียนเลิกภาระจำยอมหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเดิม ให้จดทะเบียนรายการจดทะเบียนเลิกภาระจำยอมในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงแยกด้วยทุกฉบับ แต่ถ้าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงแยกฉบับเจ้าของที่ดินได้โอนไปยังบุคคลภายนอกแล้ว และในขณะนั้นไม่สามารถที่จะนำมาจดทะเบียนได้ ให้จดทะเบียนรายการจดทะเบียนเลิกภาระจำยอมในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงแยกฉบับสำนักงานที่ดินก่อน เมื่อได้หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงแยกฉบับเจ้าของที่ดินมา จึงดำเนินการจดทะเบียนดังกล่าวในฉบับเจ้าของที่ดินแปลงนั้นๆ ต่อไป

● ข้อเท็จจริง :

โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ได้แบ่งแยกในนามเดิมออกไปอีกสองแปลง เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓ และ ๕๕๐๔ และได้มีการจดทะเบียนภาระจำยอมเรื่องทางเดินเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๙๒ โดยให้ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ตกเป็นภาระจำยอมทั้งแปลงเรื่องทางเดินของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔

ต่อมาวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๙๙ โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ได้จดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมเพิ่มเติมออกไปอีก ๒ แปลง เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ และได้มีการจดทะเบียนภาระจำยอมเรื่องทางเดิน (ครอบภาระจำยอม) ไว้ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐ และ ๓๑๔๑ โดยระบุว่า ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ตกเป็นภาระจำยอมเรื่องทางเดินของโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔ ที่ดินทั้งสองแปลงนี้แยกจากที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ยังคงมีภาระจำยอมเรื่องทางเดินครอบอยู่

หลังจากนั้นในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ได้มีการจดทะเบียนภาระจำยอมโดยให้ที่ดินดังกล่าวตกอยู่ในบังคับภาระจำยอมเรื่องทางเดิน ทางรถยนต์ ไฟฟ้า ประปา ตลอดจนสาธารณูปโภคต่างๆ ของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ ตามบันทึกข้อตกลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ปัจจุบันโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ และ ๖๔๕๐ ได้รวมกันเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๒๑๓

● ประเด็นหารือ :

๑. ตามรายการจดทะเบียนภาระจำยอมเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๙๒ ให้โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔ เป็นสามทรัพย์เรื่องทางเดินบนโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ และต่อมาวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๙๙ โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ได้แบ่งแยกในนามเดิมครั้งที่สองเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ โดยมีบันทึกครอบภาระจำยอมมีผลให้ที่ดินแปลงโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ ไม่เป็นภาระทรัพย์สินเพื่อให้โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓ และ ๕๕๐๔ เข้าไปใช้ประโยชน์เรื่องทางเดินตามรายการจดทะเบียนภาระจำยอมเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๙๒ และบันทึกครอบภาระจำยอมลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๙๙ ถูกต้องหรือไม่

๒. ตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ที่ระบุว่า โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ เป็นภาระทรัพย์สินตกอยู่ในบังคับภาระจำยอมเรื่องทางเดิน ทางรถยนต์ ไฟฟ้า ประปา สาธารณูปโภคต่างๆ ของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ มีผลให้ที่ดินแปลงโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔ และ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ เป็นสามทรัพย์บนโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ในส่วนที่ไม่รวมถึงที่ดินแปลงโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ หมายความว่า ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ และ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔ ไม่ได้เป็นสามทรัพย์และภาระทรัพย์สินซึ่งกันและกัน คือไม่ตกอยู่ในบังคับภาระจำยอมเรื่องทางเดิน ทางรถยนต์ ไฟฟ้า ประปา สาธารณูปโภคต่างๆ ต่อกันถูกต้องหรือไม่

● ความเห็นกรมที่ดิน :

กรณีตามประเด็นหารือ ข้อ ๑ : เมื่อเจ้าของที่ดินแปลงสามทรัพย์และเจ้าของที่ดินแปลงภาระทรัพย์สินได้มีการตกลงกันให้ที่ดินแปลงที่แบ่งแยกไปพ้นจากภาระจำยอมแล้ว ภาระจำยอมก็ยังคงมีอยู่ทุกส่วนในที่ดินแปลงแยกที่แบ่งแยกออกจากที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔ แปลงสามทรัพย์ไม่อาจใช้ประโยชน์ในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐ และ ๓๑๔๑ ที่แบ่งแยกมาจากที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ แปลงภาระทรัพย์สิน จึงเป็นข้อเท็จจริงที่เจ้าของที่ดินแปลงภาระทรัพย์สินจะต้องแจ้งให้เจ้าของที่ดินแปลงสามทรัพย์ทราบเพื่อขอให้มีการจดทะเบียนเลิกภาระจำยอม เมื่อคู่กรณีตกลงกันได้และมายื่นคำขอจดทะเบียนเลิกภาระจำยอม พนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะดำเนินการจดทะเบียนให้เป็นไปตามความประสงค์ของคู่กรณีได้ (ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับภาระจำยอมในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓/ (๔) และ

ข้อ ๑๙) แต่หากเจ้าของที่ดินแปลงสามยทรัพย์ไม่ยินยอมไปจดทะเบียนเลิกภาระจำยอมให้ ย่อมเป็นการโต้แย้งสิทธิของที่ดินแปลงการยทรัพย์ จึงเป็นเรื่องที่คู่กรณีจะต้องไปว่ากล่าวกันเองโดยใช้สิทธิทางศาลยุติธรรมตามมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยเจ้าของที่ดินแปลงการยทรัพย์จะต้องพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าไม่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแปลงการยทรัพย์มาเป็นเวลา ๑๐ ปี ภาระจำยอมย่อมสิ้นไปตามมาตรา ๑๓๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ภาระจำยอมระงับสิ้นไป ตามมาตรา ๑๓๙๙ เจ้าของที่ดินแปลงการยทรัพย์เพียงฝ่ายเดียวก็ชอบที่จะนำคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นไปยื่นคำขอจดทะเบียนเลิกภาระจำยอมตามคำสั่งศาลได้

กรณีตามประเด็นหารือ ข้อ ๒ กรณีตามบันทึกข้อตกลงฉบับลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ที่ระบุให้โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ เป็นการยทรัพย์ตกอยู่ในบังคับภาระจำยอมเรื่องทางเดิน ทางรถยนต์ ไฟฟ้า ประปา สาธารณูปโภคต่างๆ ของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ ไม่มีผลทำให้โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔ ซึ่งแบ่งแยกมาจากโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ตกเป็นภาระยทรัพย์ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ ไปด้วย เนื่องจากเป็นการจดทะเบียนภาระจำยอมในโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ภายหลังจากที่มีการจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔ ไปแล้ว ส่วนโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ ยังคงตกเป็นภาระจำยอมให้แก่ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๕๐๓, ๕๕๐๔ อยู่ เพราะในขณะที่มีการจดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิม โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐, ๓๑๔๑ นั้น โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๒ ยังคงมีการจำยอมผูกพันอยู่โดยเจ้าของที่ดินแปลงการยทรัพย์และเจ้าของที่ดินแปลงสามยทรัพย์มิได้ตกลงกันให้ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๔๐ และ ๓๑๔๑ แปรเปลี่ยนไปพ้นจากภาระจำยอมด้วยแต่อย่างใด

(โปรดติดตามเรื่องต่อไปในฉบับหน้า)

คำพิพากษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายจัดสรรที่ดิน และกฎหมายอาคารชุด

สำนักส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

● นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรเป็นผู้แทนดำเนินการต่างๆ ของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ตามขอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายข้อบังคับภายใต้การควบคุมดูแลของที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกตามมาตรา ๔๖ *พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่ถ้านคณะกรรมการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรปฏิบัติหน้าที่อยู่จนครบตามวาระแล้ว และยังไม่มีการประชุมใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ใครจะเป็นผู้แทนดำเนินการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร

● คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๕๔๔๓/๒๕๕๙

นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร จำเป็นต้องมีคณะกรรมการนิติบุคคลเพื่อดำเนินการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรฯ ในกิจการเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ตามข้อบังคับของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรฯ ข้อ ๘ ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น แม้คณะกรรมการนิติบุคคลชุดที่ ๓ ซึ่งมีจำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๓ เป็นกรรมการอยู่ด้วยจะครบวาระแล้วก็ตาม แต่เมื่อยังไม่มีคณะกรรมการชุดใหม่เข้ามาบริหารดำเนินการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรฯ และดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลภายนอก คณะกรรมการชุดนี้จึงยังคงมีอำนาจดำเนินการต่อไปได้ เพราะหากถือว่า คณะกรรมการชุดนี้ไม่มีอำนาจบริหารกิจการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรฯ ย่อมทำให้เกิดปัญหาขัดข้องในการดำเนินการกิจการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรฯ ได้

*พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔๖ ให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรที่จดทะเบียนแล้วมีฐานะเป็นนิติบุคคล

ให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรมีคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรเป็นผู้ดำเนินการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรตามกฎหมาย และข้อบังคับของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรภายใต้การควบคุมดูแลของที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก

คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรเป็นผู้แทนของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก

● การประชุมใหญ่ของนิติบุคคลอาคารชุดถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่เจ้าของร่วมหรือเจ้าของห้องชุดในอาคารชุดใช้ควบคุมกำกับดูแลการบริหารจัดการของนิติบุคคลอาคารชุดให้เป็นไปโดยเรียบร้อยถูกต้อง เดิมพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ได้กำหนดหน้าที่ในการจัดประชุมใหญ่ของนิติบุคคลอาคารชุดว่าเป็นของผู้ใด จึงต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของนิติบุคคลอาคารชุดนั้นๆ ส่วนใหญ่ก็จะกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด หรือคณะกรรมการควบคุมการจัดการที่แต่งตั้งขึ้น ต่อมาพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยเพิ่มเติมมาตรา ๔๒, ๔๒/๑ และมาตรา ๔๒/๒ *กำหนดหน้าที่ในการจัดประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกของนิติบุคคลอาคารชุด ให้เป็นของผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด และกำหนดหน้าที่ในการจัดประชุมใหญ่สามัญครั้งต่อไป ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการนิติบุคคลอาคารชุด ส่วนการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของบุคคลดังต่อไปนี้ ๑. ผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด ๒. คณะกรรมการโดยมติเกินกว่ากึ่งหนึ่งของที่ประชุมคณะกรรมการ ๓. เจ้าของร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของคะแนนเสียงเจ้าของร่วมทั้งหมดลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอให้เปิดประชุมต่อคณะกรรมการนิติบุคคลอาคารชุด อย่างไรก็ตาม ถ้านิติบุคคลอาคารชุดนั้นไม่มีทั้งผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด และคณะกรรมการนิติบุคคลอาคารชุดผู้ใดจะเป็นผู้จัดประชุมใหญ่

● คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๖๒๓๒/๒๕๕๙

ผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุดพ้นจากหน้าที่ตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ และขณะนั้นก็ไม่มีคณะกรรมการควบคุมจัดการนิติบุคคลอาคารชุด ที่มีการแต่งตั้งโดยชอบตามกฎหมาย จำเลยที่ ๒ กับเจ้าของร่วมจำนวนหนึ่งเรียกประชุมใหญ่ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ จึงไม่ขัดต่อข้อบังคับของนิติบุคคลอาคารชุด ซึ่งไม่ได้กำหนดข้อบังคับในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะ และถือได้ว่าเป็นไปตามความประสงค์ของการก่อตั้งนิติบุคคลอาคารชุดที่ประสงค์จะให้เจ้าของร่วมทั้งหมดจัดการร่วมกัน การเรียกประชุมดังกล่าวจึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

* พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔๒ ให้ผู้จัดการจัดให้มีการประชุมใหญ่ โดยถือว่าเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในหกเดือน นับแต่วันที่ได้จดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุด เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการและพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบังคับและผู้จัดการที่จดทะเบียนตามที่ได้ยื่นขอจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุดไว้แล้ว

ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่สามัญไม่เห็นชอบกับข้อบังคับหรือผู้จัดการตามวรรคหนึ่งให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพิจารณาแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงข้อบังคับหรือถอดถอนและแต่งตั้งผู้จัดการด้วย

มาตรา ๔๒/๑ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของนิติบุคคลอาคารชุดเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณานอมนุติงบุคคล
- (๒) พิจารณารายงานประจำปี
- (๓) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี
- (๔) พิจารณาเรื่องอื่นๆ

มาตรา ๔๒/๒ ในกรณีมีเหตุจำเป็น ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีสิทธิเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้

- (๑) ผู้จัดการ
- (๒) คณะกรรมการโดยมติเกินกว่ากึ่งหนึ่งของที่ประชุมคณะกรรมการ
- (๓) เจ้าของร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของคะแนนเสียงเจ้าของร่วมทั้งหมดลงลายมือชื่อ

ทำหนังสือร้องขอให้เปิดประชุมต่อคณะกรรมการ ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการมิได้จัดให้มีการประชุมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว เจ้าของร่วมตามจำนวนข้างต้นมีสิทธิจัดให้มีการประชุมวิสามัญเองได้ โดยให้แต่งตั้งตัวแทนคนหนึ่งออกหนังสือเรียกประชุม

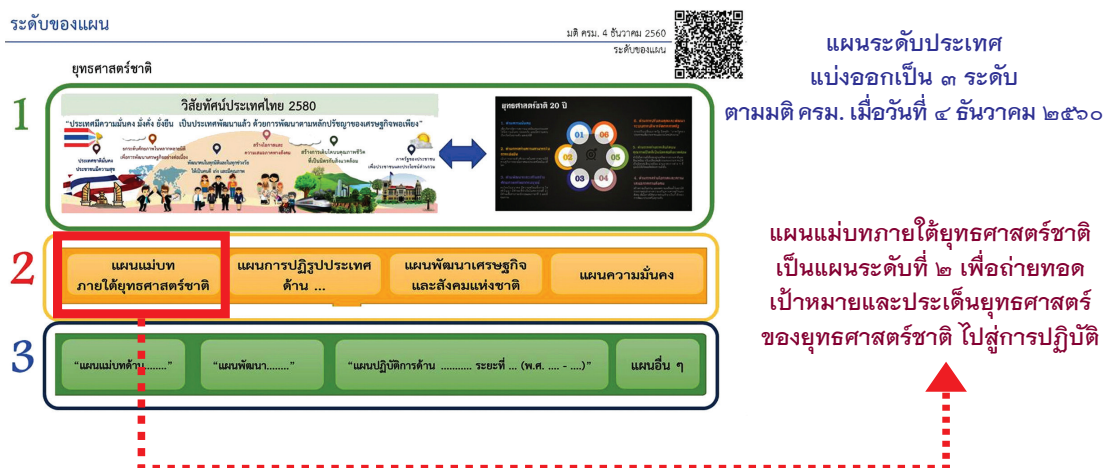
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

โดย นางสาววรพรรณ เกียรตินันท์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กลุ่มแผนงานและยุทธศาสตร์ กองแผนงาน

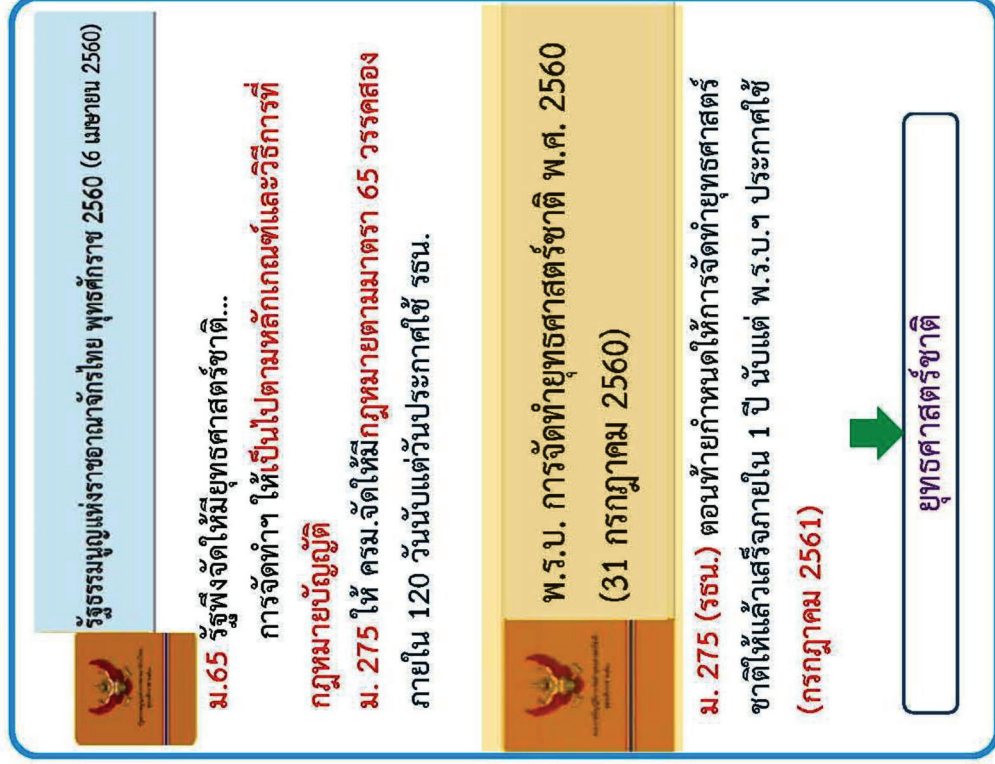
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งสิ้น ๒๓ แผนแม่บท สิ่งที่สำคัญ คือ การมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บท เพื่อที่เมื่อได้มีการดำเนินการสอดคล้องสนับสนุนแล้ว จะเกิดการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ผู้เขียนเล่ามาเท่านี้ ท่านอาจจะยังไม่รู้จักสิ่งที่ผู้เขียนพูดไปนี้สักเท่าไร เอาเป็นว่าแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเรื่องที่ใหม่มาก ซึ่งผู้เขียนจะพยายามแนะนำให้ทุกท่านได้รู้จักกันค่ะ และเช่นเดิมจะพยายามไม่ใช้ศัพท์ในเชิงวิชาการมากนัก เพื่อให้สามารถเข้าใจในภาพรวมของแผนดังกล่าวได้

ก่อนอื่นเรามาทบทวนกันก่อน ผู้เขียนเคยเล่าไว้ในฉบับก่อนหน้านี้ ถึงสถานะหรือระดับของแผนในระดับประเทศไว้ขออธิบายได้ตามภาพนี้

- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 10 แห่ง พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ
กำหนดว่าเมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์
ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน
จัดทำแผนแม่บท เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน
ยุทธศาสตร์ชาติ เสนอต่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
พิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความ
เห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

● รายละเอียดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติโดยสังเขป ประกอบด้วย ๒๓ แผนแม่บท ๙๕ แผนย่อย

ภาพประกอบจาก สศช.

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีจำนวนรวม ๒๓ ฉบับประกอบด้วย (๑) ความมั่นคง (๒) การต่างประเทศ (๓) การเกษตร (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่อย่างยั่งยืน (๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมและ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ในปี ๒๕๘๐ ซึ่งประเทศและประชาชนทุกกลุ่มวัยจะได้รับประโยชน์

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ในปี ๒๕๘๐ เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติ ลงสู่แผนระดับต่างๆ ต่อไป ซึ่งในแต่ละแผนแม่บท จะประกอบด้วย สถานการณ์และแนวโน้มที่เกี่ยวข้องของแผนแม่บท เป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินการ ซึ่งแบ่งช่วงเวลาออกเป็น ๔ ช่วง ช่วงละ ๕ ปี รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนา และแผนงาน/โครงการที่สำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ เนื้อหาและรายละเอียดในแต่ละแผน ทุกท่านสามารถเข้าไปศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ เว็บไซต์ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจะมีข้อมูลทั้งเป็นฉบับเต็ม และสรุปสาระสำคัญ www.nesdb.go.th

● สิ่งที่น่าสนใจที่อยากจะเล่าให้ทุกท่านได้ทราบ คือ ภายใต้แผนแม่บท ทั้ง ๒๓ แผนแม่บทมีความต้องการให้ประเทศและประชาชนได้รับประโยชน์ ตั้งแต่เกิดมาจนถึงวัยสูงอายุ ซึ่งทำให้ผู้เขียนนึกถึงบทความของท่าน อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เรื่อง “จากครรภ์มารดาถึงเชิงตระกอน” ที่มีการบรรยายว่าคนไทยควรได้รับการอะไรบ้างจากรัฐและจากสังคมตั้งแต่เกิดจนถึงตาย แผนแม่บทฯ นี้ก็มีวิธีคิดคล้ายๆ กัน โดยมีความต้องการให้ประเทศและประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับประโยชน์ ดังนี้

● วัยคร่ำมารดาถึงปฐมวัย

เด็กและมารดาทุกคนจะได้รับการดูแลตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการโภชนาการ และสมวัยผ่านระบบบริการสาธารณสุขที่มีกระจายครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคอย่างทั่วถึงด้วยบริการและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัยและมีคุณภาพ เด็กจะเกิดมาท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ปลอดภัยสงบสุขเติบโตในสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่ดีมีทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อการเติบโตได้รับการเลี้ยงดูจากทั้งพ่อและแม่ของเด็กที่จะมีเวลาให้กับลูกของตนมากขึ้น พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเลี้ยงดูและศูนย์เด็กเล็กที่พ่อแม่ทุกคนสามารถเข้าถึง มีคุณภาพและเอื้อต่อการเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตได้อย่างดี มีทักษะ สุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดีพร้อมมีพัฒนาสมวัยประมณถึงมัธยมต้นซึ่งเป็นช่วงการศึกษาภาคบังคับจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะหลักที่จำเป็นต่อผู้เรียนมีดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อการเรียนรู้แห่งชาติที่สามารถขยายความรู้และวิธีการเรียนรู้ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูที่ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมทั้งผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกลและขาดแคลนทุนทรัพย์ จะได้รับการโอกาสศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึงในทุกๆ พื้นที่ เพื่อให้นักเรียนได้รับการปูพื้นฐานความพร้อมทั้งกาย ใจ และปัญญาให้พร้อมรองรับการพัฒนาของช่วงวัยต่อไป และได้รับการปลูกฝังวัฒนธรรมการใช้ชีวิตในสังคมที่ดี ให้เป็นคนดี มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีวินัยพร้อมเติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

● วัยรุ่น นักศึกษา

จะได้รับการเรียนรู้ให้มีทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีคุณภาพ ได้รับการพัฒนาวินัย คุณธรรม จริยธรรมตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาวะที่ดี ได้รับความรู้และการพัฒนาสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการภาคการผลิตของประเทศสร้างผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาประเทศไทยสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคตผ่านสถาบันศึกษายุคใหม่ทำหน้าที่ ให้ความรู้ ส่งเสริม สนับสนุนความรู้ในทางวิชาการที่สามารถใช้องค์ความรู้ทางวิชาการในการวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรมในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งที่แสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นไทยที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ สู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ทัดเทียมกับนานาประเทศทั่วโลก

อ้างอิงรูปภาพจาก

https://th.heypik.com/images/cartoon-mother-daughter-vector_๓TU๔๔MZ.html

https://www.freepik.com/free-vector/boss-choosing-employee_๙๐๑๒๓๐.htm

<https://www.vecteezy.com/free-vector/student>

<https://th.pngtree.com/free-png-vectors>

● วัยทำงาน

จะได้รับการพัฒนาศักยภาพที่จำเป็นต่อการทำงานและการใช้ชีวิตอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นคนไทยที่มีทักษะสูง มีองค์ความรู้ฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานในทุกสายอาชีพ ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งจะได้รับการสนับสนุนให้มีช่องทางการหารายได้ที่หลากหลายขึ้น เพื่อสร้างความมั่นคงทางรายได้ อาทิ ธุรกิจสตาร์ทอัพที่กำลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสามารถเป็นช่องทางเป็นช่องทางธุรกิจที่ขยายวงกว้างไปยังต่างประเทศ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตขณะเดียวกันจะได้รับประโยชน์จากการกระจายความเจริญที่จะไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศในอนาคต ส่งผลให้ประชากรวัยทำงานสามารถทำงานได้ในภูมิลำเนาของตนเอง มีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความอยู่ดีมีสุขเพิ่มมากขึ้น โดยในแต่ละพื้นที่/ภูมิภาคจะได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพทั้งในภาคอุตสาหกรรม บริการและท่องเที่ยว และภาคเกษตร มีโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องที่เอื้อและอำนวยความสะดวกต่อการใช้ชีวิตและการทำงาน

● วัยสูงอายุ

จะได้รับการดูแลทั้งด้านสุขภาพ การดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยของผู้สูงอายุทั้งผู้สูงอายุวัยต้นอายุ ผู้สูงอายุวัยกลางอายุและผู้สูงอายุวัยปลาย มีอุปกรณ์ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความทันสมัย มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ได้รับการบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิต ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีส่วนร่วมทางสังคม มีสุขภาพกายและใจที่ดี และเป็นแรงพลังในการช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ

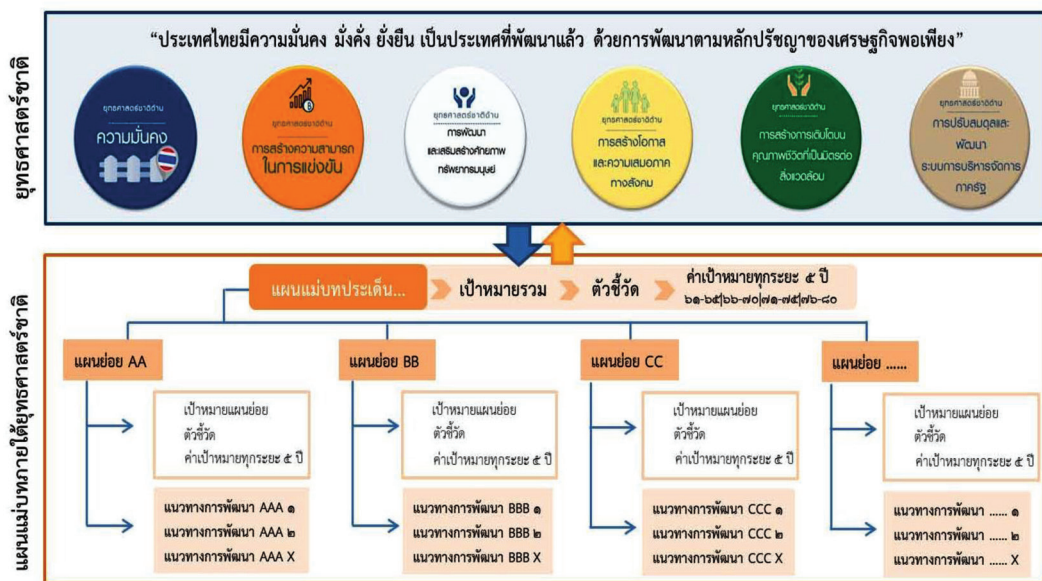

● โครงสร้างของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

โครงสร้างของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ฉบับ มีองค์ประกอบหลัก ๒ ส่วน
 ๑. ประเด็นแผนแม่บท ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในระดับประเด็น
 ๒. แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในระดับ

แผนย่อย

ยกตัวอย่างโครงสร้างของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนที่ ๒๐ การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

ยุทธศาสตร์
ชาติ

1. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนแม่บท

แผนแม่บท 20

เป้าหมายแผนแม่บท 20

ตัวชี้วัด ๑ 20

20. การบริการประชาชน
และประสิทธิภาพภาครัฐ

1. บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ
เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
2. ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ
ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี มา
ประยุกต์ใช้

1. ระดับความพึงพอใจ
2. ดัชนีรัฐบาลดิจิทัล

แผนย่อย

แผนย่อย

1. การพัฒนาบริการ
ประชาชน

แผนย่อย

2. การบริหารจัดการ
การเงินการคลัง

แผนย่อย

3. การปรับสมดุลภาครัฐ

แผนย่อย

4. การพัฒนาระบบ
บริหารงานภาครัฐ

แผนย่อย

5. การสร้างและพัฒนา
บุคลากรภาครัฐ

เป้าหมายแผนย่อย

เป้าหมายแผนย่อย

เป้าหมายแผนย่อย

เป้าหมายแผนย่อย

เป้าหมายแผนย่อย

แนวทางการพัฒนา

1.
2.

แนวทางการพัฒนา

1.
2.

แนวทางการพัฒนา

1.
2.

แนวทางการพัฒนา

1.
2.

แนวทางการพัฒนา

1.
2.

● แผนภาพแสดงถึงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแต่ละฉบับกับการตอบเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมถึงมีส่วนในการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ

● หน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ และสภาพบังคับ ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

หน้าที่

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (มาตรา ๕ วรรคสอง)

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย (มาตรา ๑๐ วรรคสาม)

ให้ความร่วมมือ สชช. ในฐานะเลขานุการฯ ในการประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการตาม พ.ร.บ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๒๒ (๓))

ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงาน (สชช.) ภายในเวลา และตามรายการที่สำนักงานกำหนด (มาตรา ๒๔)

หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการแก้ไขกรณีความปรากฏว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนแม่บท(มาตรา ๒๕)

สภาพบังคับ

มาตรา ๒๕ หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณา ดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี และในกรณีที่ข้อกล่าวหาไม่มูลให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา นั้น สั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ แจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้อง และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รายงานให้คณะกรรมการทราบ เพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป เว้นแต่เป็นกรณีของหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ ให้แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าว เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ แจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เกี่ยวข้องกับกรมที่ดิน

จากแผนแม่บท ทั้ง ๒๓ แผน กรมที่ดินมีภารกิจที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่สนับสนุนการดำเนินงานของแผนแม่บทใน ๕ แผน * ดังต่อไปนี้

แผนแม่บท ประเด็น ๑ ความมั่นคง	เป้าหมาย : ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น
แผนย่อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	เป้าหมาย : ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น แนวทาง : การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

โครงการ เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนแม่บท ประเด็น ๑๕ พลังทางสังคม	เป้าหมาย : สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม
แผนย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม	เป้าหมาย : ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แนวทาง : เสริมสร้างบรรทัดฐานแห่งการให้ และช่วยเหลือกันและกัน

โครงการ สนับสนุน คทช. จังหวัดในการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

โครงการ ที่ดินของรัฐที่จัดให้แก่ประชาชนที่ยากจน

โครงการ จัดทำข้อมูลที่ดินเพื่อการจัดที่ดินตามนโยบายคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

แผนแม่บท ประเด็น ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน	เป้าหมาย : สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน
แผนย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	เป้าหมาย : พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น แนวทาง : รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

โครงการ เพิ่มประสิทธิภาพการรังวัดที่ดินด้วยระบบดาวเทียม

โครงการ จัดทำฐานข้อมูลแนวเขตทางสาธารณประโยชน์มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

โครงการ พัฒนาระบบข้อมูลที่ดินและแผนที่รูปแปลงที่ดินให้เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน

แผนแม่บท ประเด็น ๒๐ การบริการประชาชน และ ประสิทธิภาพภาครัฐ	เป้าหมาย : บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
แผนย่อย การพัฒนาบริการประชาชน	เป้าหมาย : งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น แนวทาง : พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

ผลผลิต โฉนดที่ดินที่ได้รับการพัฒนารูปแปลงที่ดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
 ผลผลิต ที่ดินของรัฐที่ได้รับการบริหารจัดการ
 โครงการ พัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน ระยะที่ ๒
 โครงการ เพิ่มประสิทธิภาพระบบให้บริการค้นหาตำแหน่งรูปแปลงที่ดินด้วยระบบภูมิสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต (LandsMaps)
 โครงการ สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารราชการ
 โครงการ ส่งช่างรังวัดเฉพาะกิจไปช่วยเร่งรัดงานรังวัดของสำนักงานที่ดิน
 ผลผลิต งานด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่ให้บริการแก่ประชาชน

แผนแม่บท ประเด็น ๒๑ การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ	เป้าหมาย : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
แผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	เป้าหมาย : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์ แนวทาง : ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต

โครงการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและป้องกันปราบปรามการทุจริตกรมที่ดิน

* ข้อมูลตามร่างคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
 ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ ข้อมูลการปรับสายเชื่อมโยงอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

ผลผลิตที่แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์จากการศึกษาอบรม

โดย กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้
กองฝึกอบรม

ด้วยกรมที่ดินได้ดำเนินโครงการศึกษาอบรมหลักสูตรนักบริหารงานที่ดินระดับสูง (นทส.) รุ่นที่ ๓๓ ระหว่างวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ถึง ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ มีผู้เข้ารับการศึกษาดูงาน จำนวน ๕๕ คน เป็นข้าราชการกรมที่ดิน ๕๔ คน และข้าราชการจากกรมพัฒนาที่ดิน ๑ คน หลักสูตรดังกล่าวนอกจากมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมด้วยสมรรถนะทั้งในด้านความคิด การบริหารจัดการ กระบวนทัศน์ และค่านิยมในการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูงขึ้นไปแล้วยังมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การกำหนดให้ผู้เข้ารับการศึกษาดูงานทำการศึกษาวิจัยในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมที่ดิน ซึ่งผู้เข้ารับการศึกษาดูงานได้ผลิตงานวิจัย จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่

๑. กฎ ระเบียบ คำสั่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการรังวัดสอยเขตแบ่งแยกและรวมโฉนดที่ดินเฉพาะราย
๒. แนวทางการกระจายอำนาจในการพิจารณาอนุญาต ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
๓. แนวทางการกำกับดูแลนิติบุคคลอาคารชุดของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. การศึกษาแนวทางการจัดตั้งกองทุนชดเชยและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกิจของกรมที่ดิน
๕. แนวทางการจัดการคำขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ที่ค้างดำเนินการ ณ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

กองฝึกอบรมพิจารณาเห็นว่างานวิจัยดังกล่าวเป็นผลผลิตที่แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์จากการศึกษาอบรมและจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากได้มีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้นำเสนอที่ประชุมกรมที่ดินเพื่อรับทราบในการประชุมกรมที่ดิน ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ และอธิบดีกรมที่ดินได้ให้ความเห็นชอบในการส่งผลงานวิจัยให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ หรือแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อต่อยอดและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยดังกล่าวจึงได้นำบทความผลงานวิจัย ทั้ง ๕ เรื่อง ประชาสัมพันธ์ลงในวารสารที่ดิน ทั้งนี้ ผู้ที่สนใจต้องการศึกษาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาค้นคว้าได้ที่เว็บไซต์กองฝึกอบรม <http://www.dol.go.th/train> หัวข้อ “เอกสารวิชาการ/ผลงานวิจัย” หรือตาม QR Code ด้านล่าง

<http://bit.ly/๓๒duR๐v>

การศึกษาวิจัยหลักสูตรนักบริหารงานที่ดินระดับสูง (นทส.)

บทคัดย่อ

หัวข้อการวิจัย : กฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดินเฉพาะราย

ผู้เขียน : นักศึกษาหลักสูตรนักรับราชการที่ดินระดับสูง รุ่นที่ ๓๗ กลุ่มที่ ๑

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงกฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการรังวัด สอบเขต แบ่งแยก รวมโฉนดที่ดินเฉพาะราย และเพื่อทราบปัญหาตลอดจนแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ คำสั่งดังกล่าว เนื่องจากปัจจุบันมีข้อมูลบ่งชี้ว่าในการปฏิบัติงานของช่างรังวัดก็ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้า หรือเพิ่มขึ้นตอนมากขึ้นส่งผลให้ประชาชนผู้รับบริการไม่ได้รับความสะดวก รวดเร็ว เท่าที่ควร หรือมีปัญหาการฟ้องร้องในเรื่องการรังวัดที่ดินเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ มีสถิติข้อมูลเรื่องร้องเรียน จำนวน ๑๐๕ เรื่อง และเรื่องหารือจำนวน ๑๒๖ เรื่อง ที่ส่งให้สำนักงานมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัดพิจารณา คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อทราบถึงระดับปัญหาของผู้ปฏิบัติงานและความคิดเห็นตลอดจนแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการรังวัด สอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดินเฉพาะราย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology Research) กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ ช่างรังวัดผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยกทั่วประเทศ จำนวน ๔๓๙ ราย โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน ๑๘ ราย ได้แก่รองอธิบดีกรมที่ดินที่กำกับดูแล ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการรังวัดเฉพาะราย และหัวหน้าฝ่ายรังวัดในสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร/สาขา สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ทั่วประเทศ จำนวน ๑๕ ราย สถิติที่ใช้ในการวิจัยสำหรับการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย () และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า กฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการรังวัดสอบเขตแบ่งแยก รวมโฉนดที่ดินเฉพาะราย ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมพบว่ามีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย พบปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในระดับมาก จำนวน ๔ ปัญหา คือ (๑) ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท. ๐๕๑๗.๒/ว ๑๓๑๖๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การแบ่งแยกที่ดินเป็นแปลงย่อยเพื่อหลีกเลี่ยงการขออนุญาตทำการจัดสรรที่ดิน (๒) ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการติดต่อหรือการแจ้งผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงให้มาลงชื่อรับรองแนวเขตหรือคัดค้านการรังวัด พ.ศ. ๒๕๒๑ (๓) ปัญหาเกี่ยวกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และ (๔) ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดโดยระบบโครงข่ายการรังวัดด้วยดาวเทียมแบบจลน์ (RTK Network) ในงานรังวัดเฉพาะราย พ.ศ. ๒๕๕๘ และพบว่าสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ผู้ตอบแบบสอบถามบางท่านได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหนังสือเวียนกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๖/ว ๐๕๒๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ กรณีรังวัดสอบเขตหรือแบ่งแยกโฉนดที่ดิน ผลการรังวัดได้รูปแบบที่ และเนื้อที่เท่าเดิม ไม่ต้องสอบถามเจ้าของที่ดินข้างเคียง เนื่องจากศาลปกครองระยองตามคำพิพากษาคดี

หมายเลขแดงที่ ๘๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เห็นว่า เป็นการกระทำโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ แต่จากการศึกษายังไม่ปรากฏว่ามีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในกรณีนี้ว่าเป็นประการใด จึงยังไม่มีเหตุผลสมควรให้ยกเลิกหนังสือสั่งการดังกล่าว สำหรับ ปัญหาที่อยู่ในระดับมากเมื่อได้ศึกษารายละเอียดของประเด็นปัญหาแล้วพบว่าปัญหาอันดับที่ (๑) และ (๔) มิได้มีรายละเอียดของประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาแต่อย่างใดจึงไม่สามารถศึกษาวิเคราะห์ถึงผลกระทบและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาได้ สำหรับประเด็นปัญหาที่ (๒) และ (๓) พบข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ส่งผลกระทบต่อผู้ขอและคู่กรณีในการปกป้องสิทธิของตน อันเป็นผลมาจากการส่งหนังสือแจ้งผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงไม่ถึงมือผู้รับ เนื่องจากไม่ทราบที่อยู่ หรือมีการ ย้ายที่อยู่ใหม่ แต่ไม่ได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งที่ กรมที่ดิน ได้มีการทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์กับกรมการปกครองและ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้อยู่แล้ว แต่ยังมีได้มีการนำมาใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากติดขัดปัญหาเรื่องระเบียบและกฎหมาย คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรแก้ไขระเบียบและกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการแจ้งเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงให้มาระวังชี้แนวเขต นอกจากการแจ้งตามที่อยู่ปรากฏ ในสารบบที่ดินแล้ว กรณีบุคคลธรรมดาควรให้ใช้ที่อยู่ตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และนิติบุคคลควรให้ใช้ ที่อยู่ตามฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ประกอบการพิจารณาส่งหนังสือแจ้งด้วย ยกเว้นกรณี เจ้าของที่ดินแจ้งเป็นหนังสือไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าประสงค์จะให้แจ้งตามที่อยู่ใดก็ให้ดำเนินการไปตาม ที่เจ้าของที่ดินแจ้งความประสงค์ไว้

บทคัดย่อ

หัวข้อการวิจัย : แนวทางการกระจายอำนาจในการพิจารณาอนุญาต ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ผู้เขียน : นักศึกษาหลักสูตรนักบริหารที่ดินระดับสูง รุ่นที่ ๓๗ กลุ่มที่ ๒

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสาเหตุเกี่ยวกับอำนาจในการพิจารณาอนุญาต ผลกระทบที่เกิดจากการใช้อำนาจในการพิจารณาอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และแนวทางการกระจายอำนาจในการพิจารณาอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากในการขออนุญาตประกอบกิจการที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยที่ดินซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง (ที่ดินรกล้างว่างเปล่า) ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๐๙/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๔ มีอำนาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตได้โดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่คณะกรรมการประจำจังหวัดรับรองรายงานการประชุม แต่หากเป็นกรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือที่สาธารณประโยชน์ พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยแล้ว โดยจังหวัดจะต้องเสนอเรื่องราวการขออนุญาตผ่านกรมที่ดิน เพื่อเสนอให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุมัติ ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาอนุญาตของผู้ว่าราชการจังหวัด ในบางกรณีอาจจะส่งผลให้การจัดทำบริการสาธารณะล่าช้า ส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณของทบวงการเมืองผู้ขอ และส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาจสูญเสียโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะของภาครัฐ จึงมีประเด็นปัญหาให้พิจารณาว่า ขั้นตอนในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุมัติอนุญาต ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ปัจจุบันมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือเป็นขั้นตอนที่เกินความจำเป็นซึ่งไม่เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่ และจะมีแนวทางในการกระจายอำนาจ หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาระยะการใช้อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต อย่างไร

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ประกอบด้วยผู้บริหารส่วนกลาง จำนวน ๕ คน และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ๔ จังหวัด จำนวน ๔ คนกลุ่มประชากรในการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณโดยการทอดแบบสอบถาม ได้แก่หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการที่ดิน หรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในกลุ่มงานวิชาการที่ดิน จำนวน ๗๗ จังหวัด โดยมีการตอบแบบสอบถามจำนวน ๗๖ คน

ผลการวิจัยสรุปว่า การใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๒๒ (๒) เป็นกระบวนการในการควบคุมกลั่นกรองการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ แยกต่างหากจากอำนาจในการอนุญาตของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง การกำหนดขั้นตอนที่ต้องเสนอเรื่องให้กระทรวงมหาดไทยอนุมัติ ทำให้กระบวนการขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีทั้งขั้นตอนการอนุมัติและการอนุญาต

ในกระบวนการเดียว แต่ก็ยังมีบางกรณีที่ไม่ต้องขออนุมัติซึ่งได้มีการกำหนดไว้เป็นระเบียบเฉพาะ เช่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ดูตทนาย พ.ศ. ๒๕๔๖ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓/

สำหรับแนวทางการกระจายอำนาจนั้นพบว่า การลดขั้นตอนการอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นส่วนหนึ่งของการกระจายอำนาจ ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่ผลการวิจัยบ่งชี้ให้เห็นว่าการลดขั้นตอนการอนุมัติในการพิจารณาอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่บางกรณีสามารถกระทำได้ โดยอาจมีการแยกประเภทของผู้ขอคุณลักษณะเฉพาะของพื้นที่ จำนวนเนื้อที่ การพิจารณาผลกระทบต่อนโยบายสาธารณะหรือความเสียหายที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน เป็นต้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสามารถอนุมัติในหลักการสำหรับการอนุญาตในบางกรณีได้ เช่น การขอใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ตามแผนงานโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ ซึ่งมีตำแหน่งที่ดินอยู่ในโซนหรือแผนการใช้ที่ดิน (Zoning) ที่จังหวัดกำหนดไว้แล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุญาตได้โดยไม่ต้องเสนอเรื่องให้รัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติอีก ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าว อาจกระทำในรูปแบบของการปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่ง ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เพิ่มเติม ข้อ ๒๒ (๒) หรือ กำหนดเป็นระเบียบเฉพาะกรณีดังเช่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ดูตทนาย พ.ศ. ๒๕๔๖ และ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓/

บทคัดย่อ

หัวข้อการวิจัย : แนวทางการกำกับดูแลนิติบุคคลอาคารชุดของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ผู้เขียน : นักศึกษาหลักสูตรนักรับบริหารที่ดินระดับสูง รุ่นที่ ๓๗/ กลุ่มที่ ๓

การศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ และปัญหาอุปสรรค การกำกับดูแล ตลอดจนค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหการกำกับดูแลนิติบุคคลอาคารชุดของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากพบว่ากรมที่ดินและคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้รับเรื่องร้องเรียนจากเจ้าของร่วมและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนิติบุคคลอาคารชุดจำนวนไม่น้อย โดยปัญหาส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการทำหน้าที่ของผู้จัดการหรือกรรมการนิติบุคคลอาคารชุด โดยผู้ที่เกี่ยวข้องต่างมุ่งหวังให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวและคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๙๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ใช้อำนาจตามมาตรา ๖๐/๑ ตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขปัญหา กรณีจึงมีข้อควรพิจารณาว่าอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๖๐/๑ ของพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้ในการกำกับดูแลนิติบุคคลอาคารชุดตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ อย่างไร อำนาจหน้าที่มีอยู่เพียงพอหรือมีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่ควรสืบทอดหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาร้องเรียนได้แค่ไหน เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญอย่างไร ในการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง โดยวิธีกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แยกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารกรมที่ดิน กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มผู้จัดการ และกลุ่มเจ้าของร่วม ประกอบการศึกษาวิจัยเอกสาร ศึกษาค้นคว้าตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย พระราชบัญญัติ คำพิพากษาศาล ระเบียน คำสั่ง กฎกระทรวง ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ความเห็นทางกฎหมาย และข้อพิจารณาของหน่วยงานรัฐ

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเจตนารมณ์ให้นิติบุคคลอาคารชุดบริหารภายในตนเอง โดยให้รัฐเป็นเพียงผู้กำกับดูแลตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายได้บัญญัติไว้นั้นเพียงพอแล้ว ไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่อีก และพบว่าอำนาจหน้าที่ตามนัยมาตรา ๖๐/๑ สามารถใช้กำกับดูแลนิติบุคคลอาคารชุดและแก้ไขปัญหาร้องเรียนได้ แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญเกี่ยวกับความชัดเจนในการใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากกรมที่ดินยังมิได้ออกกฎ ระเบียนหรือวางแนวทางให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติในการใช้อำนาจตามมาตรา ๖๐/๑ เจ้าหน้าที่จึงไม่รู้ขอบเขตการใช้อำนาจที่ชัดเจนว่าต้องดำเนินการมากน้อยเพียงใด ประกอบกับปัญหา ร้องเรียนที่พบบางกรณียังมีความคลุมเครือและคาบเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น เช่น คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และมีบางกรณีที่เป็นเรื่องพิพาทระหว่างเอกชนที่จะต้องว่ากล่าวกันเองหรือไปใช้สิทธิทางศาล ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าสภาพปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญอันควรที่กรมที่ดินจะต้องออกระเบียบ หรือวางแนวทางปฏิบัติเพื่อรองรับการใช้อำนาจตามมาตรา ๖๐/๑ ของพนักงานเจ้าหน้าที่

ให้ชัดเจน และควรที่จะรวบรวมกรณีตัวอย่างปัญหาข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นจัดทำคู่มือเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ และใช้ประกอบการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดอบรมเสริมทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าของร่วม ผู้จัดการและกรรมการนิติบุคคลอาคารชุด ประการสำคัญควรกำหนดกฎเกณฑ์ยกเว้นระดับมาตรฐานผู้จัดการให้มีความเป็นมืออาชีพต่อไป

คำสำคัญ : นิติบุคคลอาคารชุด อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๐/๑

บทคัดย่อ

หัวข้อการวิจัย : แนวทางการจัดตั้งกองทุนชดเชยและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกิจของกรมที่ดิน

ผู้เขียน : นักศึกษาหลักสูตรนักรับบริหารที่ดินระดับสูง รุ่นที่ ๓๗ กลุ่มที่ ๔

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็น ข้อดี ข้อควรระวัง และผลกระทบในการจัดตั้งกองทุนชดเชยและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกิจของกรมที่ดิน หลักการและรูปแบบในการดำเนินการของกองทุนต้นแบบที่มีลักษณะการดำเนินงานในลักษณะใกล้เคียงกัน ตลอดจนแนวทางในการจัดตั้งกองทุน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากการที่กรมที่ดินได้กำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับเรื่อง ศึกษาแนวทางการทำประกันภัยความรับผิดชอบที่เกิดจากความผิดพลาดในการโอนที่ดิน เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) ตามข้อเสนอของธนาคารโลกประกอบกับกรมที่ดินรับภาระในการให้บริการแก่ประชาชนจำนวนมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเร่งรัดการให้บริการให้ทันกับความต้องการของประชาชน บางกรณีเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดปัญหาการฟ้องร้องดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่และกรมที่ดินซึ่งจากสถิติคดีความที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ กรมที่ดินต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายโดยได้นำเงินไปวางศาลเป็นจำนวน ๘๐,๕๗๗,๕๑๙ บาท ซึ่งค่าเสียหายดังกล่าวเป็นจำนวนเงินที่สูงมากมีผลกระทบกับงบประมาณกรมที่ดิน ในกรณีที่กรมที่ดินไม่มีงบประมาณสำหรับชำระค่าเสียหายตามคำพิพากษาศาล จะส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ได้รับความเสียหาย เนื่องจากการได้รับการชดเชยและเยียวยาล่าช้า และเป็นภาระงบประมาณจากกรณีที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อค้นหาแนวทางการจัดตั้งกองทุน และความเป็นไปได้ของการจัดตั้งกองทุนชดเชยและเยียวยา ผู้ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกิจของกรมที่ดิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของกรมที่ดินสำหรับการเสนอจัดตั้งกองทุนต่อไปในอนาคต

การวิจัยในครั้งนี้ใช้เทคนิควิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของกรมที่ดิน ประกอบด้วย รองอธิบดี ๔ คน หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมที่ดิน ผู้อำนวยการสำนัก ๓ คน ผู้อำนวยการกองคลัง และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบภายในร่วมกับการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยศึกษาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษานี้สรุปว่า สภาพปัญหาที่กรมที่ดินและเจ้าหน้าที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีเป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายจนนำไปสู่การรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนมาก และมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มตัวอย่างมีแนวคิดส่วนใหญ่เห็นควรให้มีการจัดตั้งกองทุน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับชดเชยและเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น จากการฟ้องคดีและศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว โดยมีรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนที่เป็นอิสระ มีการกำหนดจำนวนเงินชดเชยและเยียวยาขั้นสูงสุดไว้ กำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน สำหรับแหล่งที่มาของเงินทุนควรมาจากเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือหักจากค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนที่ดิน และเงินบริจาคอื่นๆ รวมทั้งดอกผลจากเงินของกองทุนสำหรับผลการศึกษานี้เกี่ยวกับกองทุนในประเทศไทยและกองทุนในต่างประเทศ พบว่าแต่ละกองทุนจะมีวัตถุประสงค์และรูปแบบการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละกองทุน

โดยกำหนดจำนวนเงินที่ชดเชยระยะเวลาและการพิจารณาคำร้องของผู้เสียหาย มีแนวทางการแสวงหาเงินสนับสนุนกองทุนที่หลากหลายช่องทาง ได้แก่ เงินงบประมาณประจำปี เงินที่หักเป็นเปอร์เซ็นต์จากค่าธรรมเนียมที่รัฐจัดเก็บ รวมถึงเงินรายได้จากหน่วยงานต้นสังกัด และมีการกำหนดระยะเวลาในการยื่นคำร้องที่ชัดเจน จำนวนเงินที่ชดเชยจะเป็นไปตามข้อบัญญัติของแต่ละกองทุน โดยมีกำหนดเพดานชั้นสูงสุดไว้ มีการกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของการจัดตั้งกองทุนชดเชยและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกิจของกรมที่ดินและความเป็นไปได้ถึงแหล่งที่มาของเงินทุน ซึ่งนอกจากเงินงบประมาณแล้วยังอาจได้มาจากเงินที่กรมที่ดินหักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๕ ของเงินค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้จากการจดทะเบียนทรัพย์สินสิทธิ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยทรัพย์สินสิทธิ พ.ศ. ๒๕๖๒ และเงินค่าธรรมเนียมหรือเงินรายได้อื่นอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมที่ดิน แต่มีข้อจำกัดคือ จะต้องมีความหมายกำหนดให้กรมที่ดินสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ ผลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรที่จะได้มีการจัดตั้งกองทุนชดเชยและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกิจของกรมที่ดิน โดยการออกเป็นพระราชบัญญัติ และควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ซึ่งนอกจากจะแก้ไขปัญหาในเรื่องภาระงบประมาณของกรมที่ดินแล้วควรมุ่งเน้นชดเชยและเยียวยาความเสียหายให้แก่ประชาชนเป็นหลักสำหรับการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตนั้น เห็นว่าเจ้าหน้าที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดแล้ว

บทคัดย่อ

หัวข้อการวิจัย : แนวทางการจัดการคำขอยกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ที่ค้างดำเนินการ ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ผู้เขียน : นักศึกษาหลักสูตรนักรบริหารที่ดินระดับสูง รุ่นที่ ๓๗ กลุ่มที่ ๕

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ กำหนดให้ผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินและยังมิได้ยื่นคำขอยกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นำหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินมายื่นคำขอเพื่อยกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจึงมีผลทำให้ประชาชนมายื่นคำขอยกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ทั่วประเทศ จำนวน ๔๑๔,๒๓๕ ราย และยังคงมีคำขอค้างดำเนินการอีกจำนวน ๓๑๒,๘๗๒ ราย (คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕๔) หากนับระยะเวลาตั้งแต่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดินฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับถึง ปัจจุบันรวมระยะเวลา ๙ ปีกว่า กรณีดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยื่นคำขอ ก่อให้เกิดปัญหาต่อบุคลากรของกรมที่ดินในการปฏิบัติหน้าที่และกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมที่ดินในการให้บริการที่ล่าช้า คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการคำขอยกโฉนดที่ดินหรือหนังสือการทำให้ประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ที่ค้างดำเนินการ ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างแบบจำลองแนวทางการจัดการคำขอที่ค้างดำเนินการให้สำนักงานที่ดินนำไปใช้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Mithod Research) คือ การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา หัวหน้าฝ่ายทะเบียน หัวหน้าฝ่ายรังวัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้บริหารส่วนกลางได้แก่รองอธิบดีและผู้บริหารจากสำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ ผู้บริหารส่วนภูมิภาค ได้แก่ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและหัวหน้าฝ่ายรังวัด ประกอบการศึกษาวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาวิจัยสรุปว่า ประเด็นปัญหาที่ส่งผลให้คำขอยกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ค้างดำเนินการ มีความหลากหลาย และมีสภาพปัญหาที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่นั้นกรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนแล้ว และพบว่าวิธีการจัดการคำขอของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันโดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้สำนักงานที่ดินจัดการคำขอได้ดี นอกจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนที่กรมที่ดินกำหนดไว้อย่างเคร่งครัดแล้ว ส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของเจ้าพนักงานที่ดินและเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ดี ปัจจัยที่ส่งผลให้สำนักงานที่ดินจัดการคำขอไม่ประสบผลสำเร็จ เกิดจากการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพของเจ้าพนักงานที่ดินและบุคลากรขาดทักษะ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ รวมถึงการไม่ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่กรมที่ดินกำหนดไว้ สำหรับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่ค้นพบสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ ปัญหาและแนวทางแก้ไขงานค้างที่อยู่ระหว่างดำเนินการของฝ่ายทะเบียน

และงานค้างที่อยู่ระหว่างดำเนินการของฝ่ายรังวัด ซึ่งมีระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก หากได้นำระเบียบปฏิบัติดังกล่าวมาจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นสภาพของปัญหา ก็สามารถใช้สร้างแบบจำลองในการจัดการคำขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ที่ค้างดำเนินการ ณ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ได้ คณะผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรที่จะได้รวบรวมปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาของสำนักงานที่ดินที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการคำขอเพื่อนำไปสร้างแบบจำลองการจัดการคำขอสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานที่ดินทั่วประเทศ ควรรวบรวมกรณีตัวอย่างของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ประสบผลสำเร็จตลอดจนระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำคู่มือสำหรับใช้ปฏิบัติงาน หรือใช้ในการให้ความรู้แก่ประชาชน และควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะให้แก่บุคลากรของกรมที่ดิน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

“บุญกุศล”

“เหตุบังเอิญ”
ไม่มีในโลก
ทุกอย่างล้วนถูกจัดสรร
ตามเหตุและผล
เปลี่ยนแปลงได้ด้วย
“บุญกุศล”

พระราชสังวรญาณ (หลวงพ่อดุจ ฐานิโย)

เรียนรู้กฎหมายที่ดินเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง

นายขวัญชัย อนันต์พานนท์
เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาคอนสวรรค์

เมื่อเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่รับคำขออายัดที่ดิน ตามมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครองก็สามารถที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่วนผลของคำพิพากษาจะเป็นอย่างไร ลองมาติดตามดูดังเช่นคำพิพากษาในคดีนี้

ย่อคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๔๒๖/๒๕๖๑

- **อ้างถึง** คำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครองสูงสุด พ.ศ. ๒๕๖๑
- **ผู้ฟ้องคดี** นาย พ
- **ผู้ร้องสอด** นาย ณ
- **ผู้ถูกฟ้องคดี** เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ ๑
ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ ๒
- **เรื่อง** คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)
- **กฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง**
 - ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(มาตรา ๑๓๑๐)
 - ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ (มาตรา ๘๓)
 - คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๓๕/๒๕๕๗ เรื่อง การอายัดที่ดิน ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๗
 - พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑))

● คำวินิจฉัยของศาล

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่าผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์สิ่งปลูกสร้างลักษณะเป็นตึกสองชั้น ตั้งอยู่บนที่ดินของนาย ณ (ผู้ร้องสอด) ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้ฟ้องคดีปลูกสร้างขณะที่บุตรชายของผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขออายัดที่ดิน ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อขอให้อายัดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ดังกล่าว เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามนัยมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่รับอายัดที่ดินตามคำขอของผู้ฟ้องคดีโดยอ้างเหตุผลว่าผู้ฟ้องคดีมีเพียงกรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างบนโฉนดที่ดิน เลขที่ ๓๖๐๘ ของนาย ณ และไม่ได้แสดงเหตุผลประกอบคำขออายัดให้เห็นได้ว่าตนอาจฟ้องบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในโฉนดที่ดิน เลขที่ ๓๖๐๘ จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะขออายัดตามมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวและได้รับหนังสือจังหวัดบุรีรัมย์ ฉบับลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ แจ้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้อายัดโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘

เพื่อยังประโยชน์ในการรักษาและปกป้องสิทธิความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างซึ่งได้รับการรับรองตามมาตรา ๑๓๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่บัญญัติว่า บุคคลใดสร้างโรงเรือนในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริตไซ้ ท่านว่าเจ้าของที่ดินเป็นเจ้าของโรงเรือนนั้นๆ แต่ต้องใช้ค่าแห่งที่ดินเพียงที่เพิ่มขึ้นเพราะสร้างโรงเรือนนั้นให้แก่ผู้สร้าง และวรรคสองบัญญัติว่า แต่ถ้าเจ้าของที่ดินสามารถแสดงได้ว่ามิได้มีความประมาทเลินเล่อ จะบอกปิดไม่ยอมรับโรงเรือนนั้นและเรียกให้ผู้สร้างรื้อถอนไปและทำที่ดินให้เป็นตามเดิมก็ได้ เว้นไว้แต่ถ้าการนี้จะทำให้ไม่ได้โดยใช้เงินพอสมควรไซ้ ท่านว่าเจ้าของที่ดินจะเรียกให้ผู้สร้างซื้อที่ดินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามราคาตลาดก็ได้ อีกทั้งสิทธิดังกล่าวยังได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่บัญญัติให้สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และการสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการสืบมรดก ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่รับคำขออายัดที่ดินตามคำขอของผู้ฟ้องคดี และเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกอุทธรณ์ผู้ฟ้องคดี และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ อายัดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ไว้ก่อนจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้ว โดยเห็นว่าโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ออกให้แก่ นาย ค เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยแบ่งแยกมาจากโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๙ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๙ ออกให้แก่ นาง ป เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ นาง ป จดทะเบียนให้แก่ นาง ว และในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕ นาง ว จดทะเบียนขายให้แก่ นาย อ บุตรชายของผู้ฟ้องคดี ต่อมาผู้ร้องสอดและนาง บ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนาง ป นาง ว และนาย อ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๐๓/๒๕๕๖ ว่าที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๙ เดิมเป็นของนาง ก ที่ไต่ยื่นขอออกโฉนดที่ดินไว้ ต่อมานาง ก ถึงแก่กรรม ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นมรดกที่ตกแก่ทายาทของนาง ก ทุกคน ต่อมานาง ป ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาง ก ไต่ยื่นขอออกโฉนดที่ดินในนามนาง ป ไว้ก่อน โดยมีเงื่อนไขว่าต้องแบ่งแยกแก่ทายาทของนาง ก ทุกคน ปรากฏว่าเมื่อออกโฉนดที่ดินแล้ว นาง ป กลับยกที่ดินดังกล่าวให้แก่ นาง ว และนาง ข ขายที่ดินให้แก่ นาย อ ทายาทของนาง ก จึงฟ้องต่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์ขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนนิติกรรมการให้ที่ดินระหว่างนาง ป กับนาง ว และเพิกถอนการขายที่ดินระหว่างนาง ว กับนาย อ ซึ่งศาลจังหวัดบุรีรัมย์ได้มีคำพิพากษาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๒๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ให้เพิกถอนนิติกรรมการให้ที่ดินระหว่างนาง ป กับนาง ว และเพิกถอนการขายที่ดินระหว่างนาง ว กับนาย อ คำพิพากษาดังกล่าวถึงที่สุดเนื่องจากไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ ต่อมาวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๙ ได้แบ่งแยกจำนวน ๑ แปลงแก่นาย ค เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ และในวันเดียวกันนาย ค ได้จดทะเบียนให้ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ แก่ผู้ร้องสอด

ต่อมาผู้ฟ้องคดียื่นคำขออายัดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตามคำขอ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ อ้างว่าตนเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้าง (บ้านตึกสองชั้น) ซึ่งปลูกสร้างบนโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าว ในขณะที่นาย อ ซึ่งเป็นบุตรชายผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของ เพื่อมิให้ผู้ร้องสอดจำหน่ายโอนที่ดินให้แก่ผู้อื่น

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงผู้ปลูกสร้างบ้านลงบนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเกี่ยวกับที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ที่จะฟ้องบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในที่ดินดังกล่าวได้

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าสิทธิความเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้าง (บ้านตึกสองชั้น) ซึ่งปลูกสร้างโดยสุจริตบนโฉนดที่ดินดังกล่าว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๑๓๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบมาตรา ๔๑ และมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น ศาลเห็นว่าหากผู้ฟ้องคดีมีสิทธิในสิ่งปลูกสร้าง (บ้านตึกสองชั้น) ตามมาตรา ๑๓๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สิทธิของผู้ฟ้องคดีย่อมไม่เสียไปด้วยการจดทะเบียนหรือเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงรับฟังไม่ได้ นอกจากนั้นคำขออายัดที่ดินของผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับระบุให้ชัดเจนว่ามีเหตุผลความจำเป็นอย่างไรเมื่อขออายัดแล้วจะไปฟ้องศาลในประเด็นใด ดังนั้นคำขอของผู้ฟ้องคดีจึงไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับข้อ ๑๒ ของคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๓๕/๒๕๕๓ เรื่องการอายัดที่ดิน ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่รับอายัดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตามคำขอของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกันศาลปกครองชั้นต้นจึงพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการที่ผู้ฟ้องคดี มีคำขอให้อายัดโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ เพื่อยังประโยชน์ในการรักษาและปกป้องสิทธิความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิในสิ่งปลูกสร้างซึ่งได้รับการรับรองตามมาตรา ๑๓๓๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และได้รับการคุ้มครอง ตามมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวมถึงได้รับการรับรองตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกันตามหลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติแก่บุคคล

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่รับอายัดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ตามคำขอของผู้ฟ้องคดีและคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีมีความประสงค์จะขออายัดโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ เพื่อมิให้ผู้ร้องสอดจำหน่ายจ่ายโอนที่ดินแปลงดังกล่าวโดยกล่าวอ้างแต่เพียงว่าผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้างบ้านตึกสองชั้นตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ของผู้ร้องสอดและมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๑๓๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งสิทธิตามนัยกฎหมายดังกล่าวเป็นเพียงการรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ปลูกสร้างโรงเรือนในที่ดินของผู้อื่น โดยสุจริตที่จะได้รับการชดเชยค่าโรงเรือนจากเจ้าของที่ดินเท่านั้นมิได้บัญญัติรับรองให้เจ้าของโรงเรือนมีสิทธิเหนือที่ดินของผู้ร้องสอดแต่อย่างใด ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีในคำขอดังกล่าวจึงไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในที่ดินที่ขออายัด ประกอบกับคำขอของผู้ฟ้องคดีมิได้แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีส่วนได้เสียในที่ดินที่ขออายัดโดยตรง และอยู่ในฐานะที่จะฟ้องบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้เช่นเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ในฐานะผู้จะซื้อจะขายที่ดินหรือเป็นผู้มีสิทธิรับมรดกในที่ดินหรือเป็นการได้ที่ดินมาโดยการครอบครองปรปักษ์ เป็นต้นผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่เป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิยื่นคำขออายัดที่ดินของผู้ร้องสอดตามมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด ดังนั้นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่รับอายัดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ตามคำขอของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วและเมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไม่รับอายัดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๘ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ตามคำขอของผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีโดยอาศัยข้อเท็จจริงข้อกฎหมายและข้อพิจารณาอย่างเดียวกันจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าสิทธิของผู้ฟ้องคดีได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๓๐ และ มาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าแม้มาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับดังกล่าว จะบัญญัติให้สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองก็ตามแต่ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัด สิทธิดังกล่าวย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้นเมื่อมาตรา ๔๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน บัญญัติ ขอบเขตของผู้มีส่วนได้เสีย ที่มีสิทธิยื่นคำขออาัยที่ดินไว้เป็นการเฉพาะการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีคำสั่ง และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามขอบเขตของมาตรา ๔๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินดังกล่าว จึงไม่เป็นการขัด ต่อมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่อย่างใด อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น

ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษายกฟ้องโดยเห็นพ้องด้วยกับศาลปกครองชั้นต้น

● บทสรุป

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้ใช้ข้อกฎหมายและระเบียบในการวินิจฉัยตามประเด็นที่ว่า การไม่รับคำขออาัยดังกล่าวเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่โดยอาศัยหลักกฎหมาย ดังนี้

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๑๐ วรรคหนึ่งบัญญัติว่าบุคคลใด สร้างโรงเรือนในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริตไซ้ร้ท่านว่าเจ้าของที่ดินเป็นเจ้าของโรงเรือนนั้นๆ แต่ต้อง ใช้ค่าแห่งที่ดินเพียงที่เพิ่มขึ้นเพราะสร้างโรงเรือนนั้นให้แก่ผู้สร้าง

วรรคสองบัญญัติว่าแต่ถ้าเจ้าของที่ดินสามารถแสดงได้ว่ามิได้มีความประมาท เลินเล่อจะบอกปิดไม่ยอมรับโรงเรือนนั้นและเรียกให้ผู้สร้างรื้อถอนไปและทำที่ดินให้เป็นตามเดิมก็ได้ เว้นไว้แต่ถ้าการนี้จะไม่ทำได้โดยใช้เงินพอสมควรไซ้ร้ ท่านว่าเจ้าของที่ดินจะเรียกให้ผู้สร้างซื้อที่ดิน ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามราคาตลาดก็ได้

ประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่งบัญญัติว่าผู้ใดมีส่วนได้เสียในที่ดิน อันอาจจะฟ้องบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้มีความประสงค์ จะขออาัยที่ดินให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑

วรรคสองบัญญัติว่าเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนเอกสารหลักฐานที่ผู้ขอได้นำมา แสดงแล้วถ้าเห็นสมควรเชื่อถือก็ให้รับอาัยไว้มีกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่สั่งรับอาัยเมื่อพ้น กำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าการอาัยสิ้นสุดลงและผู้นั้นจะขออาัยในกรณีเดียวกันอีกไม่ได้

วรรคสามบัญญัติว่าถ้าผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านว่าการอาัยนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบสวนพยานหลักฐานเท่าที่จำเป็นเมื่อเป็นที่เชื่อได้ว่าได้รับอาัยไว้ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งยกเลิกการอาัยนั้นและแจ้งให้ผู้ขออาัยทราบ

คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๓๕ / ๒๕๔๗ เรื่องการอาัยที่ดิน ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ ข้อ ๖ กำหนดว่าในคำขออาัยให้ผู้ขออาัยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดิน แปลงที่ขออาัยอย่างไรมีเอกสารหลักฐานอย่างไรและมีเหตุผลความจำเป็นอย่างไรเมื่อขออาัยแล้ว จะไปฟ้องต่อศาลในประเด็นใด ถ้ามีหลายประเด็นให้แยกเป็นประเด็นในกรณีที่ที่ดินที่ขออาัยได้มีการโอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วให้ระบุด้วยว่าจะฟ้องบุคคลภายนอกด้วยหรือไม่ถ้าฟ้องจะฟ้อง ในประเด็นใดมีเหตุผลอย่างไร

ข้อ ๑๒ กำหนดว่ากรณีที่จะรับอาัยต้องเป็นกรณีและผู้ขอมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินแปลงที่ขออาัยโดยตรงอันอาจจะฟ้องบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้ เช่น มีสัญญาจะซื้อจะขายมีสิทธิรับมรดกที่ดิน ถ้ากรณีไม่เกี่ยวกับที่ดินที่ขออาัยโดยตรงเช่นเรื่องหนี้สินธรรมดารับอาัยไม่ได้

ข้อ ๑๓ วรรคหนึ่งกำหนดว่าให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนจากเอกสารหลักฐานเท่าที่ผู้ขอมาแสดงแต่เพียงฝ่ายเดียวให้ปรากฏถึงสิทธิอันจะพึงขออาัยได้ตามข้อ ๑๒ เมื่อพิจารณาเห็นว่ามีเอกสารหลักฐานอันควรเชื่อถือและสมควรรับอาัยได้ก็ให้ส่งรับอาัยไว้มีกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งรับอาัยถ้าหลักฐานไม่สมควรเชื่อถือก็ให้ส่งไม่รับอาัยการส่งรับอาัยหรือไม่รับอาัยต้องให้แล้วเสร็จในวันที่ขออาัยหรืออย่างช้าในวันทำการรุ่งขึ้นหากเป็นเรื่องที่จะต้องทำการหาหรือหน่วยงานในระดับที่สูงขึ้นไปก็ให้จัดทำเรื่องหาหรือให้เสร็จสิ้นในวันที่ขออาัยหรืออย่างช้าในวันทำการรุ่งขึ้นด้วย

และวรรคสองกำหนดว่าการพิจารณาเกี่ยวกับการขออาัยพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องใช้ดุลพินิจด้วยความรอบคอบโดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานและข้ออ้างที่ผู้ขออาัยกล่าวอ้างในคำขออาัยเท่านั้นถ้าผู้ขออาัยไม่มีเอกสารหลักฐานมาแสดงในขณะที่ยื่นคำขออาัยก็ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะรับอาัยและจะนำพยานบุคคลมาให้สอบสวนเพื่อรับอาัยไม่ได้

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบดังกล่าวข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่าผู้มีส่วนได้เสียที่มีสิทธิขออาัยที่ดินตามนัยกฎหมายดังกล่าวจะต้องมีส่วนได้เสียในที่ดินที่ขออาัยโดยตรงและอยู่ในฐานะที่จะฟ้องบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้เช่นเป็นผู้มีส่วนได้เสียในฐานะผู้จะซื้อจะขายที่ดินตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินหรือเป็นผู้มีสิทธิรับมรดกในที่ดินเป็นต้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่อาจมีสิทธิในที่ดินที่ขออาัยดีกว่าเจ้าของกรรมสิทธิ์เดิมไม่ให้เกิดความเสียหายจากการโอนกรรมสิทธิ์หรือการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนแต่กรณีนี้ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้าง ไม่ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในที่ดินที่ขออาัย

ดังนั้น ในการยื่นคำขออาัยผู้ขอจึงต้องแสดงให้พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าตนเองเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินแปลงที่ขออาัยอย่างไรมีเอกสารหลักฐานอย่างไรและมีเหตุผลความจำเป็นอย่างไรเมื่อขออาัยแล้วจะไปฟ้องต่อศาลในประเด็นใดถ้ามีหลายประเด็นให้แยกเป็นประเด็น ในกรณีที่ที่ดินที่ขออาัยได้มีการโอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วให้ระบุด้วยว่าจะฟ้องบุคคลภายนอกด้วยหรือไม่ถ้าฟ้องจะฟ้องในประเด็นใดมีเหตุผลอย่างไรกรณีนี้จึงเป็นอุทธรณ์ให้เจ้าหน้าที่ได้พึงสังวรว่าหากได้ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดในการออกคำสั่งทางปกครองไม่ว่ากรณีใดก็ตามเมื่อมีการฟ้องร้อง ศาลก็จะพิจารณาและพิพากษายกฟ้องเนื่องจากการออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

ความพยายาม...

น้ำมันที่ไม่ร้อน

ทอดอะไรก็ไม่สุก

เฉกเช่นความพยายาม

ถ้าไม่ทำให้ถึงที่สุด

ย่อมไร้ผลสำเร็จ

(สำเนา)

ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง นโยบายการต่อต้านการรับสินบน เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และตามประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน ข้อ ๖ (๑) ที่กำหนด ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับหรือยอมจะรับ ซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตนไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณี หรือให้แก่บุคคลทั่วไป นั้น

เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับของ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นไปตามข้อกฎหมายและ วาระ “มหาดไทยใสสะอาด” สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการต่อต้าน การรับสินบน เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดทุกระดับปฏิบัติ ตามแนวทาง ดังนี้

๑. ไม่ถาพนำถึงการให้หรือรับของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนัลหรือประโยชน์อื่นใด
๒. ไม่ให้หรือไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
๓. ไม่ยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน
๔. กรณีจำเป็นต้องให้หรือต้องรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาหรือตามปกติ ประเพณีนิยมหรือเพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ก่อนการให้หรือรับของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนัลหรือประโยชน์อื่นใด ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่า ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยสิ่งของหรือของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้หรือรับแก่กันนั้น ต้องมีมูลค่าในการรับจาก แต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท หากเกิน ๓,๐๐๐ บาท ให้รายงานการรับของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ ให้พึงระวังการตีมูลค่าของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดต่ำกว่าความเป็นจริง

จึงประกาศให้ทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) ฉัตรชัย พรหมเลิศ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(สำเนา)

ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน

รัฐบาลพลักดันให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ โดยได้กำหนดทิศทางแนวทางการปฏิบัติ มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการต่อต้านการทุจริตและสร้างการรับรู้ในทุกภาคส่วนที่ส่งผลต่อทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐในอนาคต แต่เนื่องจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในระบบราชการในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งเกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนขึ้นในหน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้กับข้าราชการ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้รับทราบและยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. ต้องไม่มีการรับผลประโยชน์ต่างๆ เช่น การรับสินบน รับของขวัญ หรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสมและมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๒. ห้ามมิให้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือโดยทุจริต

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง บุคลากรจะต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัทหรือคู่สัญญา หรือการใช้งบประมาณของรัฐเพื่อจัดซื้อจัดจ้างแล้วเจ้าหน้าที่ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์ตอบแทน

๔. การบริหารงานบุคคลในการโยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง หรือรับสมัครบุคคลเข้าปฏิบัติงานให้มีการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติและวิธีการของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาโยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง หรือรับสมัครบุคคล และเผยแพร่ให้แก่บุคคลทั่วไปได้รับทราบ

๕. ห้ามมิให้บุคลากรนำทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือการอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น เช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานต่างๆ กลับไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ในราชการไปใช้เพื่องานส่วนตัว หรือนำเวลาราชการไปปฏิบัติภารกิจส่วนตัว

๖. การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนาต่างๆ บุคลากรจะต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียค่าพื้นที่หรือสถานที่ที่ใช้จัดทำโครงการต่างๆ

๗. ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงาน บุคลากรต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาดต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

๘. ห้ามมิให้บุคลากรนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับการปฏิบัติงานไปใช้แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง เช่น ข่าวสารสำคัญด้านความมั่นคง หรือข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางการเงิน หรือประโยชน์อื่นๆ

๙. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จะกำกับ ติดตาม และสอบทานมาตรการแนวทางการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย

จึงประกาศให้ทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) **ฉัตรชัย พรหมเลิศ**

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๑๕๔๔๓

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เป็นพิเศษ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนและการจำนองอสังหาริมทรัพย์ในการกิจ ของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียน สิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนและการจำนอง อสังหาริมทรัพย์ในการกิจของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ตามหลักเกณฑ์ ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อน ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนและ การจำนองอสังหาริมทรัพย์ในการกิจของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ตามหลักเกณฑ์ ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ลดหย่อนการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมกรณีการโอนและการจำนองอสังหาริมทรัพย์ในการกิจของสถาบันบริหารจัดการ ธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ในอัตราร้อยละศูนย์จุดศูนย์หนึ่ง (๐.๐๑) เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินการ ของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ ในการช่วยเหลือเกษตรกรหรือผู้ยากจนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่ไม่เพียงพอ เพื่อใช้ในการ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายละเอียดปรากฏตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ส่งมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ สามารถ ดูรายละเอียดหรือดาวน์โหลดเอกสารได้ที่เว็บไซต์ของกรมที่ดิน www.dol.go.th หัวข้อ “ชาวประชาสัมพันธ์” หรือ เว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย www.dol.go.th/legal หัวข้อ “เผยแพร่ข่าวสาร” หรือผ่านคิวอาร์โค้ด (QR Code)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประยูร รัตนเสนีย์**

(นายประยูร รัตนเสนีย์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๔๓/ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษ
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนและการจำนองอสังหาริมทรัพย์
ในภารกิจของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมในการบริหารจัดการธนาคารที่ดินของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สาธารณะและความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ (๓) (ฎ) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓/ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗/ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดหลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมในการบริหารจัดการธนาคารที่ดินของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เรียกเก็บค่าจดทะเบียนการโอนและค่าจดทะเบียนการจำนองอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละศูนย์จุดศูนย์หนึ่ง ในการบริหารจัดการธนาคารที่ดินของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่เจ้าของที่ดินโอนให้แก่สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร หรือผู้ยากจนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่ไม่เพียงพอ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในส่วนที่ผู้โอนและผู้รับโอนอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ต้องชำระ

(๒) กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) โอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เกษตรกรหรือผู้ยากจน ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรหรือผู้ยากจนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่ไม่เพียงพอ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในส่วนที่ผู้โอนและผู้รับโอนอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ต้องชำระ

(๓) กรณีการจำนองอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) เป็นผู้รับจำนองจากเกษตรกร หรือผู้ยากจน ในส่วนที่ผู้ขอจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องชำระ

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ถึงวันที่ ๓๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษ
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนและการจำนองอสังหาริมทรัพย์
ในการกิจของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมในการบริหารจัดการธนาคารที่ดินของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สาธารณะและความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ (๓) (ฎ) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓/ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดหลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมในการบริหารจัดการธนาคารที่ดินของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เรียกเก็บค่าจดทะเบียนการโอนและค่าจดทะเบียนการจำนองอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละศูนย์จุดศูนย์หนึ่ง ในการบริหารจัดการธนาคารที่ดินของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่เจ้าของที่ดินโอนให้แก่สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร หรือผู้ยากจนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่ไม่เพียงพอ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในส่วนที่ผู้โอนและผู้รับโอนอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ต้องชำระ

(๒) กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) โอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เกษตรกรหรือผู้ยากจน ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรหรือผู้ยากจนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่ไม่เพียงพอ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในส่วนที่ผู้โอนและผู้รับโอนอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ต้องชำระ

(๓) กรณีการจำนองอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) เป็นผู้รับจำนองจากเกษตรกร หรือผู้ยากจน ในส่วนที่ผู้ขอจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องชำระ

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
ถึงวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๓๔ ง ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๓/๐๒/ว ๑๑๒

สำนักงานประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ และระเบียบว่าด้วยการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน

ด้วยสำนักงานประมาณได้วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำหรับใช้ในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำนวน ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. ระเบียบว่าด้วยการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบว่าด้วยการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๙๑ ง วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ แล้ว

ทั้งนี้ หน่วยรับงบประมาณสามารถดาวน์โหลดระเบียบทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าว ได้จาก QR Code ที่ปรากฏท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา**

(นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา)

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

กองกฎหมายและระเบียบ

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๑๐๕๐, ๐ ๒๒๖๕ ๒๐๙๓

โทรสาร ๐ ๒๒๓/๓ ๙๔๓๖

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๒

ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ
และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับ
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ระเบียบว่าด้วยการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๒

(สำเนา)
ระเบียบ
ว่าด้วยการบริหารงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หน่วยรับงบประมาณ” หมายความว่า หน่วยรับงบประมาณตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

“แผนงาน” หมายความว่า แผนงานที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย หรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

“ผลผลิต” หมายความว่า ผลผลิตที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายหรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

“โครงการ” หมายความว่า โครงการที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย หรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

“แผนการปฏิบัติงาน” หมายความว่า แผนการปฏิบัติงานของหน่วยรับงบประมาณในรอบปีงบประมาณ

“แผนการใช้จ่ายงบประมาณ” หมายความว่า แผนแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับหน่วยรับงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณ

“งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้ในแผนงานบูรณาการตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

“ผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ” หมายความว่า ผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นประธานคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับแผนงานบูรณาการไว้เป็นการเฉพาะ

“การโอนงบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า การโอนจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายจากแผนงาน หรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการใดๆ ไปตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายของแผนงาน หรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการอื่น

“เงินจัดสรร” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่แบ่งสรรให้จ่าย หรือให้ก่อหนี้ผูกพันในระยะเวลาหนึ่ง

“การโอนเงินจัดสรร” หมายความว่า การโอนจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายที่สำนักงานประมาณ อนุมัติเงินจัดสรรจากแผนงาน หรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการใดๆ ไปตั้งเป็นเงินจัดสรรของแผนงาน หรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการอื่น

“การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร” หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงรายการและหรือจำนวนของ เงินจัดสรรที่ได้รับอนุมัติเงินจัดสรรจากสำนักงานประมาณ

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณตามระเบียบนี้ได้ตามความจำเป็น

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การโอนเงินจัดสรร การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร การรายงานการโอนเงินจัดสรร และการรายงานการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ให้ดำเนินการตามวิธีการและรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแต่ละประเภทรายจ่ายตามระเบียบนี้ โดยให้ทำตามแบบ ที่สำนักงานประมาณกำหนด

ข้อ ๖ การให้ความเห็นชอบ อนุมัติ อนุญาต หรือการรายงานแล้วแต่กรณี ในการจัดทำ แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การโอนงบประมาณรายจ่าย การอนุมัติเงินจัดสรร การโอนเงินจัดสรร การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร และ การรายงานผล หรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการงบประมาณ ให้จัดทำและรับส่งข้อมูลด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประมาณกำหนด

การจัดทำและรับส่งข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าวันที่ได้จัดส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในระบบ อิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกต้องครบถ้วนแล้ว เป็นวันที่ได้รับความเห็นชอบ ได้รับอนุมัติ ได้รับอนุญาต ได้รายงาน ผลหรือได้จัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

กรณีที่ไม่สามารถใช้เครือข่ายระบบอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ สำนักงานประมาณกำหนด ให้ดำเนินการโดยใช้เอกสารกระดาษ และให้ถือว่าวันที่ได้จัดส่งเอกสารนั้นเป็น วันที่ได้รับความเห็นชอบ ได้รับอนุมัติ ได้รับอนุญาต ได้รายงานผล หรือได้จัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗ การปฏิบัตินอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ขอทำความเข้าใจกับ สำนักงานประมาณ

หมวด ๒

แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ข้อ ๘ หน่วยรับงบประมาณจะต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการใช้จ่ายหรือกำหนดผู้กักเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับตามกฎหมายว่าด้วย งบประมาณรายจ่าย และเพื่อใช้ในการกำกับดูแล และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่าย งบประมาณ โดยแผนดังกล่าวจะต้องแสดงถึงความเชื่อมโยงเป้าหมายการปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณ ภายใตยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ โดยมีเป้าหมาย ตัวชี้วัด รายการและวงเงิน งบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เพื่อแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ หรือประโยชน์ที่จะได้รับการใช้จ่าย งบประมาณ

ข้อ ๙ ให้หน่วยรับงบประมาณส่งแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สำนักงานงบประมาณไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันเริ่มปีงบประมาณ เว้นแต่กรณีที่ได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือตามกฎหมายว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายให้จัดส่งให้สำนักงานงบประมาณ ภายในระยะเวลาที่สำนักงานงบประมาณกำหนดเป็นกรณีไป

ข้อ ๑๐ กรณีที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้มีแผนงาน ผลผลิต หรือโครงการขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ ให้หน่วยรับงบประมาณที่มีงบประมาณตามแผนงาน ผลผลิต หรือโครงการที่กำหนดขึ้นใหม่นั้นจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ หรือตามที่สำนักงานงบประมาณจะกำหนดเพิ่มเติม และส่งให้สำนักงานงบประมาณในระยะเวลาที่สำนักงานงบประมาณกำหนด

ข้อ ๑๑ เมื่อสำนักงานงบประมาณให้ความเห็นชอบแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณแจ้งให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแลหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับงบประมาณ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาราชการตามกฎหมาย แล้วแต่กรณีทราบ เพื่อใช้ในการกำกับดูแลและติดตาม การปฏิบัติงานและการใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันงบประมาณ

กรณีของหน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ สำนักงานงบประมาณจะรับทราบแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ และให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการใช้แผนดังกล่าวในการกำกับดูแล และติดตามการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานให้เป็นไปตามหลักวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ส่วนที่ ๑

แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ สำหรับงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ

ข้อ ๑๒ ให้หน่วยรับงบประมาณที่มีงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ จำแนกตามแผนบูรณาการ ผลผลิต โครงการที่ได้รับงบประมาณ โดยแผนดังกล่าวจะต้องแสดงถึงวัตถุประสงค์ ความเชื่อมโยงเป้าหมายการปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณ กับเป้าหมายร่วม ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ โดยมีเป้าหมาย ตัวชี้วัด รายการและวงเงินงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เพื่อแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ หรือประโยชน์ที่จะได้รับการใช้จ่ายงบประมาณ

ข้อ ๑๓ หน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลักของแผนงานบูรณาการมีหน้าที่รวบรวมและพิจารณาภาพรวมความสอดคล้องของแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายบูรณาการของหน่วยรับงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการ เพื่อเสนอผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนส่งให้สำนักงานงบประมาณ

แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ที่ผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักส่งให้สำนักงานงบประมาณ ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันเริ่มปีงบประมาณ เว้นแต่กรณีที่ได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือตามกฎหมายว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายหรือตามที่ได้มีการโอนงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๓๕ (๓) ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้จัดส่งให้สำนักงานงบประมาณ ภายในระยะเวลาที่สำนักงานงบประมาณกำหนดเป็นกรณีไป

ข้อ ๑๔ เมื่อสำนักงานงบประมาณให้ความเห็นชอบแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับงบประมาณรายจ่ายบูรณาการแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการ ดังนี้

(๑) หน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลัก ส่งแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการเพื่อใช้ในการกำกับดูแลและติดตามการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันงบประมาณ ตามแผนงานบูรณาการ และรายงานรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบด้วย

(๒) หน่วยรับงบประมาณอื่น ยกเว้นหน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญและองค์กรอัยการ ให้จัดส่งแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณในส่วนของหน่วยรับงบประมาณ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแลหรือควบคุมกิจกรรมของหน่วยรับงบประมาณ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย แล้วแต่กรณีทราบ เพื่อใช้ในการกำกับดูแลและติดตามการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันงบประมาณ

ส่วนที่ ๒

การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ข้อ ๑๕ การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่สำนักงานงบประมาณให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กระทำได้ในกรณี ดังนี้

(๑) เมื่อกรณีมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือตัวชี้วัด ของแผนงาน ผลผลิต หรือโครงการให้แตกต่างไปจากที่สำนักงานงบประมาณได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว

(๒) เมื่อมีการโอนงบประมาณรายจ่ายไปให้หน่วยรับงบประมาณอื่นตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด

(๓) เมื่อคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแลหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับงบประมาณมีนโยบายใหม่ และมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเป้าหมายของแผนงาน ผลผลิต หรือโครงการให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดขึ้นใหม่นั้น

ข้อ ๑๖ การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ ให้หน่วยรับงบประมาณเสนอขอปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแลหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับงบประมาณ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายให้ความเห็นชอบในหลักการก่อน เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณส่งแผนดังกล่าวให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณบูรณาการ ให้หน่วยรับงบประมาณเสนอขอปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ โดยเสนอผ่านหน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลัก เมื่อผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการให้ความเห็นชอบในหลักการแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าภาพหลักส่งแผนดังกล่าวให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาให้ความเห็นชอบ

การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ต้องมีการโอนงบประมาณรายจ่าย โอนเงินจัดสรร และหรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ให้หน่วยรับงบประมาณขออนุมัติต่อสำนักงานงบประมาณพร้อมกับการส่งแผนให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาให้ความเห็นชอบ

การโอนงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรร และหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรที่ไม่มีผลทำให้เป้าหมายหรือตัวชี้วัดของแผนงาน ผลผลิต หรือโครงการเปลี่ยนแปลงไป ไม่เป็นเหตุในการปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณที่เป็นหน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญและองค์การอื่นๆ ให้กระทำได้โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ให้จัดส่งแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ปรับแล้ว ให้สำนักงบประมาณภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ข้อ ๑๓ เมื่อสำนักงบประมาณให้ความเห็นชอบการปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณแล้ว ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๔ แล้วแต่กรณี

หมวด ๓

เงินจัดสรร

ข้อ ๑๔ สำนักงบประมาณจะอนุมัติเงินจัดสรรในวงเงินที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หรือตามที่สำนักงบประมาณกำหนด โดยหน่วยรับงบประมาณไม่ต้องยื่นคำขออนุมัติเงินจัดสรร

ในกรณีที่เงินงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือเงินงบประมาณรายจ่ายที่โอนมาจากหน่วยรับงบประมาณอื่นตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด สำนักงบประมาณอาจกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องยื่นคำขออนุมัติเงินจัดสรรก็ได้

ข้อ ๑๕ สำนักงบประมาณจะอนุมัติเงินจัดสรรสำหรับงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดเชยเงินคงคลังและงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดเชยเงินทุนสำรองจ่าย ให้กรมบัญชีกลางเพื่อดำเนินการเบิกหักผลกึ่งชดเชยเงินคงคลัง โดยกรมบัญชีกลางไม่ต้องยื่นคำขออนุมัติเงินจัดสรร

ข้อ ๒๐ สำนักงบประมาณจะอนุมัติเงินจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ ให้หน่วยรับงบประมาณโดยหน่วยรับงบประมาณไม่ต้องยื่นคำขออนุมัติเงินจัดสรร

ข้อ ๒๑ เมื่อได้รับอนุมัติเงินจัดสรรจากสำนักงบประมาณแล้ว สำหรับกรณีที่ต้องดำเนินการหรือเบิกจ่ายโดยสำนักงานในส่วนภูมิภาค ให้หน่วยรับงบประมาณเร่งดำเนินการส่งเงินจัดสรรต่อไปยังสำนักงานในส่วนภูมิภาคภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติเงินจัดสรร

หมวด ๔

การใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนงบประมาณรายจ่าย

การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร

ข้อ ๒๒ การใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ต้องเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หน่วยรับงบประมาณต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส คำนึงถึงคุณค่าและประหยัด และคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการดำเนินการด้วย

ข้อ ๒๓ งบประมาณรายจ่ายที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายให้ใช้จ่ายตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

(๑) งบประมาณรายจ่ายแผนงานยุทธศาสตร์ ให้ใช้สำหรับดำเนินการกิจที่ได้รับมอบหมายในเชิงนโยบาย

(๒) งบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ ให้ใช้จ่ายตามภารกิจของหน่วยรับงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนงานบูรณาการ

(๓) งบประมาณรายจ่ายแผนงานพื้นฐาน ให้ใช้สำหรับการบริหารงานตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยรับงบประมาณ

(๔) งบประมาณรายจ่ายแผนงานบุคลากรภาครัฐ ให้ใช้สำหรับการบริหารงานบุคลากรภาครัฐ

(๕) งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน ให้นำไปจ่ายแก่เงินทุนหมุนเวียนตามวงเงินที่กำหนดในการอนุมัติเงินจัดสรร

(๖) งบประมาณรายจ่ายแผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ ให้ใช้สำหรับชำระต้นเงินกู้ ดอกเบี้ยเงินกู้ หรือค่าใช้จ่ายในการบริหารหนี้ ตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะ หรือแผนการบริหารหนี้ของหน่วยรับงบประมาณ

(๗) งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง และงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย ให้เบิกจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังและเงินทุนสำรองจ่ายตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๒๔ การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะครุภัณฑ์ การสำรวจ ออกแบบรูปรายการก่อสร้างโดยละเอียด การกำหนดจำนวนเนื้อที่ของที่ดิน สถานที่ตั้ง และราคา ตลอดจนการดำเนินการจัดหาให้หัวหน้าหน่วยรับงบประมาณรับผิดชอบควบคุมดูแลให้การจัดหาครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างเป็นไปตามความจำเป็น เหมาะสม อย่างโปร่งใส คัดค้านและประหยัด รวมทั้งเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐานของทางราชการอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่หน่วยรับงบประมาณมีความจำเป็นต้องโอนงบประมาณรายจ่าย โอนเงินจัดสรรหรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ให้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ เพิ่มคุณภาพการให้บริการ พัฒนาบุคลากร พัฒนาเทคโนโลยี จะต้องแสดงเหตุผลความจำเป็น หรือความเหมาะสมได้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชน ความประหยัด ความคุ้มค่า ความโปร่งใส รวมทั้งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ และเป้าหมายการให้บริการกระทรวงด้วย

ข้อ ๒๖ การโอนงบประมาณรายจ่าย หรือการโอนเงินจัดสรรจากแผนหนึ่งไปตั้งจ่ายในแผนงานอื่น ให้กระทำได้เฉพาะการโอนระหว่างแผนงานพื้นฐาน หรือระหว่างแผนยุทธศาสตร์ หรือระหว่างแผนงานพื้นฐาน และแผนงานยุทธศาสตร์ ภายในหน่วยรับงบประมาณเดียวกัน โดยให้ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๗ การโอนเงินจัดสรร และหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรที่ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาเบิกจ่ายเงินจากคลังให้ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณก่อน

ข้อ ๒๘ นอกจากกรณีที่กำหนดในข้อ ๒๓ ข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗ การใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรจากผลผลิต หรือโครงการใดๆ ไปตั้งจ่ายในผลผลิต หรือโครงการอื่นๆ ภายในแผนงานเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเงินจัดสรร สำนักงบประมาณ รายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ และงบประมาณรายจ่ายบูรณาการให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ที่สำนักงบประมาณกำหนด

ข้อ ๒๙ กรณีที่หลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ที่สำนักงบประมาณกำหนดตามข้อ ๒๘ กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณสามารถโอนเงินจัดสรรหรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรรายการใดได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ

เมื่อหน่วยรับงบประมาณดำเนินการโอนเงินจัดสรร และหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรรายการใดแล้ว ให้จัดส่งรายงานการโอนเงินจัดสรร และหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ตามแบบที่สำนักงบประมาณกำหนด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการโอนเงินจัดสรร และหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ซึ่งต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นที่ได้โอนเงินจัดสรร และหรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรนั้นด้วย และสำนักงบประมาณจะเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อสาธารณะโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์

หมวด ๕

การบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ข้อ ๓๐ สำนักงบประมาณจะอนุมัติเงินจัดสรรงบกลางให้กรมบัญชีกลาง ตามวงเงินที่ระบุในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย เพื่อหน่วยรับงบประมาณขอเบิกจ่ายกับกรมบัญชีกลางได้ตามจำนวนที่ต้องจ่ายจริง สำหรับงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ
 - (๒) เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ
 - (๓) เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ
 - (๔) เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ
 - (๕) เงินสมทบของลูกจ้างประจำ
 - (๖) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ
 - (๗) ค่าใช้จ่ายในการปรับเงินค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ
 - (๘) ค่าใช้จ่ายชดเชยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
- รายการตาม (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้เบิกจ่ายโดยตรง ส่วนรายการตาม (๓)

ให้โอนไปตั้งจ่ายในงบประมาณรายจ่ายงบกลางของหน่วยรับงบประมาณ

ข้อ ๓๑ หน่วยรับงบประมาณใดมีความจำเป็นต้องขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการใด นอกจากรายการตามข้อ ๓๐ ให้ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ โดยให้แสดงเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่าย รายละเอียดและจำนวนงบประมาณที่จะขอใช้ และยื่นคำขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายงบกลาง พร้อมกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายเดือน พร้อมทั้งระบุสำนักเบิกที่จะเบิกจ่ายด้วย

ข้อ ๓๒ การยื่นคำขอของงบประมาณรายจ่ายงบกลางนอกจากรายการตามข้อ ๓๐ เพื่อสมทบใช้ในแผนงานบูรณาการ ให้หน่วยรับงบประมาณเสนอขอความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการผ่านหน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลัก เมื่อผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณส่งคำขออนุมัติเงินจัดสรรต่อสำนักงบประมาณ

ข้อ ๓๓ นอกเหนือจากที่กำหนดในหมวดนี้ การใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรร หรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรที่สำนักงบประมาณกำหนดตามข้อ ๒๔ โดยอนุโลมเว้นแต่มีระเบียบที่สำนักงบประมาณกำหนดไว้เฉพาะ

งบประมาณรายจ่ายงบกลางที่หน่วยรับงบประมาณได้รับจัดสรร เมื่อได้นำไปใช้จ่ายบรรลุวัตถุประสงค์แล้ว หรือดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแล้วมีงบประมาณเหลือจ่าย หรือคาดการณ์ได้แน่ชัดแล้วว่าจะเหลือจ่ายให้นำส่งคืนสำนักงบประมาณภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบยอดงบประมาณเหลือจ่ายดังกล่าว

หมวด ๖

การประเมินผลและการรายงาน

ข้อ ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล ให้หน่วยรับงบประมาณรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณกำหนด โดยให้จัดทำรายงาน ดังนี้

(๑) รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือตามที่ได้ตกลงกับสำนักงานประมาณ ภายใต้แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข เมื่อสิ้นระยะเวลาในแต่ละไตรมาส ภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นไตรมาส

(๒) รายงานประจำปีที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศโดยมีค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน จัดส่งสำนักงานประมาณภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

(๓) รายงานการปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้งบประมาณรายจ่ายและการโอนเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร

ข้อ ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนงานบูรณาการ ให้หน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลัก จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของแผนงานบูรณาการตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ หรือตามที่ได้ตกลงกับสำนักงานประมาณ ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานประมาณกำหนด จัดส่งให้สำนักงานประมาณภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นไตรมาส

ข้อ ๓๖ สำนักงานประมาณจะใช้ผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประกอบการพิจารณาจัดทำงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณต่อไปด้วย

ข้อ ๓๗ สำนักงานประมาณจะรวบรวมรายงานตามข้อ ๓๔ และข้อ ๓๕ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคจากการใช้งบประมาณรายจ่าย เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่หน่วยรับงบประมาณใดไม่ปรับปรุงแก้ไข หรือจัดทำรายงานตามระยะเวลาที่กำหนด สำนักงานประมาณจะรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรีที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับงบประมาณ หรือผู้รักษากฎหมาย แล้วแต่กรณี

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๘ บรรดาหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่ได้กำหนดไว้แล้ว ก่อนการประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้คงใช้ปฏิบัติต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้จนกว่าจะได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) **เดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา**

(นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา)

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

(สำเนา)

หลักเกณฑ์

ว่าด้วยการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร

พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๘ ของระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณจึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์นี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๓ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการใช้งบประมาณรายจ่าย ให้จำแนกประเภทรายจ่ายเป็นหางบรายจ่าย ดังนี้

(๑) งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคลากรภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ

(๒) งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค

(๓) งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

(๔) งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ เอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึงเงินอุดหนุนสถาบันพระมหากษัตริย์ และการศาสนา ตลอดจนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้ได้รับงบประมาณเป็นเงินอุดหนุน

งบเงินอุดหนุนมี ๒ ประเภท ได้แก่

ก. เงินอุดหนุนทั่วไป หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ

ข. เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการและตามรายละเอียดที่สำนักงานงบประมาณกำหนด

รายจ่ายงบเงินอุดหนุนรายการใดจะเป็นรายจ่ายประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานงบประมาณกำหนด

(๕) งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใดงบรายจ่ายหนึ่ง รวมถึงรายจ่าย ดังนี้

ก. เงินราชการลับ

ข. เงินค่าปรับที่จ่ายคืนให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง

ค. ค่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษา วิจัย ประเมินผล หรือพัฒนาระบบต่างๆ ซึ่งมีใช้เพื่อการจัดหาหรือปรับปรุงครุภัณฑ์ ที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง

ง. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว

จ. รายจ่ายเพื่อชำระหนี้เงินกู้

ฉ. ค่าใช้จ่ายสำหรับกองทุน หรือเงินทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นภายในหน่วยรับประมาณ

ช. รายการที่สำนักงานงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ เป็นกรณีไป

ข้อ ๔ งบประมาณรายจ่ายที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย สำนักงานงบประมาณจะอนุมัติเงินจัดสรรให้เป็นงบรายจ่ายใดๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการใช้ งบประมาณรายจ่าย ดังนี้

(๑) งบประมาณรายจ่ายแผนงานพื้นฐาน งบประมาณรายจ่ายแผนงานยุทธศาสตร์ และ งบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ จัดสรรเป็นงบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น

(๒) งบประมาณรายจ่ายแผนงานบุคลากรภาครัฐ จัดสรรเป็นงบบุคลากร งบดำเนินงาน และ งบเงินอุดหนุน

(๓) งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน จัดสรรเป็นงบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น

(๔) งบประมาณรายจ่ายแผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดเชย เงินคงคลัง และ งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดเชยเงินทุนสำรองจ่าย จัดสรรเป็นงบรายจ่ายอื่น

ข้อ ๕ การใช้งบประมาณรายจ่ายแต่ละงบรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติเงินจัดสรร หรือจากการโอน เงินจัดสรร หรือจากการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) งบบุคลากร ให้ใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ที่สำนักงานงบประมาณกำหนดว่าเป็นรายจ่าย ในงบรายจ่ายนี้ และให้ถัวจ่ายกันได้ในงบรายจ่ายเดียวกันและอยู่ภายใต้แผนงานเดียวกัน

(๒) งบดำเนินงาน ให้ใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ที่กำหนดว่าเป็นรายจ่ายในงบรายจ่ายนี้ และ ให้ถัวจ่ายกันได้ภายใต้แผนงานเดียวกัน เว้นแต่รายจ่ายลักษณะค่าสาธารณูปโภคให้นำไปถัวจ่ายเป็นรายจ่าย ในลักษณะอื่นเมื่อไม่มีหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระ

(๓) งบลงทุน ให้ใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ที่กำหนดว่าเป็นรายจ่ายในงบรายจ่ายนี้

(๔) งบเงินอุดหนุน ให้ใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ที่กำหนดว่าเป็นรายจ่ายในงบรายจ่ายนี้ ดังนี้

ก. ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป ให้ใช้จ่ายตามรายการและจำนวนเงินที่กำหนด

ข. ประเภทเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ให้ใช้จ่ายตามรายการ จำนวนเงินและรายละเอียดอื่นใด ที่กำหนด และให้นำความใน (๑) (๒) และ (๓) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) งบรายจ่ายอื่น ให้ใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ที่กำหนดว่าเป็นรายจ่ายในงบรายจ่ายนี้ ตามรายการ และจำนวนเงินที่กำหนด และให้นำความใน (๑) (๒) และ (๓) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงประเภทงบรายจ่าย เพื่อให้ถูกต้องตามการจำแนกประเภทรายจ่าย ที่กำหนดในข้อ ๓ ให้กระทำได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณ

ข้อ ๖ งบประมาณรายจ่ายตามเอกสารประกอบกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายที่ได้ปรับปรุง ตามผลการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว กรณีที่ระบุเงินนอกงบประมาณไว้สำหรับผลิตหรือโครงการใด เมื่อสำนักงานงบประมาณอนุมัติเงินจัดสรรแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณพิจารณำเงินนอกงบประมาณ ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยรับงบประมาณเพื่อสมทบกับเงินจัดสรรที่ได้รับเพื่อดำเนินการให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของผลิตหรือโครงการดังกล่าว

กรณีเป็นรายการในงบลงทุน และเอกสารประกอบกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายระบุ จำนวนเงินนอกงบประมาณสำหรับรายการใด ให้หน่วยรับงบประมาณพิจารณำเงินนอกงบประมาณ ตามอำนาจหน้าที่เพื่อสมทบกับเงินจัดสรรตามจำนวนเงินนอกงบประมาณที่ระบุสำหรับรายการนั้น แต่หาก จะใช้เงินนอกงบประมาณสมทบเกินกว่าจำนวนเงินตามเอกสารงบประมาณให้ขอทำความตกลงกับสำนัก งบประมาณก่อน

ข้อ ๓/ นอกเหนือจากที่กำหนดตามข้อ ๖ กรณีที่หน่วยรับงบประมาณจะใช้เงินนอกงบประมาณสมทบกับเงินจัดสรร ให้ขอทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณก่อน ยกเว้นกรณีนำไปสมทบกับเงินจัดสรรเป็นค่าใช้จ่าย ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้เงินกู้ หรือดอกเบี้ยเงินกู้ และค่าใช้จ่ายตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

(๒) รายการครุภัณฑ์ที่มีวงเงินต่อหน่วยต่ำกว่าหนึ่งล้านบาท หรือค่าสิ่งก่อสร้างที่มีวงเงินต่อหน่วยต่ำกว่าสิบล้านบาทตามลำดับ โดยสมทบได้ไม่เกินร้อยละสิบ

(๓) ค่าใช้จ่ายในงบบุคลากร และงบดำเนินงาน

การอนุญาตให้หน่วยรับงบประมาณใช้เงินนอกงบประมาณสมทบงบบุคลากรตาม (๓) กรณีเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับอัตราบุคลากรตั้งใหม่ ไม่ถือว่าการใช้เงินนอกงบประมาณสมทบนั้นเป็นข้อผูกพันว่าสำนักงานงบประมาณได้ให้ความเห็นชอบหรือความยินยอมที่จะจัดสรรงบประมาณสำหรับอัตราตั้งใหม่ให้ต่อไป

ข้อ ๔ กรณีมีความจำเป็นเพื่อจัดทำผลผลิตหรือโครงการให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หัวหน้าหน่วยรับงบประมาณอาจโอนเงินจัดสรรหรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ภายใต้แผนงาน ผลผลิต หรือโครงการเดียวกันได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติจากสำนักงานงบประมาณ ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(๑) ต้องมิใช่การโอนเงินจัดสรร หรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร จากรายจ่ายในงบบุคลากร รายการค่าครุภัณฑ์ที่มีวงเงินต่อหน่วยตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป รายการค่าที่ดิน รายการสิ่งก่อสร้างที่มีวงเงินต่อหน่วยตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป หรือรายการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ

(๒) ต้องไม่นำไปกำหนดเป็นอัตราบุคลากรตั้งใหม่ รายการค่าจัดหาครุภัณฑ์ยานพาหนะ รายการค่าครุภัณฑ์ที่มีวงเงินต่อหน่วยตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป รายการค่าที่ดิน รายการค่าสิ่งก่อสร้างที่มีวงเงินต่อหน่วยตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และต้องไม่เป็นการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ

กรณีมีเงินจัดสรรเหลือจ่ายจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ หรือจากการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว หัวหน้าหน่วยรับงบประมาณอาจโอนเงินจัดสรรหรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรดังกล่าว ไปใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ภายใต้แผนงานผลผลิตหรือโครงการเดียวกัน และภายใต้เงื่อนไขตาม (๒) ได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติจากสำนักงานงบประมาณ

ข้อ ๕ ในกรณีที่หน่วยรับงบประมาณได้รับอนุมัติจัดสรรงบประมาณสำหรับรายการค่าครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่มีใช้รายการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ หากผลการจัดซื้อจัดจ้างสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร หัวหน้าหน่วยรับงบประมาณอาจโอนเงินจัดสรรจากรายการอื่น ภายใต้แผนงานเดียวกัน หรือนำเงินนอกงบประมาณไปเพิ่มวงเงินรายการค่าครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างนั้นได้ไม่เกินร้อยละสิบของวงเงินที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

รายการตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่เงินจัดสรรได้รวมรายการค่าครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างหลายหน่วยไว้ในรายการเดียวกัน ให้ถือว่าครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างหนึ่งหน่วยเป็นหนึ่งรายการ

ข้อ ๑๐ การอนุมัติเงินจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง สำนักงานงบประมาณจะอนุมัติเงินจัดสรรเป็นงบรายจ่ายใดๆ ตามที่กำหนดในข้อ ๓ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายแต่ละกรณี

ทั้งนี้ ให้นำความตามข้อ ๕ ข้อ ๓ ข้อ ๘ และข้อ ๙ มาใช้กับการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรและการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลางด้วย ยกเว้นการโอนเงินจัดสรร และเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

ข้อ ๑๑ การโอนเงินจัดสรร และหรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ใน หลักเกณฑ์นี้ ให้ขอทำความตกลงกับสำนักงานประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) **เดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา**

(นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา)

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

(สำเนา)

ระเบียบ

ว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ
และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การบริหารงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากร เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยสามารถโอนงบประมาณรายจ่ายที่หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถใช้จ่ายหรือ ก่อหนี้ผูกพันให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หรืองบประมาณรายจ่าย ที่หมดความจำเป็น ไปตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณอื่นภายใต้แผนงานบูรณาการ เดียวกัน หรือภายใต้แผนงานบุคลากรภาครัฐได้

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และ งบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้ในแผนงาน บูรณาการตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

“งบประมาณรายจ่ายบุคลากร” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้ในแผนงานบุคลากร ภาครัฐตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

“ผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ” หมายความว่า ผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็น ประธานคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับแผนงานบูรณาการ ไว้เป็นการเฉพาะ

“หน่วยงานเจ้าภาพ” หมายความว่า หน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำ งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับแก่งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับ หน่วยรับงบประมาณ ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๒) องค์การมหาชนหรือหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เป็นเงินอุดหนุน

(๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๕ งบประมาณรายจ่ายบูรณาการหรืองบประมาณรายจ่ายบุคลากรที่ตั้งไว้สำหรับหน่วยรับ งบประมาณใด จะโอนไปตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณอื่นภายใต้แผนงานบูรณาการเดียวกัน หรือภายใต้แผนงานบุคลากรภาครัฐได้เฉพาะในกรณีที่หน่วยรับงบประมาณใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันไม่เป็นไป ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการเห็นชอบจากสำนักงานงบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงงบประมาณที่เหลือจากการใช้จ่ายหรือดำเนินงาน บรรลุวัตถุประสงค์ของรายการที่ได้รับจัดสรรแล้ว และยังไม่ได้นำไปใช้จ่ายหรือก่องหนผู้กัณรายการใหม่ด้วย

ข้อ ๖ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจกำหนด วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการโอนงบประมาณภายใต้ระเบียบนี้ได้ตามความจำเป็น กับให้มีอำนาจวินิจฉัยปัญหา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ

ข้อ ๗ เมื่อสิ้นไตรมาสที่สองของปีงบประมาณ ให้สำนักงานงบประมาณตรวจสอบผลการใช้จ่าย งบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ หากปรากฏว่ามีงบประมาณรายจ่ายบูรณาการในกรณีตามที่กำหนดไว้ ในข้อ ๕ ให้สำนักงานงบประมาณแจ้งให้หน่วยรับงบประมาณทราบและตรวจสอบข้อมูลโดยเร็ว

ข้อ ๘ เมื่อได้รับแจ้งจากสำนักงานงบประมาณตามข้อ ๗ ให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีงบประมาณที่ใช้จ่ายหรือก่องหนผู้กัณไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการ ใช้จ่ายงบประมาณ ให้รายงานต่อหน่วยงานเจ้าภาพภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่เห็นว่า งบประมาณรายการใดยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการต่อไป ให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นไว้ในรายงานนั้นด้วย และให้หน่วยรับงบประมาณส่งสำเนารายงานดังกล่าวให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาเสนอความเห็น เพื่อประกอบ การพิจารณาของหน่วยงานเจ้าภาพด้วย ทั้งนี้ หากหน่วยงานเจ้าภาพเห็นควรให้หน่วยรับงบประมาณใช้จ่าย งบประมาณดังกล่าวต่อไปได้ ให้หน่วยรับงบประมาณเร่งดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่าย งบประมาณต่อไป แต่หากเห็นควรให้หน่วยรับงบประมาณระงับการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อนำงบประมาณ โอนไปให้หน่วยงานอื่น ให้หน่วยงานเจ้าภาพเสนอผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการพิจารณา

(๒) กรณีเป็นงบประมาณเหลือจ่าย ให้หน่วยรับงบประมาณชี้แจงความประสงค์ที่จะนำ งบประมาณไปใช้จ่ายโดยชี้แจงเหตุผล ความจำเป็น และรายละเอียดค่าใช้จ่าย ต่อหน่วยงานเจ้าภาพ และ ให้หน่วยรับงบประมาณส่งสำเนารายงานดังกล่าวให้สำนักงานงบประมาณทราบ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็น ประกอบการพิจารณาของหน่วยงานเจ้าภาพด้วย ทั้งนี้ หากหน่วยงานเจ้าภาพพิจารณาเห็นควรให้หน่วยรับ งบประมาณใช้จ่ายงบประมาณเหลือจ่ายดังกล่าว ให้หน่วยรับงบประมาณเสนอสำนักงานงบประมาณเพื่อพิจารณา อนุมัติโอนหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณต่อไป แต่หากไม่เห็นควรให้หน่วยรับงบประมาณนำงบประมาณ เหลือจ่ายไปใช้จ่าย ให้สำนักงานงบประมาณปรับลดเงินจัดสรรงบประมาณเหลือจ่ายดังกล่าว

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการพิจารณารายงานของหน่วยงานเจ้าภาพ ตามข้อ ๘ แล้ว เห็นควรให้หน่วยรับงบประมาณใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวต่อไปได้ ให้หน่วยรับงบประมาณ เร่งดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ แต่หากผู้มีอำนาจกำกับแผนงาน บูรณาการเห็นควรให้หน่วยรับงบประมาณระงับการใช้จ่ายงบประมาณรายการใด ให้สำนักงานงบประมาณ ปรับลดเงินจัดสรรของหน่วยรับงบประมาณต่อไป ทั้งนี้ หากมีงบประมาณรายจ่ายบูรณาการที่สำนักงานงบประมาณ ยังมีได้อนุมัติเงินจัดสรรให้ระงับการอนุมัติเงินจัดสรรงบประมาณรายการนั้น

ข้อ ๑๐ หน่วยรับงบประมาณใดที่มีความจำเป็นต้องขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ จากหน่วยรับงบประมาณอื่นเพื่อดำเนินการตามแผนงานบูรณาการที่ไม่ก่อให้เกิดรายการก่องหนผู้กัณ

ข้ามปีงบประมาณ ให้ยื่นคำขอรับการจัดสรรงบประมาณต่อผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ โดยให้เสนอไปยังหน่วยงานเจ้าภาพ พร้อมชี้แจงเหตุผล ความจำเป็น และรายละเอียดค่าใช้จ่าย ตลอดจนความพร้อมที่จะดำเนินการ และให้หน่วยงานเจ้าภาพพิจารณาเหตุผล ความจำเป็น ความพร้อมในการดำเนินการ รวมทั้งความเหมาะสมของโครงการหรือรายการเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ ทั้งนี้ การยื่นคำขอรับการจัดสรรงบประมาณให้กระทำได้เมื่อสิ้นไตรมาสที่สองของปีงบประมาณแล้ว

ให้หน่วยรับงบประมาณส่งสำเนาคำขอรับการจัดสรรงบประมาณตามวรรคหนึ่งให้แก่สำนักงานงบประมาณเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ โดยให้เสนอความเห็นไปยังหน่วยงานเจ้าภาพ พร้อมทั้งจำนวนเงินที่ได้ปรับลดเงินจัดสรรหรือระงับการอนุมัติเงินจัดสรรไว้ตามข้อ ๘ และข้อ ๙ ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่อาจโอนไปให้หน่วยงานที่ขอรับการจัดสรรได้

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าภาพจะขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ให้แจ้งสำนักงานงบประมาณเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการตามที่กำหนดในวรรคสองก่อน แล้วจึงเสนอคำขอรับการจัดสรรงบประมาณพร้อมทั้งความเห็นของสำนักงานงบประมาณต่อผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ

ข้อ ๑๑ เมื่อผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการอนุมัติหลักการแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณส่งรายละเอียดค่าใช้จ่ายพร้อมทั้งจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณส่งให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

เมื่อสำนักงานงบประมาณให้ความเห็นชอบแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณแล้ว ให้โอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการจากหน่วยรับงบประมาณที่ได้ปรับลดเงินจัดสรร หรือระงับการอนุมัติเงินจัดสรรไว้ตามข้อ ๘ และข้อ ๙ ไปให้แก่หน่วยรับงบประมาณที่ขอรับเงินจัดสรรตามความเหมาะสมเมื่อดำเนินการโอนงบประมาณแล้ว ให้แจ้งผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการทราบ

ข้อ ๑๒ งบประมาณรายจ่ายบูรณาการที่สำนักงานงบประมาณได้ปรับลดเงินจัดสรร หรือระงับการอนุมัติเงินจัดสรรของหน่วยรับงบประมาณใดไว้ตามข้อ ๙ หากมิได้โอนไปให้หน่วยรับงบประมาณอื่น ให้สำนักงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณคืนแก่หน่วยรับงบประมาณเดิม

หมวด ๒

การโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากร

ข้อ ๑๓ ภายหลังสิ้นเดือนพฤษภาคม ให้สำนักงานงบประมาณและหน่วยรับงบประมาณร่วมกันตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ หากปรากฏว่ามีงบประมาณรายจ่ายบุคลากรในกรณีตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ สำนักงานงบประมาณอาจปรับลดเงินจัดสรรหรือปรับลดงบประมาณรายจ่ายที่ยังมิได้อนุมัติเงินจัดสรร เพื่อโอนให้หน่วยรับงบประมาณอื่นที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแผนงานบุคลากรภาครัฐไม่เพียงพอต่อไป

ข้อ ๑๔ หน่วยรับงบประมาณใดที่มีความจำเป็นต้องขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรจากหน่วยรับงบประมาณอื่น ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานงบประมาณพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผล ความจำเป็นและรายละเอียดค่าใช้จ่ายตามแบบที่สำนักงานงบประมาณกำหนด ทั้งนี้ การยื่นคำขอรับการจัดสรรงบประมาณให้กระทำได้เมื่อสิ้นไตรมาสที่สามของปีงบประมาณแล้ว

ข้อ ๑๕ เมื่อสำนักงานประมาณตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณตามข้อ ๑๓ และความจำเป็นในการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณตามข้อ ๑๔ แล้ว กรณีมีความจำเป็นต้องโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรจากหน่วยรับงบประมาณใดไปให้หน่วยรับงบประมาณอื่น ให้สำนักงานประมาณพิจารณาโอนงบประมาณภายในกระทรวงเดียวกันก่อน แล้วจึงพิจารณาโอนงบประมาณให้หน่วยรับงบประมาณต่างกระทรวงในลำดับถัดไป และเมื่อโอนงบประมาณแล้ว ให้สำนักงานประมาณแจ้งให้หน่วยรับงบประมาณที่ปรับลดเงินจัดสรรหรือปรับลดงบประมาณรายจ่ายทราบในโอกาสแรก

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เดชาภิวัดน์ ณ สงขลา

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๙๑ ง ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

ขั้นตอนการดำเนินการ

ตามระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ
และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๒

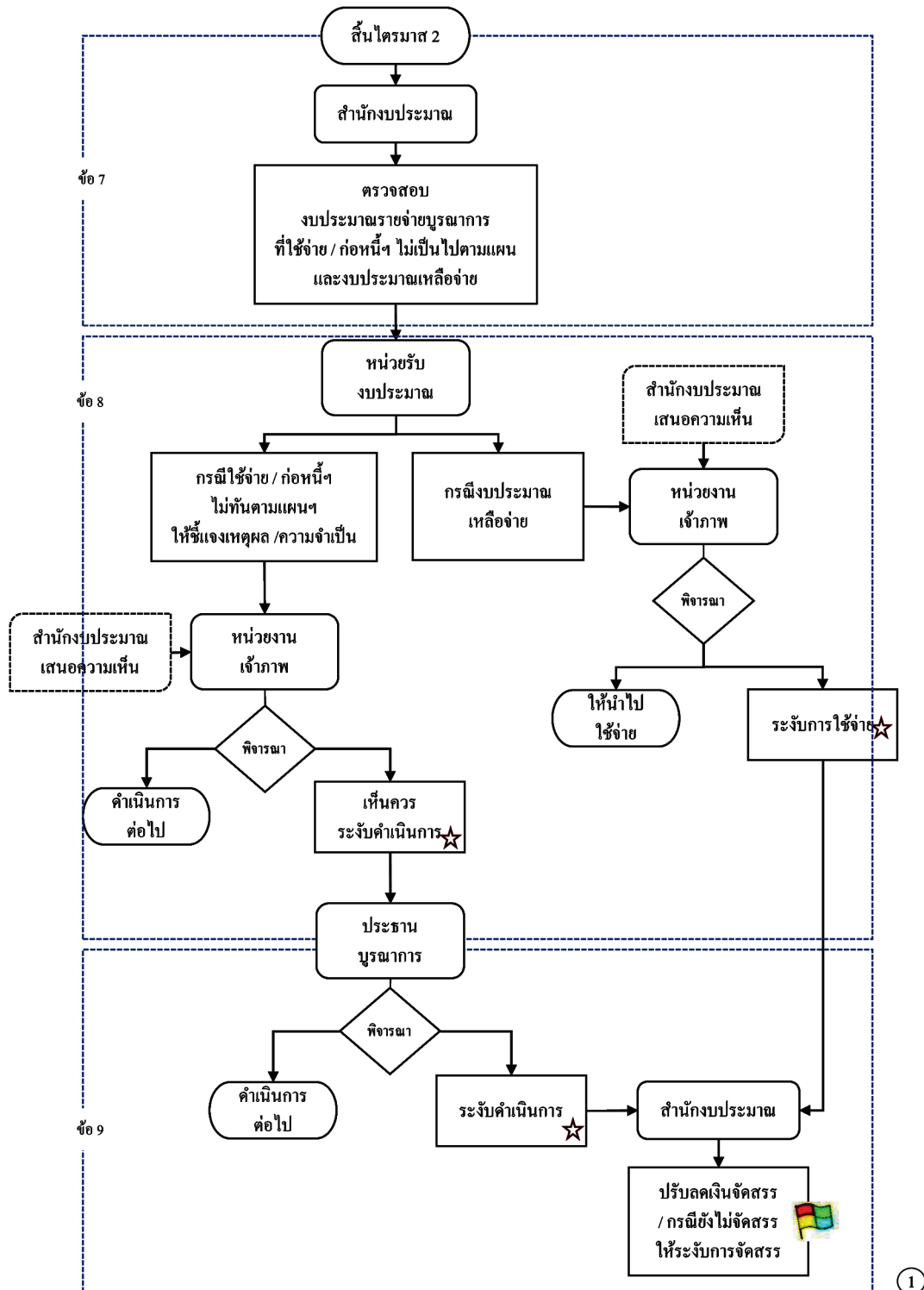
ระเบียบนี้ ไม่ใช่บังคับ กับเงินอุดหนุนทั่วไปที่จัดสรรให้แก่

- หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ
องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
- องค์การมหาชนหรือหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายกำหนด
ให้ใช้งบประมาณเป็นเงินอุดหนุน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

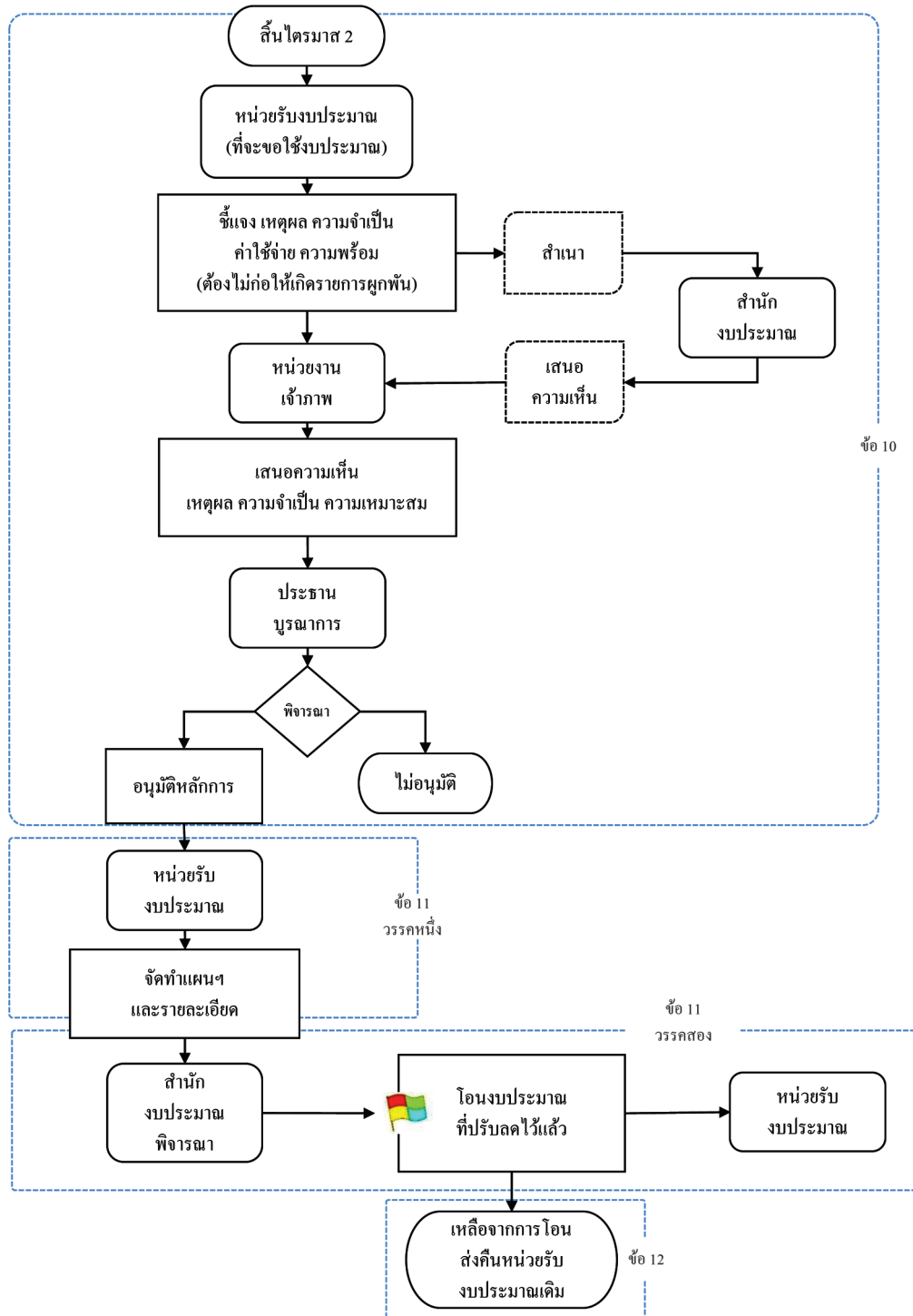
งบประมาณที่จะนำมาโอน ได้แก่

- งบประมาณที่หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถใช้จ่ายหรือก่องหนผู้กผัน
ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- งบประมาณเหลือจ่าย

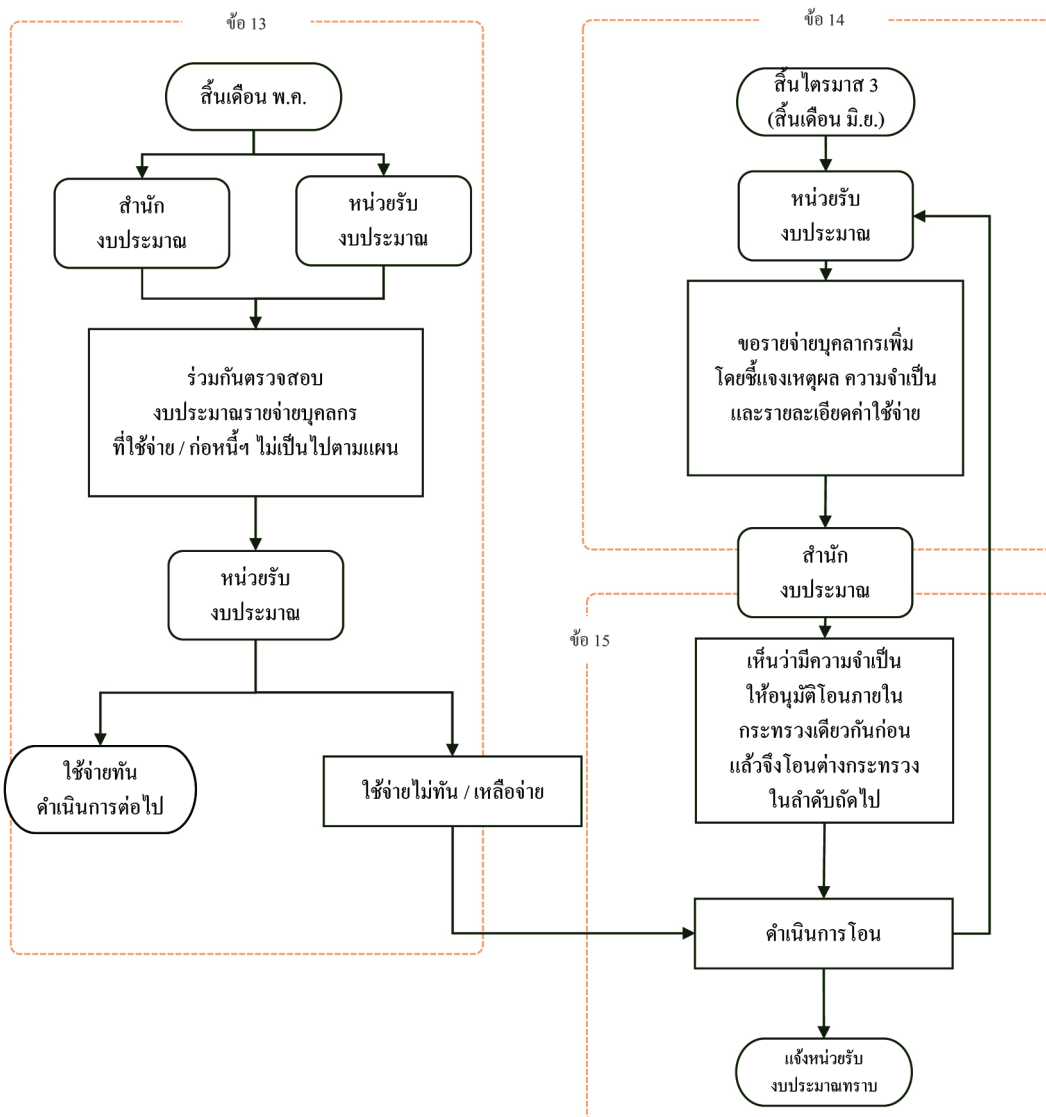
การโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ระหว่างหน่วยรับงบประมาณ

การโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ระหว่างหน่วยรับงบประมาณ (ต่อ)

การโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากร ระหว่างหน่วยรับงบประมาณ

(สำเนา)
ระเบียบ
ว่าด้วยการก่อกำหนดผู้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรมีระเบียบสำหรับการบริหารงบประมาณรายจ่ายรายการก่อกำหนดผู้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการก่อกำหนดผู้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติรายการและวงเงินก่อกำหนดผู้ผูกพันข้ามปีงบประมาณแล้วให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการสร้างครุภัณฑ์ ที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้าง ให้เสนอผลการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการแล้วต่อสำนักงานงบประมาณเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบความเหมาะสมของราคาก่อนทำสัญญาผูกพัน เว้นแต่เป็นรายการที่สำนักงานงบประมาณได้เคยให้ความเห็นชอบความเหมาะสมของราคาไว้แล้ว

(๒) ในกรณีที่เป็นการก่อกำหนดผู้ผูกพันซึ่งเป็นรายจ่ายประจำในงบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน หรืองบรายจ่ายอื่น ให้ดำเนินการก่อกำหนดผู้ผูกพันภายในวงเงินที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข หรือวิธีปฏิบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด รวมทั้งกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมาตรฐานของทางราชการ โดยให้คำนึงถึงความคุ้มค่าและประหยัด

ข้อ ๕ การเสนอให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาความเหมาะสมของราคาตามข้อ ๔ สำหรับรายการครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ไม่ว่าจะเบิกจ่ายในงบรายจ่ายใด ให้หน่วยรับงบประมาณเสนอรายละเอียดประกอบ ดังต่อไปนี้

(๑) รายการครุภัณฑ์แต่ละรายการ ให้ระบุราคากลางและคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละรายการที่กำหนดไว้

(๒) รายการที่ดิน ให้ระบุราคากลางที่กำหนดไว้ เนื้อที่ของที่ดินและแผนผังสังเขปของที่ดินแต่ละรายการ จังหวัด อำเภอ และตำบล ซึ่งเป็นที่ตั้งของที่ดิน รวมทั้งราคากลางของที่ดินซึ่งกรมที่ดินเป็นผู้ประเมินการ ราคาที่ดินที่ซื้อขายกันในตลาดในบริเวณและเวลาใกล้เคียง และราคาที่ดินซึ่งทางราชการประเมินเพื่อเสียภาษี

(๓) รายการก่อสร้าง ให้ระบุประเภทของสิ่งก่อสร้าง ราคากลางที่กำหนดไว้ แบบรูปและรายการก่อสร้าง หรือรายละเอียดอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาของสำนักงานงบประมาณ เช่น ขนาดหรือเนื้อที่ของอาคารที่จะก่อสร้าง เว้นแต่สิ่งก่อสร้างนั้นๆ เป็นสิ่งก่อสร้างที่สำนักงานงบประมาณได้กำหนดแบบแปลนมาตรฐานขึ้นไว้ หรือหน่วยรับงบประมาณได้กำหนดแบบแปลนมาตรฐานซึ่งได้รับความเห็นชอบของสำนักงานงบประมาณแล้ว ไม่ต้องส่งแบบรูปและรายการก่อสร้างให้สำนักงานงบประมาณ

ข้อ ๖ เมื่อได้รับความเห็นชอบเกี่ยวกับความเหมาะสมของราคาจากสำนักงานงบประมาณแล้วให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการทำสัญญาก่อตั้งผู้ผูกพันตามวงเงินและรายละเอียดที่สำนักงานงบประมาณกำหนด

วงเงินและรายละเอียดที่สำนักงานประมาณได้ให้ความเห็นชอบแล้วจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้
เว้นแต่ได้ทำความตกลงกับสำนักงานประมาณ

ข้อ ๓/ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรายการ วงเงิน ระยะเวลา หรือรายละเอียด
ของรายการก่อนนี้ผู้กผันข้ามปีงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้หน่วยรับงบประมาณ
ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของรายการโดยไม่เพิ่มวงเงินก่อนนี้ผู้กผันให้ทำความตกลง
กับสำนักงานประมาณ

(๒) การขยายระยะเวลาก่อนนี้ผู้กผันโดยไม่เพิ่มวงเงินก่อนนี้ผู้กผัน ให้เสนอขออนุมัติต่อ
รัฐมนตรีเจ้าสังกัด และรายงานสำนักงานประมาณทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

(๓) การเปลี่ยนแปลงรายการหรือการเพิ่มวงเงินก่อนนี้ผู้กผันเกินวงเงินที่คณะรัฐมนตรี
อนุมัติ ให้เสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี โดยต้องส่งผลการจัดซื้อจัดจ้างหรือรายละเอียดอื่นใดที่เกี่ยวข้อง
ให้สำนักงานประมาณพิจารณาเพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ทั้งนี้ การขอ
เพิ่มวงเงินที่ต้องขยายระยะเวลาก่อนนี้ผู้กผันให้เสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีในคราวเดียวกัน

ให้สำนักงานประมาณกำหนดหลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรายละเอียด
ของรายการก่อนนี้ผู้กผันตาม (๑) รวมทั้งการบริหารวงเงินงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับรายการ
ก่อนนี้ผู้กผันข้ามปีได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๔ การขออนุมัติเงินจัดสรรและการใช้รายจ่ายตามระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วย
การบริหารงบประมาณโดยอนุโลม

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัย
ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๙๑ ง ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

ทดแทนคุณ

“ เพราะรักลูกมากกว่าใครในโลกหล้า
 เพราะพระคุณเลิศล้ำฟ้าจะหาไหน
 เพราะสอนให้ประพฤติดีทั้งกายใจ
 ลูกจึงรักแม่กว่าใครทดแทนคุณ ”

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานคำขวัญวันแม่แห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

พระธาตุขามแก่น

ประวัติพระธาตุขามแก่น

วัดเจติยภูมิ บ้านขาม ต.บ้านขาม อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

พระธาตุขามแก่น ตั้งอยู่ที่วัดเจติยภูมิ บ้านขาม หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านขาม อำเภอเมืองขอนแก่น เป็นปูชนียสถานของจังหวัดขอนแก่น บ้านขามเคยเป็นเมืองมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นเวลาประมาณ ๒๐๐๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๕๐๐ ต่อมาเจ้าเมืองสุวรรณภูมิ ชื่อ เพี้ยเมืองแพน (ปัจจุบันคือ จังหวัดร้อยเอ็ด) ได้มาตั้งเมืองขามแก่นที่บ้านขาม พุทธศตวรรษที่ ๕ พระยาหลังเขียว หรือโมริย กษัตริย์เจ้าเมืองโมริย์ (เมืองโมริย์อยู่ในอาณาเขตของประเทศกัมพูชา) สร้างพระธาตุขามแก่น ตั้งอยู่ในวัดเจติยภูมิ ตำบลบ้านขาม ตำนานพระธาตุขามแก่น พระธาตุขามแก่น มีหลายตำนานเล่าขานกันหลาย ดังนี้

● ตำนานที่หนึ่ง

นับแต่การเสด็จดับขันธปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ เมื่อถวายพระเพลิงเสร็จแล้ว พระบรมสารีริกธาตุได้ถูกนำไปประดิษฐานไว้ในที่ต่างๆ คือ พระสารีริกธาตุกระโยงหัว (กะโหลกศีรษะ) พระปฏิมากรรมนำไปไว้บนเทวโลก, พระธาตุเขี้ยวหมากแก (พระเขี้ยวแก้ว) พระอินทร์นำไปไว้บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์, พระธาตุกระดูกด้ามมีด (พระรากขวัญ) พระยานาคนำไปไว้เมืองบาดาลครั้งต่อมาโมริยกษัตริย์เจ้านครโมริย์ (อยู่ในประเทศกัมพูชาปัจจุบัน) ทราบข่าวภายหลัง เพราะอยู่ห่างไกลและเดินทางช้า จึงได้แต่พระอังคารธาตุ (ฝุ่น) แล้วนำไปไว้ที่นครของตน ประมาณพุทธศักราชล่วงมาได้ ๓ ปี พระมหากษัตริย์เจ้า พร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ นำเอาพระอัฐมธาตุ (กระดูกส่วนอก) ไปประดิษฐานไว้ภูมิกำพรา (พระธาตุพนมในปัจจุบัน) พระยาหลังเขียว โมริยกษัตริย์ และพระอรหันต์ยอดแก้ว, พระอรหันต์รังษี, พระอรหันต์คันที และไม่ปรากฏชื่ออีก ๖ องค์

จึงเดินทางพร้อมอัญเชิญเอาพระอังคารธาตุเพื่อไปบรรจุไว้ในพระธาตุพนมด้วย ระหว่างทางได้มาถึงพื้นที่แห่งหนึ่ง (ที่ตั้งของพระธาตุขามแก่นในปัจจุบัน) มีพื้นที่พื้นที่ดอน ราบเรียบ มีห้วยสามแยก น้ำไหลผ่านรอบดอน และมีต้นมะขามใหญ่ที่ตายแล้วเหลือแต่แก่นอยู่ต้นหนึ่งขณะนั้นเป็นเวลาพลบค่ำพอดี ประกอบกับพื้นที่มีความเหมาะสมจึงได้พักแรมที่นี่ และนำเอาพระอังคารธาตุไปวางพักไว้บนแก่นของต้นมะขามที่ตายแล้วดังกล่าว พอรุ่งเช้าทั้งคณะก็เดินทางมุ่งหน้าสู่สถานที่ก่อสร้างพระธาตุพนมต่อไป พอไปถึงปรากฏว่าพระธาตุพนมได้สร้างเสร็จแล้ว ไม่สามารถนำพระอังคารธาตุบรรจุลงไปได้อีก จึงจำเป็นต้องนำเอาพระอังคารธาตุนั้นกลับตามเส้นทางเดิม โดยตั้งใจว่าจะนำกลับไปไว้ ที่นครของตนตามเดิม เมื่อมาถึงดอนมะขามซึ่งเคยเป็นที่พักแรม ครั้งก่อน ได้เห็นต้นมะขามใหญ่ที่ล้มตายเหลือแต่แก่นนั้นกลับผลิดอก ออกผลแตกกิ่งก้านสาขามีใบเขียวชะอุ่มแลดูงามตายิ่งนัก จะเป็นด้วยเทพเจ้าสร้างนิมิต หรือด้วยอำนาจอภินิหารของพระอังคารธาตุก็มิอาจรู้ได้ เห็นเป็นอัศจรรย์เช่นนั้นจึงพร้อมกันก่อสร้างพระธาตุครอบต้นมะขาม และบรรจุพระอังคารธาตุของพระเจ้าไวภายในด้วย โดยมีรูปลักษณะดังที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ จึงเรียกชื่อพระธาตุนี้ว่า “พระธาตุขามแก่น” หลังจากการก่อสร้างพระธาตุเสร็จแล้ว พระยาหลังเขียวพร้อมด้วยบริวารได้สร้างบ้านแปลงเมืองอยู่ตรงนี้ และได้สร้างวัดให้เป็นที่พักของพระอรหันต์ทั้ง ๙ องค์ ซึ่งมีวิหาร และพัทธสีมาเคียงคู่กับองค์พระธาตุสืบมา ครั้นกาลล่วงมาพระอรหันต์ทั้ง ๙ องค์ก็ได้ดับขันธปรินิพพาน ชาวเมืองนำเอาอัฐิธาตุของท่านบรรจุไว้ในพระธาตุองค์เล็ก ซึ่งอยู่ด้านทิศตะวันออกของอุโบสถในเวลานี้ ต่อมาประชาชนจึงเรียกพระธาตุองค์ใหญ่ว่า ครูบาทั้งเก้าเจ้ามหาธาตุ ส่วนพระธาตุองค์เล็กเรียกว่า ครูบาทั้งแปด

● ตำนานที่สอง

มีเรื่องราวคล้ายตำนานที่หนึ่ง แต่กล่าวว่าพระอรหันต์ที่อัญเชิญพระอังคารธาตุนั้น มีเพียง ๒ องค์เท่านั้น

● ตำนานที่สาม

แต่เดิม ณ ที่นี้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า ต่อมาเมื่อเริ่มมีชาวบ้านเข้ามาหักร้างถางพง จับจองที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยนั้น ชาวบ้านพบว่ามีตอมะขามที่ตายแล้วเหลือแต่แก่นอยู่ต้นหนึ่ง แต่ต่อมาปรากฏว่าแก่นมะขามนั้นกลับมีการแตกใบ ผลิดอก ตูปลูกประหลาด และพบว่าหากมีใครที่ไปทำการอะไรที่เป็น การดูหมิ่นหรือลบหลู่ตอมะขามนั้น คนผู้นั้นก็จะมิอันเป็นไป ชาวบ้านจึงเกิดความเคารพบูชา และร่วมกันสร้างเจดีย์ครอบตอมะขามนั้นไว้ พร้อมกับบรรจุพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ๙ ประการ ไว้ในนั้นด้วย จึงเรียกเจดีย์ที่สร้างนั้นว่า พระเจ้าเก้าพระองค์ หรือ เจดีย์บ้านขาม ต่อมาจึงเป็นพระธาตุขามแก่น

๑๑๐ เปิดโลกทัศน์ไร่พระมณเฑียร

งานฉลองและนมัสการพระธาตุขามแก่น ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ การสักการะ ใช้รูป เทียน ดอกไม้ ชนแปดเก้า ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ ของทุกเดือน พระธาตุขามแก่น พระธาตุขามแก่นเป็นปูชนียสถานสำคัญ คู่เมืองขอนแก่นและเป็นที่เคารพสักการะของชาวจังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ในบริเวณวัดเจติยภูมิ บ้านขาม หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลบ้านขาม อำเภอเมืองขอนแก่น อยู่ห่างจากจังหวัดขอนแก่นประมาณ ๓๐ กิโลเมตร เดินทางไปตามถนนสายขอนแก่น – กาฬสินธุ์ เลี้ยวซ้ายที่หลักกิโลเมตรที่ ๑๒ บ้านโคกสี เป็นถนนลาดยางตลอด มีป้ายบอกทางไปพระธาตุ ขามแก่นเป็นระยะๆ จนถึงองค์พระธาตุ พระธาตุขามแก่นมีลักษณะเป็นเจดีย์ฐานสามเหลี่ยมทรงอีสาน องค์พระธาตุสูง ๑๙ เมตร ฐานด้านทิศตะวันออกและตะวันตกกว้าง ๑๐.๙๐ เมตร เท่ากัน รอบองค์พระธาตุมีกำแพงแก้วล้อมรอบ ทั้ง ๔ ด้าน สูง ๑.๒๐ เมตร กำแพงแก้วห่างจากองค์พระธาตุโดยเฉลี่ย ๒.๓๐ เมตร ทุกด้านมีประตูเข้าออก ด้านทิศเหนือ ๒ ช่อง และทิศใต้ ๒ ช่อง กว้างช่องละ ๑ เมตร ด้านหน้าพระธาตุขามแก่น ประมาณ พ.ศ. ๓ พระมหากัสสปได้นำเอาพระอัฐิธาตุของพระพุทธเจ้ามาประดิษฐานที่ภูเก้าและได้สร้างองค์พระธาตุพนมขึ้น พระยาหลังเขียวโมริยกษัตริย์ทราบขาว ดังนั้นเกิดศรัทธาใคร่นำพระอังคารมาบรรจุไว้ด้วยกัน จึงได้เดินทางมาพร้อมกับข้าราชการบริพาร และพระอรหันต์ทั้ง ๙ องค์ ในระหว่างเดินทางได้ผ่านดอนมะขามแห่งหนึ่งเป็นเวลาค่าพอดี จึงได้พากันพักแรมในสถานที่นี้ ในบริเวณที่พักมีต้นมะขามตายต้นใหญ่ต้นหนึ่ง มีแต่แก่นข้างใน จึงได้เอาพระอังคารเก็บไว้ในต้นมะขามต้นนี้ ครั้นเมื่อเดินทางต่อไปยังภูเก้าพบว่า ปรากฏว่าองค์พระธาตุพนมสร้างเสร็จไปเรียบร้อยแล้ว จึงต้องเดินทางกลับถิ่นเดิม เมื่อเดินทางมาถึงดอนมะขามบริเวณที่พักที่เดิมก็พบว่าต้นมะขามที่ตายเหลือแต่แก่นต้นนั้น กลับยืนต้นแตกกิ่งก้านสาขา มีใบเขียวชะอุ่ม และดูงามตาเป็นอัศจรรย์ พระยาหลังเขียวและพระอรหันต์ทั้ง ๙ องค์ จึงตกลงใจสร้างพระธาตุครอบต้นมะขาม โดยบรรจุพระอังคารของพระพุทธเจ้าพร้อมด้วย แก้วแหวนเงินทอง โดยทำเป็นพระพุทธรูปแทนพระองค์เข้าบรรจุไว้ในองค์พระธาตุ และก่อสร้างบ้านเรือน ณ บริเวณใกล้ๆ พระธาตุ ส่วนพระอรหันต์ทั้ง ๙ องค์ ก็ได้จัดสร้างวัดเคียงคู่พระธาตุ เมื่อพระอรหันต์ทั้ง ๙ องค์ ได้ดับขันธปรินิพพาน ประชาชนได้นำพระธาตุของพระอรหันต์บรรจุไว้ในพระธาตุองค์เล็กซึ่งอยู่ใกล้พระธาตุขามแก่นเรียกว่าครุบาทั้งเก้า เจ้ามหาธาตุ มาจนทุกวันนี้ทุกวันนี้เพ็ญ เดือน ๖ จะมีการฉลององค์พระธาตุขามแก่นเป็นงานประจำปี

พระธาตุขามแก่น นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญคู่เมืองขอนแก่น เป็นจุดยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และมีความศักดิ์สิทธิ์คู่กับอีสานอีกแห่งหนึ่ง

ข้อมูล : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น

เข้าถึงได้จาก : https://www.m-culture.go.th/khonkaen/ewt_news.php?nid=๓๒๖

การทอผ้าแบบพื้นเมือง

ผ้าพื้นเมือง ถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย จะถูกถ่ายทอดให้ปรากฏเป็นลวดลายต่างๆ เช่น ลายไทย ดอกไม้รูปทรงเรขาคณิต รูปสัตว์ ลักษณะประจำท้องถิ่นต่างๆ มากมายมาถ่ายทอดโดยการทอลงบนผืนผ้า โดยฝีมือและภูมิปัญญาของชาวบ้าน ในปัจจุบันการทอผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองหลายแห่งยังทอลวดลายสัญลักษณ์ดั้งเดิม โดยเฉพาะในชุมชนที่มีเชื้อสายชาติพันธุ์บางกลุ่มที่กระจายตัวกันอยู่ในภาคต่างๆ ของประเทศไทย ศิลปะการทอผ้าของกลุ่มชนเหล่านี้ จึงนับว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มอยู่จนถึงทุกวันนี้ หากจะแบ่งผ้าพื้นเมืองของกลุ่มชนเหล่านี้ ตามภาคต่างๆ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นก็อาจจะแบ่งคร่าวๆ ได้ดังนี้

๑. การทอผ้าในภาคเหนือแถบล้านนาไทย

การทอผ้าลักษณะนี้มักพบได้ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะในกลุ่มชาวไทยโยนก หรือไทยยวน และชาวไทยลื้อ ซึ่งเป็นกลุ่มชนดั้งเดิมของล้านนาไทย มีความเชื่อเรื่องการตั้งถิ่นฐานในสภาพแวดล้อมที่เป็นภูเขา และมีทางน้ำไหล ผู้หญิงไทยยวน และไทยลื้อ ในปัจจุบันนี้ยังคงรักษาวรรณกรรมทอผ้าในรูปแบบ และลวดลายที่สืบทอดกันมา โดยเฉพาะการทอ **ชิ้นดินจก ผ้าขิด** และผ้าที่ใช้เทคนิค **“เกาะ”** เป็นต้น

ข้อมูลภาพ : http://teenjokmaejam.blogspot.com/p/blog-page_17.html

นอกจากนี้ ยังมีชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มที่พูดภาษาตระกูลไท อาศัยอยู่ในแถบภาคเหนือบริเวณล้านนาไทย เช่น ลื้อ ลัวะ กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ มอญ และไทยภูเขาเผ่าต่างๆ เช่น แม้ว มูเซอ อีเก้อ เย้า ลีซอ เป็นต้น ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ ต่างก็มีวัฒนธรรมการทอผ้าซึ่งส่วนใหญ่ เป็นผ้าฝ้าย และตกแต่งเป็นลวดลายสัญลักษณ์ที่แสดงเอกลักษณ์เผ่าพันธุ์ของกลุ่มชนของตนเอง ทั้งสิ้น

การทอผ้าไหมยกดอก และการทอชิ้นไหม ต่อตีนจก ยกดินเงินดินทองนั้น รู้จักกันในหมู่นักทอชั้นสูงในภาคเหนือ ซึ่งได้ฝึกอบรมให้หญิงชาวบ้านตามหมู่บ้านหลายแห่ง เช่น ในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน รู้จักทอ จนทำกันเป็นอุตสาหกรรมในหมู่บ้านหลายแห่ง จนถึงทุกวันนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าผ้าที่ทอโดยกลุ่มชนต่างๆ ในภาคเหนือนี้ ต่างกลุ่มต่างก็มีเอกลักษณ์ของตนเอง จนผู้ที่คุ้นเคยก็สามารถจะแยกออก และชี้ให้เห็นความแตกต่างจากกันได้

๒. การทอผ้าในภาคกลาง

ในภาคกลางตอนบน (จังหวัด พิษณุโลก พิจิตร อุตรดิตถ์ และ สุโขทัย) และ ภาคกลางตอนล่าง (จังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท สุพรรณบุรี สระบุรี ลพบุรี นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี ฯลฯ) มีกลุ่มชนชาวไทยยวนและชาวไทยลาว อพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในช่วงต่างๆ ของประวัติศาสตร์ไทย พวกไทยลาวนั้นมีหลายเผ่า เช่น พวน ไชย ผู้ไท ครั่ง ฯลฯ ซึ่งอพยพย้ายถิ่นเข้ามา เพราะสงคราม หรือสาเหตุอื่นๆ คนไทยพวกนี้ยังรักษาวัฒนธรรมและเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นไว้ได้ โดยเฉพาะวัฒนธรรมการทอผ้าของผู้หญิงที่ใช้เทคนิคการทำตีนจก และขีดเพื่อตกแต่งเป็นลวดลายบนผ้าที่ใช้ลงในเทศกาลต่างๆ หรือใช้ทำที่นอน หมอน ผ้าห่ม ผ้าเช็ดหน้า ผ้าขาวม้า ฯลฯ แม้ว่าในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคม เปลี่ยนไปมาก คนไทยเหล่านี้ก็ยังยึดอาชีพทอผ้าเป็นอาชีพรองต่อจากการทำนาซึ่งเป็นอาชีพหลัก และเช่นเดียวกันกับผ้าในภาคเหนือ ลวดลายที่ ตกแต่งบนผืนผ้าที่ทอโดยกลุ่มชนต่างเผ่ากัน ใน ภาคกลางนี้ ก็มีลักษณะและสีสันแตกต่างกัน จนผู้ที่ศึกษาคุ้นเคย สามารถจะระบุแหล่งที่ผลิตผ้าได้จากลวดลายและสี

ข้อมูลภาพ : <https://www.instazu.com/media/2092170921929802373>

๓. การทอผ้าในภาคอีสาน

ในภาคอีสานมีชุมชนตั้งถิ่นฐานโดยอาศัยบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์จากลำห้วย หนองบึง หรือแม่น้ำ กลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวเป็นชนกลุ่มใหญ่ของภาคอีสาน กระจายกันอยู่ตามจังหวัดต่างๆ และมีวัฒนธรรมการทอผ้า อันเป็นประเพณีของผู้หญิง ที่สืบทอดกันมาช้านานเกือบทุกชุมชน แต่ละกลุ่มแต่ละเผ่า ก็จะมีลักษณะและลวดลายการทอผ้าที่แปลกเป็นของตัวเองอย่างชัดเจน โดยเฉพาะผ้ามัดหมี่ ผ้าขีด และผ้าไหมหางกระรอก

กลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวในอีสาน อาจแบ่งคร่าวๆ ได้ดังนี้ ก. กลุ่มจังหวัดเลย นครราชสีมา ชัยภูมิ (ส่วนใหญ่เป็นลาวหลวงพระบาง) ข. กลุ่มจังหวัดหนองคาย อุตรดิตถ์ ขอนแก่น (ส่วนใหญ่เป็นลาวเวียงจันทน์) ค. กลุ่มจังหวัดนครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ (ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ไท) ง. กลุ่มจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด มุกดาหาร มหาสารคาม (ส่วนใหญ่เป็นลาวจำปาศักดิ์) นอกจากกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวแล้ว ในภาคอีสานยังมีชนกลุ่มอื่นๆ เช่น ข่า กระเซ้า กะเลิง ส่วย และ

เขมรสูง โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายเขมรนั้น กระจายกันอยู่ในบริเวณจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ และมีประเพณีการทอผ้าที่สวยงามสืบทอดกันมาช้านาน โดยเฉพาะในจังหวัดสุรินทร์มีหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงหลายหมู่บ้านทอผ้าชนิดต่างๆ เช่น ผ้าปูมแบบเขมร ผ้าหมี่โสร ผ้าอัมปรม ผ้าลายสาคร เป็นต้น

๔. การทอผ้าในภาคใต้

ภาคใต้มีแหล่งทอผ้าที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง โดยเฉพาะแหล่งทอผ้ายกดินเงินดินทอง ซึ่งสันนิษฐานว่า ได้รับอิทธิพลจากชาวมุสลิม ชาวอาหรับ ที่มาค้าขายตั้งแต่สมัยโบราณ และต่อมาผ้ายกเงินยกทอง ได้กลายเป็นที่นิยมในหมู่ชนชั้นสูงของอาณาจักรไทย ในภาคกลาง บรรดาพวกเจ้าเมือง และข้าราชการหัวเมืองภาคใต้ จึงต่างสนับสนุนให้ลูกหลาน และชาวบ้านทอกันอย่างเป็นล่ำเป็นสัน โดยเฉพาะที่เมืองนครศรีธรรมราช เมืองสงขลา และที่ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ล้วนเคยเป็นแหล่งทอผ้ายก ที่มีชื่อเสียงมากในอดีต เป็นที่กล่าวขวัญถึง และนิยมกันมากในหมู่ขุนนาง สมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันผ้ายกเมืองนคร มีผู้บริจาคให้แก่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช และจัดแสดงให้ประชาชนชมอยู่ในห้องผ้าของพิพิธภัณฑสถานจำนวนมาก แต่ช่างทอที่มีชื่อเสียงเสียชีวิตไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ และมีผู้สืบทอดความรู้ไว้น้อยมาก จึงไม่มีการทอกันเป็นล่ำเป็นสันเหมือนสมัยโบราณ

ข้อมูลภาพ : <http://tradingvillagesouth.com/bantrokhae/>

นอกจากผ้ายกดินเงินดินทองแล้ว ก็มีการทอผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองใช้กันหลายแห่งในภาคใต้ เช่น ทอผ้าขาวม้า ผ้าฝ้ายยกดอก ผ้าหางกระรอก ผ้าโสร่ง ผ้าตาเล็ดงา เป็นต้น ปัจจุบันนี้ก็ได้มีการฟื้นฟูส่งเสริม และทอผ้า สำหรับใช้สอยในชีวิตประจำวันอยู่หลายแห่ง เช่น ที่เกาะยอ จังหวัดสงขลา และที่ตำบลพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น

ข้อมูล : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ/เล่มที่ ๒๑/เรื่องที่ ๓ ศิลปะการทอผ้าไทย/ศิลปะการทอผ้าพื้นเมืองของไทยในปัจจุบัน

โรค Lyme (Lyme Disease) กับความทรงจำที่หายไป

โรค Lyme มีสาเหตุจากเชื้อแบคทีเรีย *Borrelia spp.* ติดต่อกับการแพร่เชื้อผ่านเห็บ อาการของโรคแตกต่างกันไป ส่วนใหญ่จะมีผื่นขึ้นบนผิวหนังและปวดตามข้อ หรือข้ออักเสบ โรคนี้พบได้ทั่วโลก หลังพบผู้ป่วยรายแรกในประเทศไทย ติดเชื้อหลังจากกลับมาจากท่องเที่ยวที่ประเทศตุรกี ใช้เวลารักษากว่าสองเดือนจนหาย แต่ทำให้เกิดผลกระทบความทรงจำขาดหายไป

● สัตว์ชนิดใดเป็นโรค Lyme ได้บ้าง

สุนัข แมว และโคสามารถเป็นโรค Lyme ได้ นอกจากนี้ กวางหางขาว หนูไมซ์ สัตว์จำพวกกระรอกเทา และแรคคูนสามารถเป็นโรคนี้ได้เช่นกัน

● สัตว์ติดโรค Lyme ได้อย่างไร

สัตว์ติดโรค Lyme ได้โดยการถูกเห็บที่มีเชื้อกัด สัตว์ป่าโดยเฉพาะสัตว์ฟันแทะขนาดเล็ก และกวางสามารถเป็นพาหะของเชื้อตามธรรมชาติได้ เห็บได้รับเชื้อจากการดูดเลือดสัตว์ป่าที่มีเชื้อ และสามารถแพร่ไปยังสัตว์อื่นหรือคนได้เมื่อถูกเห็บกัด

● โรค Lyme มีผลต่อสัตว์อย่างไร

สัตว์ป่าที่ติดเชื้อโรค Lyme มักไม่แสดงอาการป่วย สุนัขอาจใช้เวลาถึง ๒-๕ เดือน จึงแสดงอาการป่วย อาจพบอาการ ขากะเผลก ข้ออักเสบ โดยเป็นมากที่สุดที่ข้อศอกและข้อเข่า อาการกะเผลกอาจเป็นสลับกันจากขาหนึ่งไปอีกขาหนึ่ง อาจพบไข้สูง ส่วนใหญ่โรคจะหายไปเอง แต่ในบางรายอาจป่วยเป็นระยะเวลานานและอาจพบปัญหาที่ไตและหัวใจซึ่งอาจทำให้ตายได้ ในม้าและโคมักไม่แสดงอาการของโรคให้เห็น อาจมีอาการขากะเผลกหรือขาแข็ง

● คนติดโรคลายมได้หรือไม่

คนติดโรคนี้นี้ได้จากการถูกเห็บที่มีเชื้อกัด โดยเห็บต้องเกาะอยู่อย่างน้อย ๒๔ ชั่วโมง จึงจะสามารถแพร่เชื้อเข้าสู่ร่างกายได้ เห็บในระยะตัวอ่อน (nymph) เป็นตัวแพร่โรคที่สำคัญที่สุด โรคลายมที่พบในคนอาจไม่แสดงอาการป่วยเลย หรืออาจทำให้เกิดอาการรุนแรงมากได้ โดยอาจเริ่มแสดงอาการ ๑-๒ สัปดาห์หลังจากถูกเห็บกัดโดยเริ่มจากเป็นรอยบวมแดงบริเวณที่ถูกเห็บกัดแล้วกลายเป็นผื่นวงกลมคล้ายเป้ายิงปืนขนาดใหญ่ซึ่งไม่พบในทุกรายที่ติดเชื้อ อาการอื่นๆ ได้แก่ มีไข้ ปวดตามตัว คอแข็ง และปวดหัว อาการในระยะที่สองของโรคเกิดขึ้นเมื่อผ่านไปหลายสัปดาห์ถึงหลายเดือนต่อมา โดยจะพบว่ามีอาการปวดตามข้อมากกว่าหนึ่งข้อโดยพบมากที่สุดที่ข้อเข่า เกิดการปวดและหายสลับกันไปเป็นระยะๆ และอาจพบข้อบวม ซึ่งอาการนี้อาจเป็นอยู่นานเป็นปี ในระยะนี้อาจพบเห็นผื่นรูปกลมคล้ายเป้ายิงปืนจำนวนมากขึ้น และในบางรายพบว่ามีการแพร่ของแบคทีเรียไปสู่หัวใจหรือสมองด้วย

ผื่นแดงบวมเลือดขนาดใหญ่บนแขนคนป่วย

● จะป้องกันสัตว์จากโรคลายมได้อย่างไร

ใช้สารกำจัดและป้องกันเห็บ ดูแลสัตว์ให้อยู่ห่างจากเขตป่าและสัตว์ป่า ควรตรวจหาและกำจัดเห็บทันทีที่พบ ควรใส่ถุงมือป้องกันตนเองเมื่อทำการกำจัดเห็บ

● จะป้องกันตัวจากโรคลายมได้อย่างไร

ควรหลีกเลี่ยงบริเวณที่มีเห็บอาศัยอยู่ เช่น กองใบไม้ บริเวณป่า พุ่มไม้ ถ้าต้องทำงานในบริเวณดังกล่าวควรใส่เสื้อแขนยาว กางเกง

ขายาว รองเท้าที่ปิดนิ้วเท้า เสื้อที่มีสีสว่างจะช่วยให้มองเห็นเห็บได้ง่าย ควรตรวจร่างกายเพื่อหาเห็บบ่อยๆ และกำจัดเห็บทันทีที่พบ ควรใส่ถุงมือเมื่อกำจัดเห็บและล้างมือหลังจากเสร็จทุกครั้ง

ข้อมูลจาก : หน่วยปฏิบัติการวิจัยโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำในสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เข้าถึงได้จาก : <http://www.eidas.vet.chula.ac.th/th/diseases/people/bacteria/๓๓๖>

คนเกิดมามีแต่คนช่วยเหลือ... ถือว่ามีบุญ
แต่คนที่เกิดมาแล้ว ได้ช่วยเหลือคนอื่น
เป็นคนที่มียุญมากกว่า

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อัมพร อัมพโร)
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การรังวัดออกและตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

นายประยูร รัตนเสนีย์ อธิบดีกรมที่ดินเป็นประธานเปิด
โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การรังวัดออกและตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
ณ โรงแรม ที เค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น เซดหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
เมื่อวันที่ ๑๗ - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๒

การแข่งขันฟุตบอลเชื่อมความสัมพันธ์ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒
ระหว่างกรมที่ดินและกรมธนารักษ์

การแข่งขันฟุตบอลเชื่อมความสัมพันธ์ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ระหว่างกรมที่ดินและกรมธนารักษ์
วันศุกร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒

ประชุมคณะทำงานเตรียมความพร้อมการจัดพิธีประกาศเกียรติคุณข้าราชการ
และลูกจ้างประจำผู้เกษียณอายุราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

นายวราพงษ์ เกียรตินิยมรุ่ง ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ กรมที่ดิน
เป็นประธานการประชุมคณะทำงานเตรียมความพร้อมการจัดพิธีประกาศเกียรติคุณข้าราชการและลูกจ้างประจำ
ผู้เกษียณอายุราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุมเลขานุการกรม ชั้น ๖
วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๒

“คัดเลือกโครงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมที่ดิน”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

นายชัยชาญ สิทธิวิรัชธรรม รองอธิบดีกรมที่ดิน รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ กรมที่ดิน
เป็นประธาน “คัดเลือกโครงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมที่ดิน”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒
ณ ห้องประชุม ๕ ชั้น ๕ กรมที่ดิน วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

พิธีมอบวุฒิบัตรและปิดโครงการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะ
ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด สาขา มุ่งสู่ความเป็นเลิศ รุ่นที่ ๓

นายณรงค์ สืบตระกูล รองอธิบดีกรมที่ดิน
เป็นประธานในพิธีมอบวุฒิบัตรและปิดโครงการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะ
ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด สาขา มุ่งสู่ความเป็นเลิศ รุ่นที่ ๓
เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒
ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรมที่ดิน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

๑๒๒ ภาพเล่าเรื่อง

โครงการตรวจแนะนำการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กรมที่ดิน
และติดตามผลโครงการ ข้าราชการกรมที่ดินบริการประทับใจ โปร่งใส เป็นธรรม
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

นายเปลิ้น แก้วฤทธิ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน ตรวจเยี่ยม
โครงการตรวจแนะนำการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กรมที่ดิน
และติดตามผลโครงการ ข้าราชการกรมที่ดินบริการประทับใจ โปร่งใส เป็นธรรม
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๕ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น
วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒

มอบโฉนดที่ดินตามโครงการ “มอบโฉนดที่ดินทั่วไทย นำสุขคล้ายทุกข์ให้ประชาชน”

นายสุรพล ศรีวิโรจน์ รองอธิบดีกรมที่ดิน มอบโฉนดที่ดิน
ตามโครงการ “มอบโฉนดที่ดินทั่วไทย นำสุขคล้ายทุกข์ให้ประชาชน”
โดยมีนายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานพิธี
ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบ พระชนมพรรษา
ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒

